

FI

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

2024

Yhteenveto EU-tarkastuksesta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2024

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1
Tiedustelut: <https://eca.europa.eu/fi/contact>
Verkkosivut: <https://eca.europa.eu>
Sosiaalinen media: @EUAuditors

Huom. Tämän julkaisun kaavioissa olevat kokonaismäärät eivät pyöristämisen vuoksi aina vastaa yksittäisten osatekijöidensä summaa.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (<https://europa.eu>).

FI

2024

Yhteenveto EU-tarkastuksesta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomukset varainhoitovuodelta 2024

Sisällys

Presidentin esipuhe	4
Kokonaistulokset	6
Keskeiset havainnot	6
Lausunto	6
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus	8
EU:n vuoden 2024 talousarvio lukuina	8
Mistä rahat ovat peräisin?	8
Mihin rahat käytetään?	8
Mitä tarkastus kattoi?	10
Tarkastushavainnot	11
EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan	11
Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan lausunnon tuloista	11
Tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenoista	12
Tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista vuodelta 2024	15
Tarkempi katsaus tuloksiin	17
Talousarvio- ja varainhallinto	17
EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus	29
Tulot	33
Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	36
Koheesio, palautumiskyky ja arvot	40
Luonnonvarat	46
Muuttoliike ja rajaturvallisuus, Turvallisuus ja puolustus	51
Naapurialueet ja muu maailma	55
EU:n yleinen hallinto	60
Elpymis- ja palautumistukiväline	63
Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa vuonna 2021 annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta	69
Euroopan kehitysrahastot	71
Taustatietoa	76
Euroopan tilintarkastustuomioistuin ja sen toiminta	76

Presidentin esipuhe

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen keskeinen julkaisu, joka tarjoaa arvokasta tietoa EU:n talousarviosta ja sen eri politiikanaloista. Sääntöjenmukaisuuden tarkastusten ja tuloksellisuuden tarkastusten ohessa vuosikertomus tarjoaa tärkeää tietoa, jota tilintarkastustuomioistuimen sidosryhmät voivat hyödyntää EU:n talousarvion laatimisessa ja päätöksenteossa. Tilintarkastustuomioistuimen varainhoitovuoden 2024 vuosikertomuksella on siten ratkaisevan tärkeä merkitys, kun haetaan ratkaisuja EU:n nykyisiin talousarviohaasteisiin ja ennakoidaan tulevalla monivuotisen rahoituskehityksen kaudella odotettavissa olevia haasteita.

Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan lausunnon varainhoitovuoden 2024 tilinpäätöksestä ja toteaa, että tilinpäätös kuvastaa jälleen kerran tarkasti EU:n taloudellista tilannetta. Vuosikertomuksessa todetaan samoin, että EU:n tulotapahtumien virhetaso ei ollut olennainen.

Tilintarkastustuomioistuimen arvio EU:n talousarviomenojen virhetasosta on 3,6 prosenttia (2023: 5,6 prosenttia) ja siten tilintarkastustuomioistuimen asettaman olennaisuusrajan yläpuolella. Virhetaso on lisäksi olennainen merkittävässä osassa tarkastetusta perusjoukosta, ja näin ollen tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenoista.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastaman menoja koskevan perusjoukon kokonaismäärä oli 167,9 miljardia euroa yleisen talousarvion osalta. Olennaiseen virhetasoon eniten vaikuttanut ala oli ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” (5,7 prosenttia vuonna 2024) (9,3 prosenttia vuonna 2023). ”Luonnonvarojen ja ympäristön” arvioitu virhetaso oli 2,6 prosenttia (2,2 prosenttia vuonna 2023). Nämä kaksi menoalaa muodostavat yhdessä kaksi kolmasosaa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta perusjoukosta. EU:n talousarvion yleisimmissä virhetyypeissä on edelleen kyse siitä, että hankkeet ja kulut eivät ole oikeutettuja tukeen tai julkisia hankintoja koskevia sääntöjä ei ole noudatettu.

Elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanomalli eroaa merkittävästi perinteisistä talousarviomenoista. Jäsenvaltioille suoritettavien maksujen osalta ei oteta huomioon todellisia kuluja eikä EU:n ja kansallisten sääntöjen noudattamista. Sääntöjen noudattamatta jättäminen on itse asiassa merkittävä virheiden lähde perinteisen talousarvion yhteydessä. Elpymis- ja palautumistukivälineen maksujen on sitä vastoin täytettävä vähemmän ehtoja. Maksujen suorittamisen ehtona on ainoastaan, että välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi. Näin ollen elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan tilintarkastustuomioistuimen työn tuloksia ei voida verrata perinteiseen talousarvioon. Tilintarkastustuomioistuin antaa tämän vuoksi erillisen tarkastuslausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista.

Elpymis- ja palautumistukivälineen menojen kokonaismäärä oli 59,9 miljardia euroa vuonna 2024. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus kattoi elpymis- ja palautumistukivälineen kaikki 28 avustumaksua (yhteisarvo 53,5 miljardia euroa) sekä yhteensä 6,4 miljardin euron ennakkomaksujen kirjanpidollisen selvittämisen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa tuli esiin tapauksia, joissa maksuihin liittyviä välitavoitteita ja tavoitteita ei ollut saavutettu tyydyttävästi. Lisäksi havaittiin

ongelmia, jotka liittyivät välitavoitteen kumoamiseen, kaksinkertaiseen rahoitukseen ja tukikelpoisuusaikoihin. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös epämääräisesti määriteltyjä välitavoitteita ja tavoitteita sekä puutteita komission ennakkoarvioinneissa. Tilintarkastustuomioistuin antaa näin ollen varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista.

Vuoden 2024 loppuun mennessä – kun elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanokauden päättymiseen joulukuussa 2026 oli enää vajaat kaksi vuotta – komissio oli maksanut 178,5 miljardia euroa elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia, mikä on vain 50 prosenttia käytettävissä olevista kokonaisvaroista. Äskettäin laadimme katsauksen, jossa kävimme pääpiirteittäin läpi sen laajan työn, jota olemme tehneet siitä lähtien, kun kyseinen väliaikainen tukiväline vuonna 2021 perustettiin. Katsauksessa tuodaan esiin keskeiset elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevat havainnot ja kokemukset, jotta niitä voitaisiin hyödyntää mahdollisissa uusissa välineissä, joiden täytäntöönpanomalli ei ole sidoksissa kuluihin.

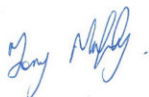
Samalla kun tiedostamme, että näillä välineillä voi olla oma roolinsa EU:n talousarviossa, korostamme myös, että tulevaisuudessa niitä olisi käytettävä vain silloin, kun rahoitus on suoraan sidoksissa mitattavissa oleviin tuloksiin. Tosiasiallisten kulojen pitäisi jäljitettävissä, ja lisäksi on olennaista, että tilivelvollisuus ei vaaranna välineiden toimintamallin tai täytäntöönpanon seurauksena. Jos tällaisiin välineisiin liittyy tulevaisuudessa lainanottoa, EU:n on lievennettävä korkoriskejä vaikuttavalla tavalla ja laadittava etukäteen selkeä takaisinmaksusuunnitelma, jossa täsmennetään takaisinmaksuun käytettävien varojen lähteet.

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa 2024 tuodaan myös esiin riskejä, jotka liittyvät tulevien monivuotisten rahoituskehysten yhteydessä otettaviin lainoihin ja erityisesti NextGenerationEU -välineen lainanottoon liittyvistä velvoitteista aiheutuvaan kasvavaan taakkaan. EU:n jäljellä olevien lainojen määrä saattaa vuoteen 2027 mennessä nousta yli 900 miljardiin euroon. Taso on lähes kymmenkertainen vuoteen 2020 (Next Generation EU -välineen käyttöönottoa edeltävään aikaan) verrattuna. Lisäksi Next Generation EU -välineen korkomenojen kokonaismäärä nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä saattaa olla yhteensä yli 30 miljardia euroa. Määrä on yli kaksinkertainen komission alkuperäiseen 14,9 miljardin euron ennusteeseen verrattuna. Tilintarkastustuomioistuin tuo myös esiin nykyisen monivuotisen rahoituskehysten haasteita, kuten yhteistyössä hallinnoitavien varojen alhaisen käyttöasteen ja EU:n talousarvion kohdistuvien vastuiden jatkuvan kasvun.

Samaan aikaan kun vuoden 2027 jälkeinen monivuotinen rahoituskehys on muotoutumassa, olemme myös julkaisseet katsauksen, jossa analysoidaan näkökantoja, jotka esitettiin Euroopan komission helmikuussa 2025 antamassa seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevassa tiedonannossa. Katsauksessa korostetaan mahdollisuuksia parantaa monivuotisen rahoituskehysten suunnittelua lisäämällä EU:n politiikkojen ja EU:n talousarvion välistä synergiaa, varmistamalla, että EU:n varainkäyttö tuottaa lisäarvoa, sekä lisäämällä joustavuutta ja yksinkertaistamalla toimintakehystä. Kaikki tämä on tehtävä vaarantamatta tilivelvollisuutta, avoimuutta tai EU:n rahoituksen jäljitettävyyttä.

Edellä sanotun pohjalta haluan korostaa, että pyrimme työllämme tuottamaan tietoa, joka hyödyttää ja tukee uusista monivuotista rahoituskehystä koskevista ehdotuksista käytäviä keskusteluja. EU:n riippumattomana ulkoisena tarkastajana tilintarkastustuomioistuin on sitoutunut ja valmis tukemaan institutionaalisia sidosryhmiään EU:n talousarvion vahvistamisessa ja EU:n taloudellisten etujen turvaamisessa.

Lopuksi haluan antaa tunnustusta tilintarkastustuomioistuimen henkilöstön asiantuntemukselle ja omistautumiselle. Heidän ammattimaisuutensa on olennaisen tärkeää sekä vuosikertomusten laatimisen että organisaatiomme vahvistamisen kannalta.

Tony Murphy
Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentti

Kokonaistulokset

Keskeiset havainnot

Tilintarkastustuomioistuin antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti **tarkastuslausuman** Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle EU:n konsolidoidun tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta). Tarkastuslausuma on tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen keskeinen osa.

Lausunto

Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan tarkastuslausunnon Euroopan unionin vuoden 2024 tilien luotettavuudesta.

Samoin se antaa puhtaan lausunnon varainhoitovuoden 2024 tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta).

Tilintarkastustuomioistuin antaa vuodelta 2024 kaksi erillistä lausuntoa menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta):

- kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta
- varaumia sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

- Tilintarkastustuomioistuimen **arvioima kokonaisvirhetaso**, joka koskee 31. joulukuuta 2024 päättyneen varainhoitovuoden tileissä hyväksytyjä **talousarviomenoja**, on 3,6 prosenttia (2023: 5,6 prosenttia). Merkittävässä osassa näitä menoja virhetaso on olennainen. Tämä koskee menoja, joihin sovelletaan monimutkaisia sääntöjä. Ne ovat lähinnä kulujen korvaamiseen perustuvia menoja, joiden arvioitu virhetaso on 5,2 prosenttia. Näiden menojen määrä oli 115,7 miljardia euroa vuonna 2024, ja ne muodostivat 68,9 prosenttia tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen perusjoukosta. Tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden vaikutukset varainhoitovuoden hyväksytyihin menoihin ovat edellä sanotun perusteella sekä **olennaisia että laajalle ulottuvia**, ja tilintarkastustuomioistuin antaa **EU:n talousarvion menoista kielteisen lausunnon**.
- **Elpymis- ja palautumistukivälineen** menojen osalta komissio suoritti vuonna 2024 jäsenvaltioille 28 avustumaksua, jotka käsittivät yhteensä 539 välitavoitetta ja 205 tavoitetta. Tilintarkastustuomioistuin yksilöi määrällisiä havaintoja kuudessa maksussa (ja niihin liittyvissä ennakkomaksujen selvityksissä). Viidessä näistä maksuista virhetaso oli olennainen, ja tilintarkastustuomioistuin antaa **varauman sisältävän lausunnon** elpymis- ja palautumistukivälineen menoista. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että määrällisten havaintojen taloudellinen kokonaisvaikutus on kasvussa.

- o Tilintarkastustuomioistuimen määrittelee 'virheen' EU:n talousarviosta maksetuksi rahamääräksi, jonka kohdalla maksuehdot eivät täyttyneet. Tilintarkastustuomioistuimen määritelmä sisältää paitsi sovellettavan lainsäädännön rikkomukset, jotka johtuvat talouden toimijoiden toimista tai laiminlyönneistä, myös kansallisten ja alueellisten hallintojen tai komission itsensä tekemät virheet, jotka aiheuttavat haittaa EU:n talousarviolle. Komissio ilmoittaa vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan arvionsa riskitasosta maksamishetkellä¹ vuoden 2024 osalta kaikkien MRK-otsakkeiden paitsi otsakkeen 3 "Luonnonvarat ja ympäristö" osalta. Komission arviot ovat arvioidun virhetason osalta tilintarkastustuomioistuimen luottamusvälin alapuolella otsakkeiden 2 ja 6 kohdalla ja luottamusvälin alhaisemmalla puoliskolla otsakkeen 1 kohdalla. Komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tehtävien ja toimeksiantojen välillä on eroja, ja hallinto- ja valvontajärjestelmissä on omat rajoitteensa. Komission ilmoittama virhetaso ei siksi ole suoraan verrattavissa tilintarkastustuomioistuimen arvioon virhetasosta, ja se on todennäköisesti aliarvioitu.
- o Tilintarkastustuomioistuin raportoi vuonna 2024 OLAFille 19 petosepäilyä (2023: 20 epäilyä), joista 15 havaittiin tilintarkastustuomioistuimen suorittamissa vuoden 2023 menotarkastuksessa, kolme tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2022 menotarkastuksessa ja yksi vuonna 2023 tehdyssä tuloksellisuuden tarkastuksessa, joka koski ohjelmakautta 2017–2025. OLAF on aloittanut näiden tilintarkastustuomioistuimen ilmoitusten perusteella jo kuusi tutkintaa. Tilintarkastustuomioistuin ilmoitti samaan aikaan EPPOLle seitsemän näistä tapauksista. EPPO aloitti kaikista niistä tutkinnat. Vuoden 2024 menoja koskevien tarkastustensa perusteella tilintarkastustuomioistuin on tuonut esiin jo seitsemän petosepäilyä.

¹ [Varainhoitoasetuksen](#) 253 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa edellytetään, että vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomukseen sisältyy arvio EU:n menojen virhetasosta.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

EU:n vuoden 2024 talousarvio lukuina

Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät EU:n vuotuisen talousarvion useiden vuosien ajaksi sovitun pidemmän aikavälin talousarvion (ns. monivuotisen rahoituskehysten eli MRK:n) puitteissa. Vuonna 2024 kyseisessä talousarviossa tehty maksut olivat yhteensä 146,1 miljardia euroa, mikä oli 97,6 prosenttia käytettävissä olleesta määrästä.

Kun otetaan huomioon käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista (pääasiassa Next Generation EU - ja REPowerEU-välineistä) peräisin olevat 98,2 miljardin euron lisämaksut ja 2,7 miljardin euron siirrot sekä uudelleen käyttöön asetetut määrät, maksujen kokonaismäärä vuonna 2024 oli 247,0 miljardia euroa. Talousarvion kaikkiaan 275,8 miljardin euron maksumäärärahoista käytettiin siis maksuihin 89,6 prosenttia.

Ilman elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia (55,9 miljardia euroa) EU:n talousarviomenot olivat vuonna 2024 yhteensä 191,1 miljardia euroa.

Mistä rahat ovat peräisin?

Vuoden 2024 kokonaistulot olivat 250,6 miljardia euroa. Jäsenvaltiot rahoittavat suurimman osan EU:n talousarviosta maksuosuuksilla, jotka määräytyvät suhteessa jäsenvaltioiden bruttokansantuloon (90,4 miljardia euroa). Muita tulonlähteitä ovat jäsenvaltioiden keräämään arvonlisäveroon perustuva rahoitusosuus (23,4 miljardia euroa), tullimaksut (20,1 miljardia euroa) ja muovipakkausjätteen perustuva rahoitusosuus (7,2 miljardia euroa). Next Generation EU -välineestä voidaan antaa jäsenvaltioille rahoitustukea, jota niiden ei tarvitse maksaa takaisin. Määrät, jotka on otettu lainaksi välinettä varten muodostavat 73,3 miljardia euroa EU:n tuloista. Lisäksi on muita tulonlähteitä (36,2 miljardia euroa). Merkittävimpiä näistä ovat EU:n sopimuksiin ja ohjelmiin liittyvät rahoitusosuudet ja palautukset.

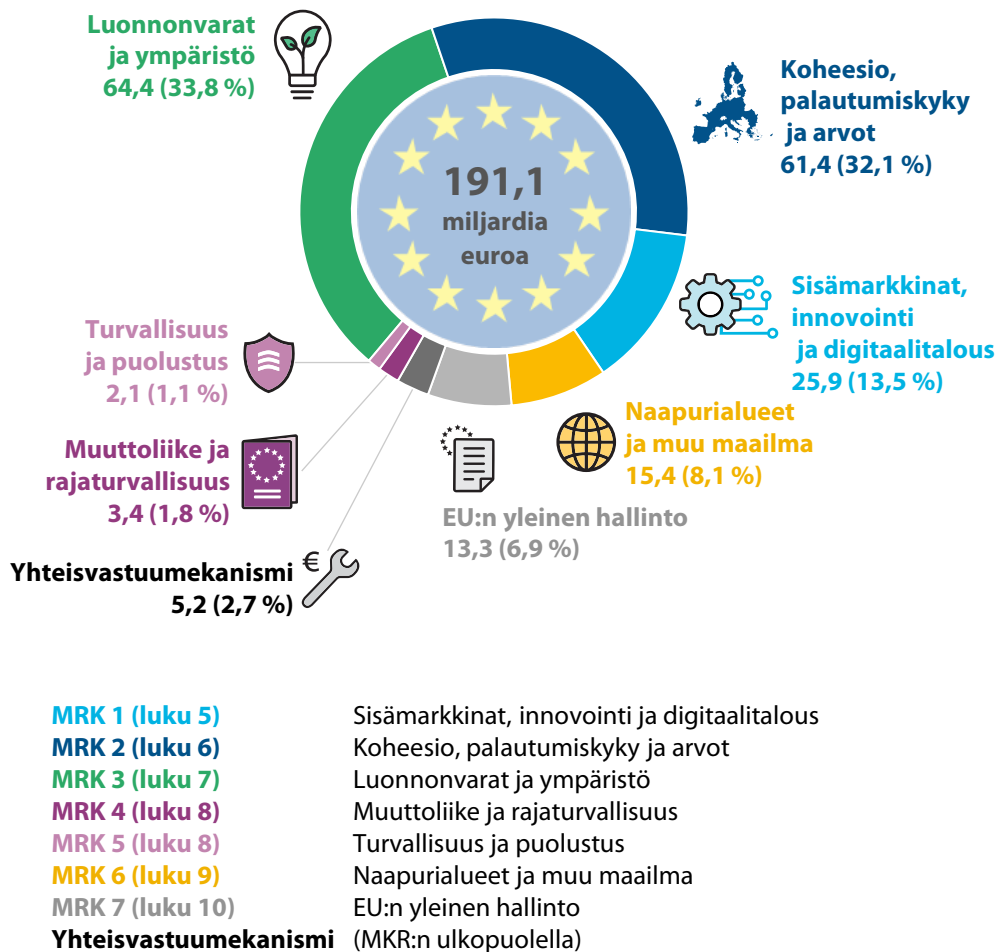
Määrät, jotka lainataan Next Generation EU -välineen jäsenvaltioille annettavan ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen rahoittamiseksi, esitetään talousarviossa eri tavoin kuin konsolidoidussa tilinpäätöksessä. Nämä määrät muodostivat 29 prosenttia EU:n tuloista vuonna 2024, ja niitä käsitellään ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina, jotka täydentävät hyväksyttyä talousarviota elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti. Tuloslaskelma ei sisällä näitä määriä tuloina, mutta se sisältää menot, jotka liittyvät Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavaan rahoitustukeen; tämä vaikuttaa kielteisesti vuoden taloudelliseen tulokseen. Negatiiviset taloudelliset tulokset lisäävät EU:n taseesta ilmenevää nettovarallisuuden alijäämää, minkä vuoksi ne on rahoitettava tulevista talousarvioista.

Mihin rahat käytetään?

EU:n varat jaetaan edunsaajille joko yksittäisinä maksuina tai vuotuisina erinä taikka useiden maksujen sarjana monivuotisten meno-ohjelmien kautta. Vuonna 2024 EU:n talousarviosta suoritettut maksut koostuivat 49,0 miljardista eurosta ennakkomaksuja sekä 142,1 miljardista eurosta muita maksuja. Kuten [kaaviosta 1](#) käy ilmi, valtaosa EU:n talousarviosta käytettiin aloilla ”Luonnonvarat ja ympäristö” sekä ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot”. Seuraavaksi suurin osa varainkäytöstä liittyi alaan ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous”.

Kaavio 1 – EU:n varainhoitovuoden 2024 talousarvion käyttö monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeittain

(mrd. euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Elpymis- ja palautumistukivälineen yhteydessä jäsenvaltiot määrittävät uudistukset ja investoinnit etukäteen kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan. Komissio suorittaa jäsenvaltiolle maksun, kun tämä on saavuttanut tietyt välitavoitteet ja tavoitteet. Jäsenvaltiot voivat esittää maksupyynnön enintään kahdesti vuodessa, jos ne osoittavat riittävän evidenssin avulla, että välitavoitteet ja tavoitteet on saavutettu tyydyttävästi. Komission valvontajärjestelmän on varmistettava, että elpymis- ja palautumistukivälineen maksut ovat laillisia ja sääntöjenmukaisia, mikä riippuu pääasiassa välitavoitteiden ja tavoitteiden tyydyttävästä saavuttamisesta. Vuoden 2024 loppuun mennessä komissio oli suorittanut 65 avustusmaksua (yhden vuonna 2021, 13 vuonna 2022, 23 vuonna 2023 ja 28 vuonna 2024). Näiden maksujen määrä oli yhteensä 178,5 miljardia euroa.

Mitä tarkastus kattoi?

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa vuosittain tilinpäätöksen luotettavuuden ja tilien perustana olevien tulo- ja menotapahtumien sääntöjenmukaisuuden. Vuotta 2024 koskevassa, tulojen testaamiseen liittyvässä tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa perusjoukko oli 250,6 miljardia euroa.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastama menotapahtumien perusjoukko sisältää komission hyväksymiä väli- ja loppumaksuja sekä ennakkomaksujen kirjanpidollisen selvittämisen.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastaman menoja koskevan perusjoukon kokonaismäärä oli 167,9 miljardia euroa yleisen talousarvion osalta. Elpymis- ja palautumistukivälineen menot olivat 59,9 miljardia euroa vuonna 2024. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus kattoi kaikki 28 avustumaksua, joiden yhteisarvo oli 53,5 miljardia euroa, ja yhteensä 6,4 miljardin euron ennakkomaksujen kirjanpidollisen selvittämisen.

Yleiseen talousarvioon sisältyvien menojen tapauksessa tilintarkastustuomioistuin tarkastaa menot siinä vaiheessa, kun EU:n varojen lopulliset saajat ovat toteuttaneet toimia tai heille on aiheutunut kuluja.

Elpymis- ja palautumisvälineen yhteydessä edellytys sille, että komissio suorittaa maksuja jäsenvaltioille, on ennalta määriteltyjen välitavoitteiden tai tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen.

Tilintarkastustuomioistuin tutkii elpymis- ja palautumistukivälineen menot vaiheessa, jossa jäsenvaltiot esittävät maksupyyntönsä ennalta määriteltyjen välitavoitteiden tai tavoitteiden saavuttamisen perusteella, sekä vaiheessa, jossa komissio on hyväksynyt pyynnön. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi siihen, onko välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävästi ja ovatko tukikelpoisuusedellytykset täyttyneet. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus ei kata elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja koskevaa osuutta.

Tarkastushavainnot

EU:n tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan

EU:n vuoden 2024 tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EU:n taloudellisesta tuloksesta ja sen varoista ja vastuista vuoden lopussa kansainvälisten julkissektorin tilinpäätösstandardien mukaisesti.

Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan tarkastuslausunnon tilien luotettavuudesta. Jäljempänä esitetään analyysi **tarkastuksen kannalta keskeisistä seikoista**. Ne ovat seikkoja, jotka tilintarkastustuomioistuimen ammatillisen harkinnan mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan varainhoitovuoden tilinpäätöksen tarkastuksessa.

- 1) EU:n taseeseen sisältyvien eläkeoikeuksista ja muista työsuhde-etuuksista aiheutuvien vastuiden määrä oli vuoden 2024 lopussa 93,1 miljardia euroa (2023: 90,8 miljardia euroa). Eläkevastuu pysyi vakaana vuonna 2024, ja hienoinen kasvu johtui odotettavissa olevasta palvelu- ja korkokustannusten kehityksestä.
- 2) Vuoden 2024 loppuun mennessä edunsaajille oli aiheutunut arviolta 160,7 miljardia euroa sellaisia tukikelpoisia menoja, jotka olivat vielä ilmoittamatta (2023: 155,2 miljardia euroa). Nämä määrät kirjattiin menojäämiksi. Kaikkien ohjelmien osalta ennakoitu kasvu on seurausta pääasiassa siitä, että edeltävä ohjelmakausi on tulossa päätökseen ja että kauden 2021–2027 MRK:n varojen käyttöönotto on ollut ennakoitua hitaampaa.
- 3) EU antaa Ukrainalle tukea lainoina ja avustuksina, ja näin ollen tilintarkastustuomioistuin arvioi komission laskelmat, jotka koskivat EU:lle näistä toimista aiheutuvia taloudellisia riskejä. Lisäksi tarkastajat tutkivat laskelmien perusteet. Tarkoituksena oli saada varmuus siitä, että tilanteen tosiasialliset ja potentiaaliset seuraukset näkyivät asianmukaisesti EU:n tileissä.
- 4) EU asetti Next Generation EU -välineen avulla käyttöön huomattavan määrän resursseja, joiden tarkoituksena oli lieventää koronapandemian sosioekonomisia vaikutuksia. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti osana tavanomaisia tarkastustoimenpiteitään EU:n varat, velat, tulot ja menot – myös Next Generation EU -välineen osalta. Tilintarkastustuomioistuimen johtopäätös on, että ne on esitetty konsolidoidussa tilinpäätöksessä oikein.

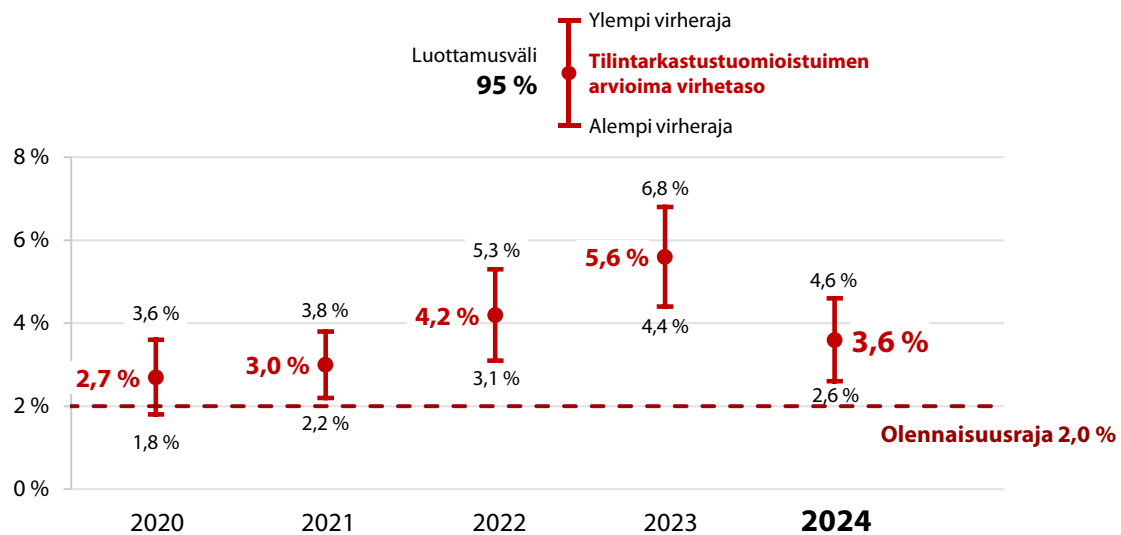
Tilintarkastustuomioistuin antaa puhtaan lausunnon tuloista

Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että tulojen virhetaso ei ole olennainen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tulojen hallinnointijärjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia.

Tilintarkastustuomioistuin antaa kielteisen lausunnon EU:n talousarviomenoista

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että EU:n talousarviomenojen virhetaso on 2,6 prosentin ja 4,6 prosentin välillä. Tämän vaihteluvälin keskikohta (tilintarkastustuomioistuimen arvioima virhetaso) on laskenut viime vuoden 5,6 prosentista 3,6 prosenttiin – ks. [kaavio 2](#).

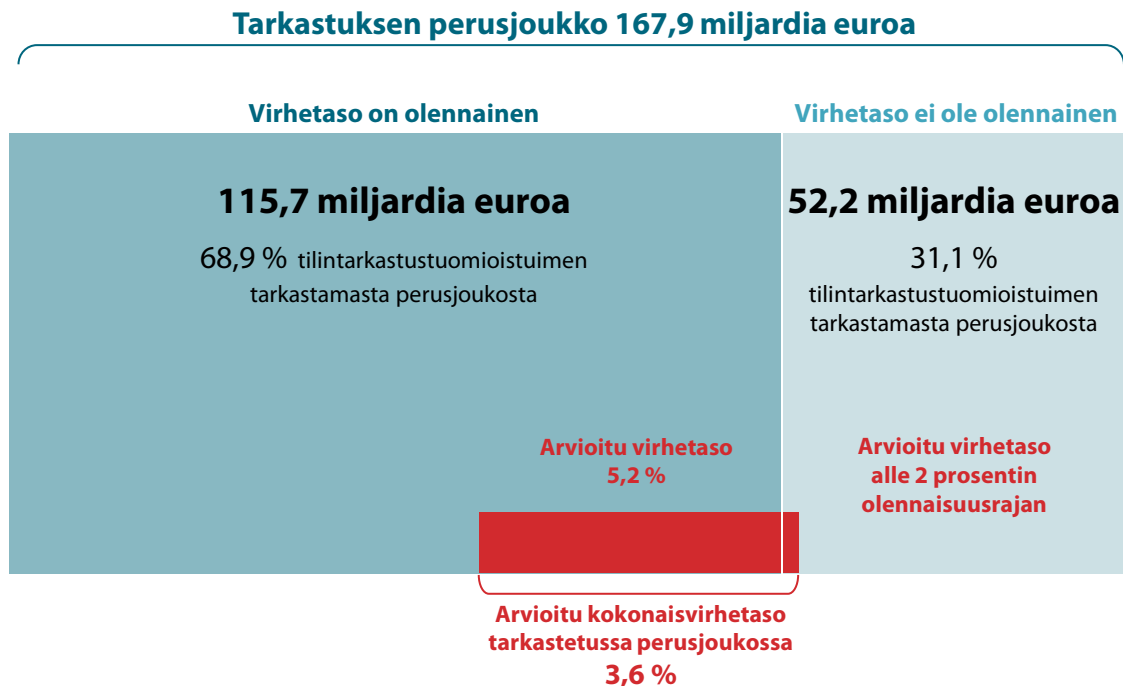
Kaavio 2 – Arvioidut virhetasot (2020–2024)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

[Kaaviossa 3](#) havainnollistetaan sitä, että tarkastuksen kohteena olevat osa-alueet, joissa virhetaso on olennainen, muodostavat 68,9 prosenttia tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen perusjoukosta (2023: 64,4 prosenttia). Kun otetaan huomioon testauksen tulokset kaikissa MRK-otsakkeissa, tilintarkastustuomioistuin arvioi menojen tämän osan virhetasoksi 5,2 prosenttia (2023: 7,9 prosenttia).

Kaavio 3 – Tilintarkastustuomioistuimen tarkastaman vuoden 2024 perusjoukon osuus, jossa virhetaso on olennainen

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

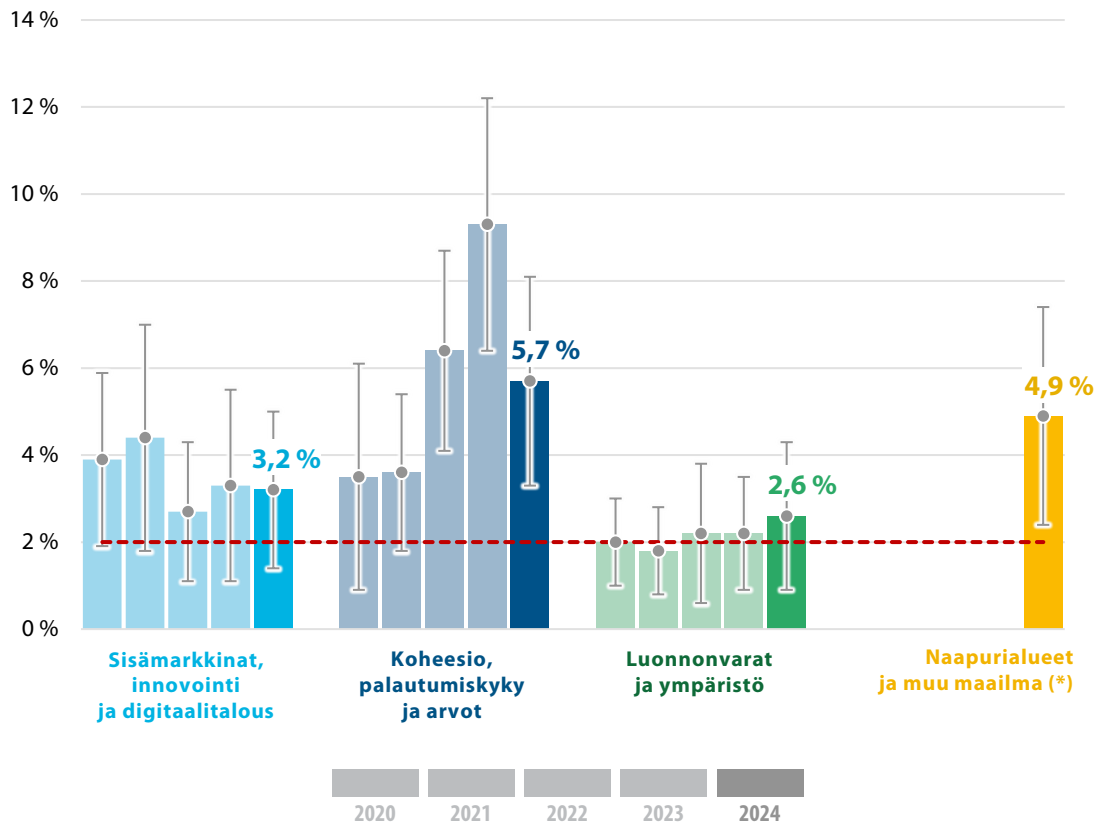
Tarkastuksen kohteena olevat alueet, joissa virhetaso on olennainen, koostuvat pääasiassa **kulujen korvaamiseen perustuvista maksuista**, joiden yhteydessä edunsaajien on esitettävä korvaushakemuksia aiheutuneista tukikelpoisista kustannuksista. Edunsaajien on tätä varten osoitettava, että niiden toiminta on tukikelpoista, minkä lisäksi niiden on toimitettava evidenssiä niille aiheutuneista korvaukseen oikeuttavista kuluista. Näin tehdessään edunsaajien on usein noudatettava monimutkaisia sääntöjä sen suhteen, mitkä kulut voidaan sisällyttää hakemuksiin (tukikelpoisuussäännöt) ja millaiset kulut katsotaan asianmukaisesti aiheutuneiksi (julkisia hankintoja tai valtiontukea koskevat säännöt).

Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että 31,1 prosentissa tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta perusjoukosta virhetaso ei ole olennainen. Tämä tarkoittaa, että arvioitu virhetaso tässä menojen osassa alittaa kahden prosentin olennaisuusrajan. Tähän perusjoukon osaan sisältyvät menot, jotka liittyvät **tukioikeuksiin perustuviin maksuihin**, joiden edunsaajien on täytettävä tietyt edellytykset (esimerkiksi viljelijöille maksettavat suorat tuet, lukuun ottamatta ekojärjestelmiä), osa hallintomenoista (EU:n henkilöstön palkat ja eläkkeet), talousarviotuki EU:n ulkopuolisille maille sekä Erasmus+-ohjelman opiskelija- ja muut liikkuvuustoimet. Tässä menojen osassa virhetaso ei ollut olennainen myöskään edellisinä vuosina. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuitenkin virheitä, jotka koskivat tukeen oikeuttamattomia kuluja.

”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” muodostavat tarkastuksen perusjoukon suurimman osan, jossa virhetaso on olennainen (49,1 miljardia euroa). Seuraavina tulevat ”Luonnonvarat ja ympäristö” (28,4 miljardia euroa), ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” (15,3 miljardia euroa) ja ”Naapurialueet ja muu maailma” (11,8 miljardia euroa).

Kaaviossa 4 verrataan keskenään tilintarkastustuomioistuimen arvioita virhetasoista vuosina 2020–2024 ”Sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden”, ”Koheesion, palautumiskyvyn ja arvojen” sekä ”Luonnonvarojen ja ympäristön” osalta. Lisäksi siinä esitetään tilintarkastustuomioistuimen arvioima virhetaso ”Naapurialueiden ja muun maailman” osalta vuodelta 2024.

Kaavio 4 – Arvioidut virhetasot MRK-otsakkeissa 1, 2, 3 ja 6 (2020–2024)

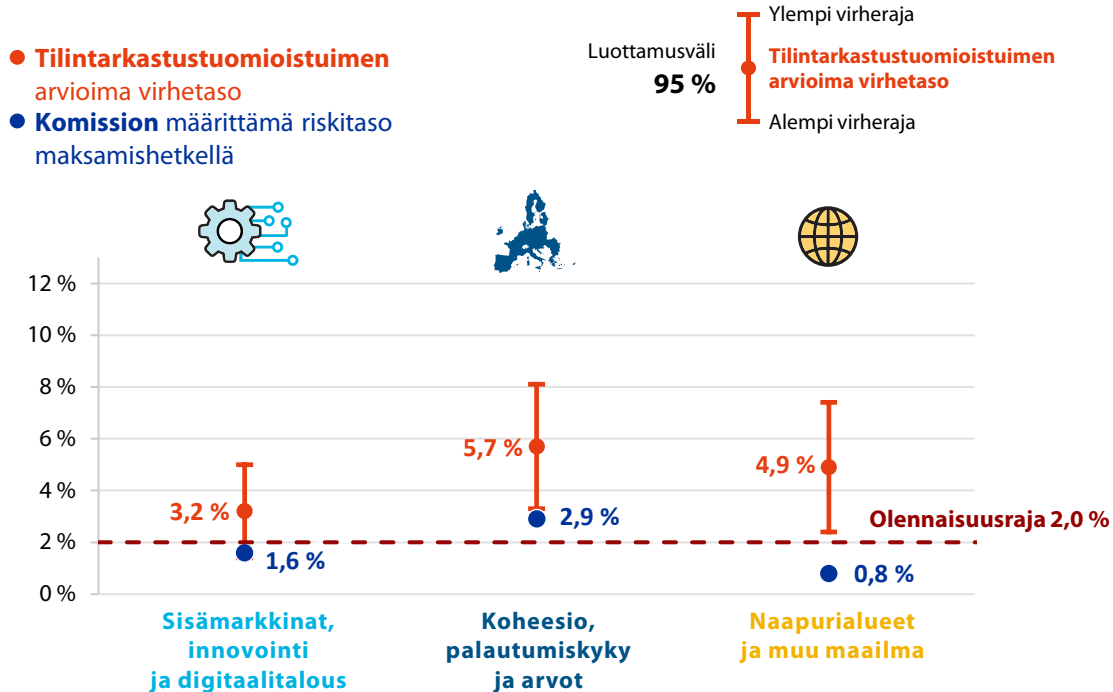
*Tilintarkastustuomioistuin ei laatinut erityistä arviointia ”Naapurialueista ja muusta maailmasta” vuosina 2020–2023.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Virhetasoa koskevien arvioiden vertailu tilintarkastustuomioistuimen ja komission välillä

Komissio ilmoittaa vuoden 2024 vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa arvionsa riskitasosta maksamishetkellä vuoden 2024 osalta kaikkien MRK-otsakkeiden paitsi otsakkeen 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” osalta. Komission luvut ovat tilintarkastustuomioistuimen soveltaman luottamusvälin alapuolella otsakkeiden 2 ja 6 osalta ja luottamusvälin alhaisemmalla puoliskolla otsakkeen 1 osalta. Syitä tähän ovat muun muassa erot komission ja tilintarkastustuomioistuimen tehtävien ja toimeksiannon välillä sekä hallinto- ja valvontajärjestelmien rajoitteet. **Kaaviossa 5** esitetään komission arvio riskitasosta maksamishetkellä monivuotisen rahoituskehysten otsakkeiden osalta rinnakkain tilintarkastustuomioistuimen määrittämän 95 prosentin luottamusvälin kanssa.

Kaavio 5 – Tilintarkastustuomioistuimen arvioima vuoden 2024 virhetaso ja komission arvio riskitasosta maksamishetkellä MRK-otsakkeiden 1, 2 ja 6 osalta

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuin antoi varauman sisältävän lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menoista vuodelta 2024

Elpymis- ja palautumistukiväline on väliaikainen väline, jota käytetään ja rahoitetaan tavalla, joka poikkeaa olennaisesti EU:n talousarvion menoista. EU:n talousarviomenojen edunsaajille maksetaan tiettyjen toimien toteuttamisesta tai korvataan aiheutuneita kuluja. Elpymis- ja palautumistukivälineen yhteydessä jäsenvaltioille sen sijaan maksetaan ennalta määriteltujen välitavoitteiden tai tavoitteiden tyydyttävästä saavuttamisesta. Elpymis- ja palautumistukivälineen tapauksessa tilintarkastustuomioistuin tutki siksi, saavutettiin ennalta määritellyt välitavoitteet tai tavoitteet tyydyttävästi ja täyttyivätkö horisontaaliset tukikelpoisuusehdot.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että 12 kaikkiaan 395:stä tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta elpymis- ja palautumistukivälineen välitavoitteesta ja tavoitteesta ei ollut maksu- tai tukikelpoisuusehtojen mukaisia. Tapaukset koskevat kuutta maksua kuudessa jäsenvaltiossa. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että määrällisten havaintojen taloudellinen kokonaisvaikutus on kasvussa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös seuraavaa: komission suorittamassa ennakoarvioinnissa ilmeni puutteita; joissakin tapauksissa välitavoitteet/tavoitteet oli määritetty väljästi, minkä vuoksi niiden tyydyttävän saavuttamisen arvioinnissa oli enemmän harkinnanvaraisuutta; jäsenvaltioiden raportointi- ja valvontajärjestelmissä ilmeni edelleen puutteita; lisäksi esiintyi ongelmia niiden tietojen luotettavuudessa, joita jäsenvaltiot sisällyttivät antamiinsa johdon vahvistuslausumiin.

Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi vakavia puutteita, jotka liittyivät tuomareiden nimittämiseen uudistuksessa, jolla vahvistettiin Puolan tuomioistuinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta uudistamalla tuomareihin sovellettavaa kurinpitojärjestelmää. Euroopan unionin tuomioistuimessa on kesken asia, joka koskee suoraan tähän aiheeseen liittyvää ennakkoratkaisupyyntöä. Tilintarkastustuomioistuin päätti näin ollen pidättäytyä tekemästä tässä vaiheessa johtopäätöksiä kyseisten kahden välitavoitteen tyydyttävästä saavuttamisesta. Näiden välitavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen oli ennakkoehto sille, että elpymis- ja palautumistukivälineestä voitiin suorittaa maksuja Puolalle.

*Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

Tarkempi katsaus tuloksiin

Talousarvio- ja varainhallinto

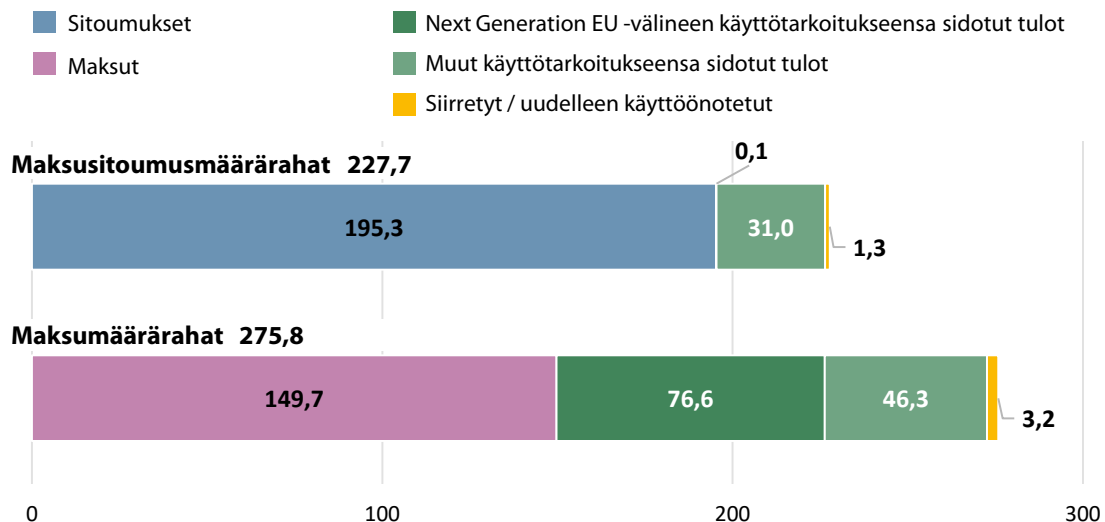
Next Generation EU -välineen vuoksi maksut olivat vuonna 2024 sitoumuksia suurempia

Vuosi 2024 oli monivuotisen rahoituskehiksen 2021–2027 neljäs soveltamisvuosi. [Kaaviossa 6](#) esitetään käytettävissä olleet EU:n talousarviomäärärahat yhteensä, mukaan lukien Next Generation EU -välineen avustukset.

Kaavio 6 – Vuonna 2024 käytettävissä olleet määrärahat yhteensä, mukaan lukien Next Generation EU -välineen avustukset

EU:n vuotuinen talousarvio:

(mrd. euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen ja muiden komission tietojen perusteella.

Viimeaikaisen suuntauksen mukaisesti maksusitoumusmäärärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan myös vuonna 2024

Monivuotisen rahoituskehiksen vuoden 2024 talousarviossa tehdyt sitoumukset olivat yhteensä 193,1 miljardia euroa, mikä oli 98,9 prosenttia käytettävissä olleesta määrästä. Kun otetaan huomioon käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat 19,7 miljardin euron lisäsitoumukset ja 0,9 miljardin euron siirrot sekä uudelleen käyttöön asetetut määrät, sitoumusten kokonaismäärä vuonna 2024 oli 213,7 miljardia euroa. Sitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 93,9 prosenttia maksusitoumusmäärärahojen kokonaismäärästä (227,7 miljardia euroa).

Suoritetut maksut olivat alun perin suunniteltua suurempia ja monivuotisen rahoituskehysten enimmäismäärän alapuolella

Vuonna 2024 monivuotisen rahoituskehysten talousarviossa tehdyt maksut olivat yhteensä 146,1 miljardia euroa, mikä oli 97,6 prosenttia käytettävissä olleista maksumäärärahoista (149,7 miljardia euroa). Kun otetaan huomioon käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista (pääasiassa Next Generation EU - ja REPowerEU -välineistä) peräisin olevat 98,2 miljardin euron lisämaksut ja 2,7 miljardin euron siirrot sekä uudelleen käyttöön asetetut määrät, maksujen kokonaismäärä vuonna 2024 oli 247,0 miljardia euroa. Talousarvion kaikkiaan 275,8 miljardin euron maksumäärärahoista käytettiin siis maksuihin 89,6 prosenttia.

Yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen käyttöasteet: varojen käyttö saatu lähes päätökseen kauden 2014–2020 MRK:n osalta, mutta kauden 2021–2027 MRK:n kohdalla käyttöaste on edelleen alhainen

Kaudella 2014–2020 ERI-rahastojen käyttöaste oli 97 prosenttia, ja 21 jäsenvaltiota ylitti 95 prosentin käyttöasteen

Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) maksut olivat vuoden 2024 lopussa määrältään yhteensä 475,2 miljardia euroa. Tämä on 97 prosenttia käytettävissä olevista kokonaisvaroista (489,9 miljardia euroa). Vuoden 2024 maksut olivat 27,3 miljardia euroa. ERI-rahastoista suoritettujen maksujen määrä kasvoi vuonna 2024 siten, että 21 jäsenvaltiota käytti vuoden 2024 loppuun mennessä yli 95 prosenttia niille ERI-rahastoista osoitetuista varoista.

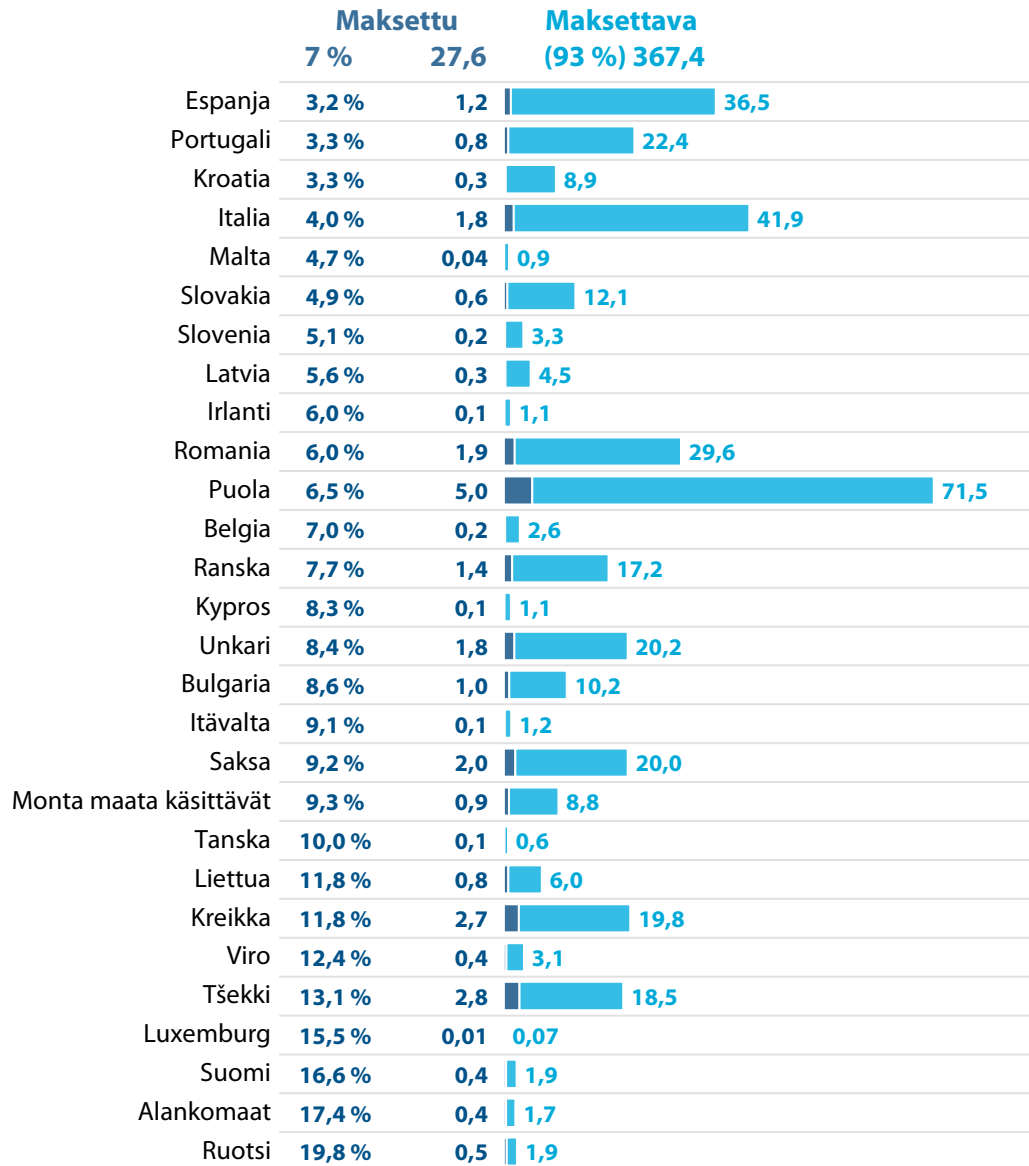
Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien, yhteistyössä hallinnoitavien kauden 2021–2027 rahastojen käyttöaste on edelleen alhainen

Vuonna 2024 yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen² soveltamisalaan kuuluvien, yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen vuotuiset maksut olivat 14,7 miljardia euroa (2023: 6,3 miljardia euroa), josta 5,2 miljardia euroa oli ennakkomaksuja (2023: 4,1 miljardia euroa) ja 9,5 miljardia euroa oli välimaksuja (2023: 2,2 miljardia euroa). Vuoden 2024 loppuun mennessä maksujen kokonaismäärä oli 27,6 miljardia euroa, mikä oli vain seitsemän prosenttia näille rahastoille kauden 2021–2027 MRK:ssa kohdennetusta määrästä (395 miljardia euroa). [Kaaviossa 7](#) esitetään käyttöaste jäsenvaltioittain.

² Asetus (EU) 2021/1060.

Kaavio 7 – Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien, yhteistyössä hallinnoitavien kauden 2021–2027 rahastojen käyttöasteet jäsenvaltioissa vuoden 2024 lopussa

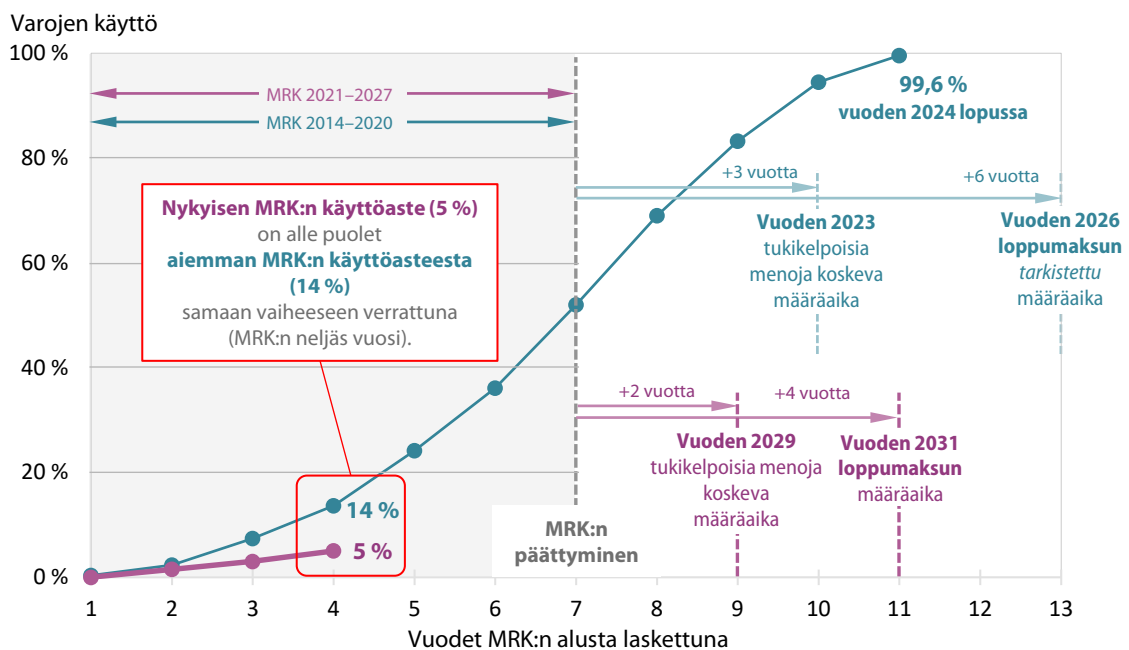
(mrd. euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [komission avoimen datan alustan](#) tietojen perusteella (tilanne 6. tammikuuta 2025).

Koheesiopolitiikan rahastojen (EAKR, koheesiorahasto ja ESR+) täytäntöönpano oli edelleen vähäistä. Nämä rahastot kattavat yli 90 prosenttia yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen puitteissa vuosina 2021–2027 yhteistyössä hallinnoitavista rahastoista. Kun tilintarkastustuomioistuin vertaa niiden täytäntöönpanoa (ennakkomaksut ja välimaksut) edelliseen ohjelmakautteen (ks. [kaavio 8](#)), näiden kolmen rahaston yleinen käyttöaste oli vuoden 2024 loppuun mennessä vain viisi prosenttia, kun edellisen monivuotisen rahoituskehysten aikana niiden osuus oli vastaavana ajankohtana (vuoden 2017 lopussa) 14 prosenttia. Kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten menojen tukikelpoisuusaika³ päättyy vuotta aiemmin kuin edellisellä ohjelmakaudella, kuten myös loppumaksun suorittamisen määräaika⁴. Tästä syystä paine käyttää EU:n varoja kasvaa entisestään.

Kaavio 8 – Koheesiorahastojen täytäntöönpano MRK:n neljäntenä vuonna: nykyisen MRK:n käyttöaste on alle puolet edellisen MRK:n tasosta

Huom. Mukaan lukien ennakkomaksut ja välimaksut.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [komission avoimen datan alustan](#) tietojen perusteella (tilanne 6. tammikuuta 2025).

³ Asetus (EU) 2021/1060, 63 artiklan 2 kohta.

⁴ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, 102 artiklan 5 kohta.

Uuden YMP:n mukaisten maaseuturahaston maksujen määrä kasvoi vuonna 2024

Maaseuturahastoon on vuodesta 2023 sovellettu uusia yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP) koskevia asetuksia⁵. Vuoden 2024 lopussa⁶ maaseuturahaston maksut olivat 6,3 miljardia euroa (2023: 0,7 miljardia euroa). Rahaston käyttöaste oli 9,5 prosenttia, kun se vuonna 2023 jäi yhteen prosenttiin.

Elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten täytäntöönpano oli odotettua vähäisempää, kun taas Next Generation EU -välineen lisärahoituksen käyttö nopeutui vuonna 2024

Elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten vuotuiset maksut olivat vuonna 2024 yhteensä 55,9 miljardia euroa, josta 7,9 miljardia euroa rahoitettiin REPowerEU:sta ja 48,0 miljardia euroa oli Next Generation EU -välineestä rahoitettuja avustuksia. Next Generation EU -välineestä rahoitettujen elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten vuotuiset maksut olivat vain puolet siitä, mitä komissio oli olettanut kesäkuussa 2023 (96 miljardia euroa)⁷. Viisitoista jäsenvaltiota oli kuitenkin toimittanut maksupyyntöjä, joiden arvo oli joulukuussa 2024 yhteensä 58,5 miljardia euroa⁸. Tehtyjen 358,9 miljardin sitoumusten osalta oli suoritettu 197,5 miljardin euron maksut vuoden 2024 loppuun mennessä, joten elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia on vielä käytettävissä yhteensä 161,4 miljardia euroa. Maksut on suoritettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten tähänastisessa käytössä on merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä (ks. [kaavio 9](#)).

⁵ Asetus (EU) 2021/2115 ja asetus (EU) 2021/2116.

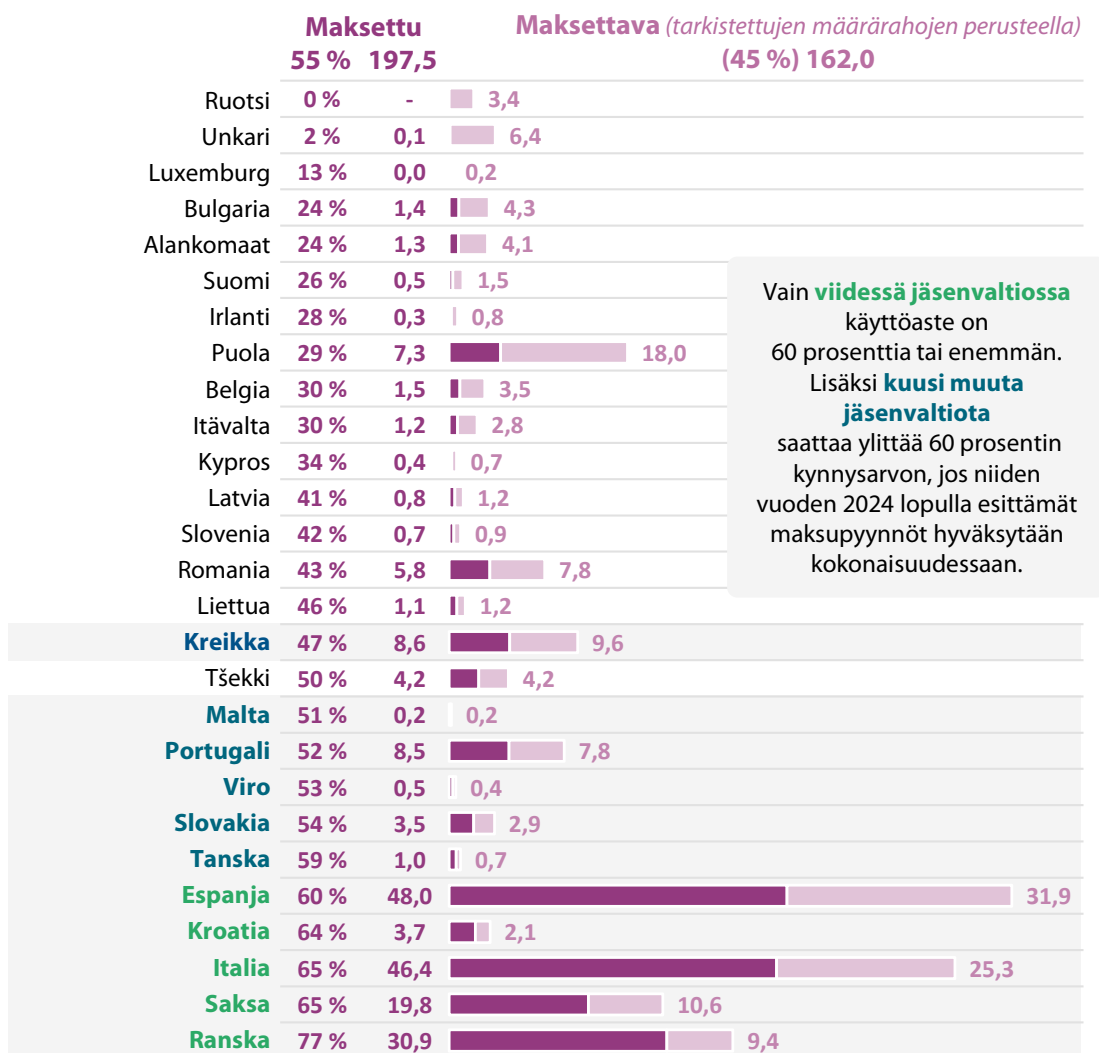
⁶ Komission avoimen datan alustan tietojen perusteella (tilanne 31. maaliskuuta 2025).

⁷ COM(2023) 390, taulukko 3.

⁸ Komission elpymisen ja palautumisen tulostaulun [aikajana](#).

Kaavio 9 – Maksetut elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset ja jäsenvaltiokohtaisten tarkistettujen määrärahojen perusteella maksettavat määrät vuoden 2024 lopussa

(mrd. euroa)

Huom. Hallintomenoja ei ole otettu huomioon.

Maksettava määrä perustuu tarkistettuihin määrärahoihin, joista 0,6 miljardia euroa sidotaan vuoden 2026 loppuun mennessä.

Ruotsi toimitti ensimmäisen maksupyyntönsä (1,6 miljardia euroa) joulukuussa 2024. Unkari ei ole vielä esittänyt maksupyyntöjä, ja se on saanut vain ennakkomaksuja.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [elpymis- ja palautumistukivälineen tulostaulun](#) ja muiden komission tietojen perusteella.

Monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin tehtyjen Next Generation EU -välineen lisäsitoumusten kokonaismäärä oli 82,9 miljardia euroa⁹. Next Generation EU -välineestä nykyisiin monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmiin suoritettaviin rahoituslisäyksiin liittyvien vuotuisten maksujen määrä oli 24,6 miljardia euroa vuonna 2024, mikä merkitsee huomattavaa kasvua aiempiin vuosiin verrattuna (2023: 19,0 miljardia euroa). Tämän seurauksena maksuja voidaan suorittaa enimmillään 16 miljardia euroa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärä alkoi vähentyä vuonna 2024 mutta odotettua hitaammin

Maksattamatta olevat sitoumukset ovat tehtyjen mutta vielä maksamatta olevien sitoumusten summa. Maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärä oli vuoden 2024 loppuun mennessä 507,4 miljardia euroa, josta 166,3 miljardia euroa liittyi Next Generation EU -välineen avustuksiin. Tämä määrä on maksettava seuraavina vuosina, ellei sitoumuksia vapauteta. Maksattamatta olevia sitoumuksia oli vähemmän kuin vuonna 2023, jolloin niiden määrä oli ennätykselliset 543 miljardia euroa. Näiden sitoumusten kokonaismäärä oli kuitenkin 33,5 miljardia euroa suurempi kuin komission kesäkuussa 2024 esittämä arvio (473,9 miljardia euroa)¹⁰.

Riskit ja haasteet

Maksusitoumusten vapauttamisen riski kasvaa ja täytäntöönpanoa on nopeutettava

Komissio ennusti vuonna 2024, että vuosina 2025–2027 vapautettavien sitoumusten määrä on 8,8 miljardia euroa¹¹ (vuoden 2023 ennuste: 8,1 miljardia euroa vuosina 2024–2027¹²). Vapautettavien sitoumusten ennakoitu kasvu oli seurausta pääasiassa nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen koheesio-ohjelmista ja maaseuturahastosta. Maaseuturahaston maksusitoumuksia odotetaan vapautuvan, kun edellisen monivuotisen rahoituskehyksen ohjelmat päättyvät vuonna 2026. Kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen koheesio-ohjelmiin puolestaan kohdistuu merkittäviä riskejä sitoumusten vapauttamisesta vuodesta 2027 alkaen.

Koheesiorahaston, EAKR:n ja ESR+:n osalta komissio ennustaa vapautettavien sitoumusten kokonaismääräksi 2,7 miljardia euroa. Tilintarkastustuomioistuin panee kuitenkin merkille, että komissio esitti 1. huhtikuuta 2025 kaksi lainsäädäntöehdotusta, jotka koskevat koheesiopolitiikan rahastoista ohjelmakauden 2021–2027 osalta annettuja asetuksia¹³ ja jotka voivat tietyissä olosuhteissa vähentää riskiä näiden varojen vapauttamisesta.

Elpymis- ja palautumistukivälineen varojen käytön oikea-aikaisuuteen kohdistuvat riskit

Vuoden 2024 lopussa jäsenvaltioille oli maksettu elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia yhteensä 197,5 miljardia euroa (55 prosenttia käytettävissä olevasta kokonaismäärästä). Nämä maksut eivät kuitenkaan välttämättä kuvasta jäsenvaltioiden saavuttamien välitavoitteiden ja tavoitteiden lukumäärää tai merkitystä. Saatujen varojen ja saavutettujen välitavoitteiden välinen suhde myös vaihtelee jäsenvaltioittain.

⁹ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023, kohta 2.26.

¹⁰ COM(2024) 276, taulukko 4.

¹¹ COM(2024) 276, taulukko 2.

¹² COM(2023) 390, taulukko 2.

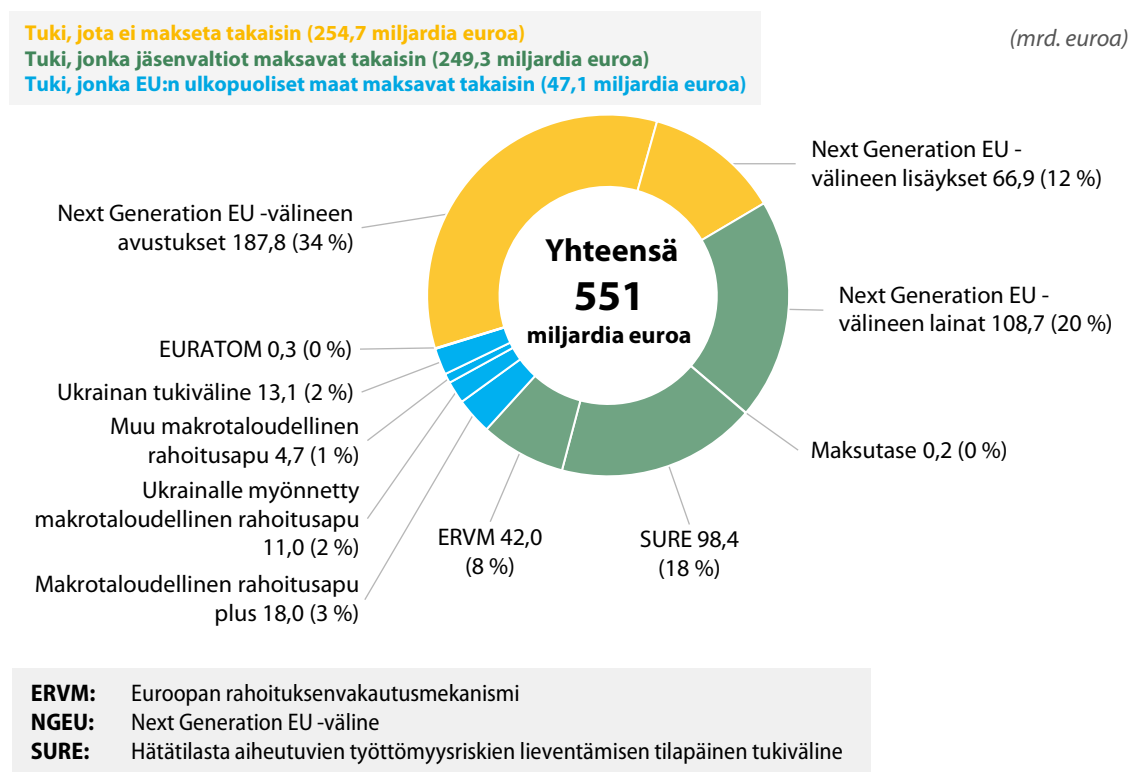
¹³ COM(2025) 123 ja COM(2025) 164.

Tilintarkastustuomioistuin totesi elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa erityiskertomuksessaan vuonna 2024¹⁴, että toimenpiteiden käytön oikea-aikaisuuteen ja loppuun saattamiseen kohdistui riskejä elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanokauden jälkipuoliskolla. Lisäksi välitavoitteiden ja tavoitteiden keskittyminen täytäntöönpanokauden myöhempään vaiheeseen aiheuttaa merkittävän riskin varojen täysimääräiselle käytölle erityisesti investointien kohdalla, koska investoinnit edellyttävät yleensä pidempiä täytäntöönpanoajoja.

Tulevissa monivuotisissa rahoituskehyksissä on otettava huomioon Next Generation EU -välineen lainanottovelvoitteista aiheutuva kasvava rasite

EU:n velkaa koskevassa analyysissä tilintarkastustuomioistuin otti huomioon lainanoton markkinoilta; kyseinen lainanotto perustuu pääasiassa pitkäaikaisiin joukkovelkakirjoihin. Tällä lainanotolla rahoitetaan Next Generation EU -välinettä ja annetaan rahoitustukea jäsenvaltioille ja EU:n ulkopuolisille maille. **Kaaviossa 10** esitetään EU:n lainanoton avulla rahoitettujen EU:n ohjelmien jakautuminen.

Kaavio 10 – EU:n jäljellä olevien lainojen avulla rahoitetut ohjelmat, tilanne vuoden 2024 lopussa

Huom. Määrät eivät sisällä sitä elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten osaa, joka rahoitetaan brexit-mukautusvarauksesta tai päästökauppajärjestelmästä.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

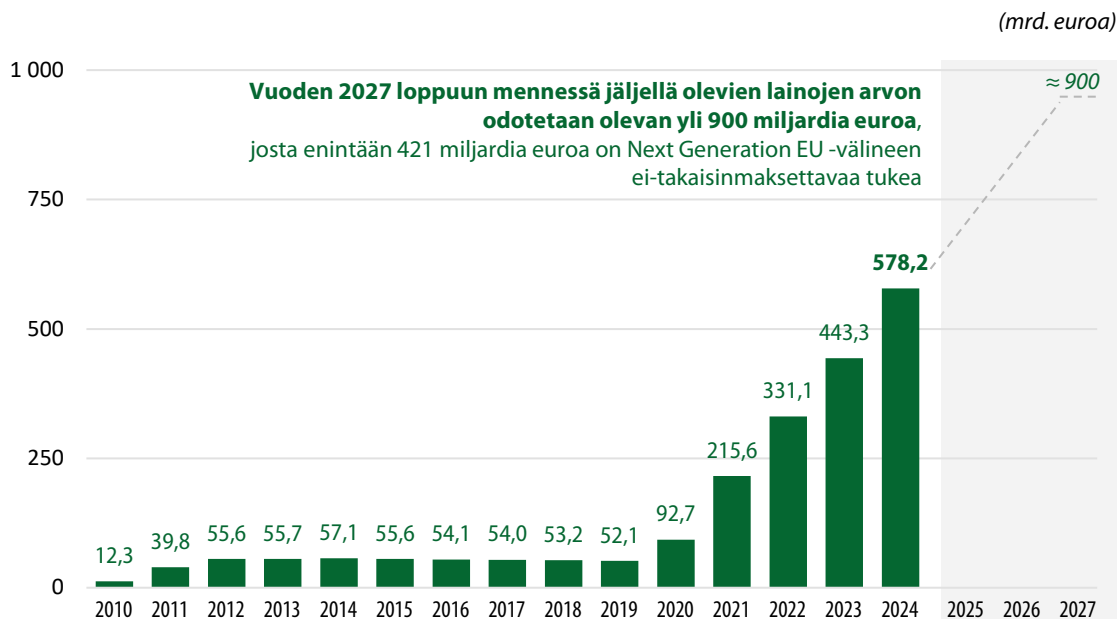
¹⁴ Erityiskertomus 13/2024.

EU:n jäljellä olevien lainojen määrä kasvoi yli 30 prosentilla vuonna 2024

Komissio on viiden viime vuoden aikana lisännyt merkittävästi joukkolainojen liikkeeseenlaskuja, koska se on tukeutunut pääomamarkkinoihin rahoittaakseen laajempia ohjelmia, kuten SURE- ja Next Generation EU -välineitä. EU:n jäljellä olevien lainojen määrä saattaa vuoteen 2027 mennessä nousta yli 900 miljardiin euroon. Taso on lähes kymmenkertainen vuoteen 2020 verrattuna, ks.

kaavio 11.

Kaavio 11 – Liikkeessä olevien EU:n joukkolainojen määrä vuodesta 2010 lähtien

Huom. EU:n joukkolainojen liikkeeseenlasku bruttovelan nimellisarvolla. EU:n velkasitoumuksia (23,1 miljardia euroa) ei oteta huomioon.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen ja komissiolta saatujen tietojen perusteella.

Next Generation EU -välineeseen liittyvän lainanoton takaisinmaksu siirretään tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin

Next Generation EU -väline perustettiin tarjoamaan jäsenvaltioille rahoitusta enintään 712 miljardia euroa. Tästä 291 miljardia euroa oli elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja ja enintään 421 miljardia euroa Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavaa tukea. Vuoden 2024 loppuun mennessä EU oli maksanut 363,5 miljardia euroa. Next Generation EU -välineen osalta EU voi ottaa lainaa vielä enintään 348,5 miljardia euroa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuoden 2026 lopun jälkeen lainanoton on rajoitettava tiukasti jälleenrahoitukseen¹⁵.

¹⁵ Päätös (EU, Euratom) 2020/2053, johdanto-osan 18 kappale.

Next Generation EU -välineen lainojen takaisinmaksu voidaan aloittaa ennen vuoden 2027 loppua, jos budjettikohdassa on edelleen käyttämättömiä määrärahoja Next Generation EU -välineen rahoituskulujen kattamiseksi. Muussa tapauksessa takaisinmaksu on aloitettava vuonna 2028 ja saatettava päätökseen viimeistään vuonna 2058¹⁶. Suurin osa takaisinmaksusta siirretään näin ollen tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin, koska takaisinmaksuaikataulun on oltava vakaa ja ennakoitava. Lisäksi Next Generation EU -välineen lainanoton vuotuiset takaisinmaksut on rajattu 7,5 prosenttiin Next Generation EU -välineestä myönnettävän tuen, jota ei makseta takaisin, enimmäismäärästä¹⁷ (eli 31,6 miljardiin euroon vuodessa).

Nykyisen monivuotisen rahoituskehysten odotettavissa olevia Next Generation EU -välineen lainakustannuksia tarkistettiin alaspäin vuonna 2024, mutta ne voivat silti olla kaksinkertaiset alkuperäisiin arvioihin verrattuna

Vuonna 2020 kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten otsakkeen 2b alaisten Next Generation EU -välineen rahoituskustannusten kokonaismääräksi sovittiin 14,9 miljardia euroa välineen lainojen korko- ja kuponkimaksujen rahoittamiseen¹⁸. Vuoden 2020 arviot perustuivat lainakorkoihin, joiden odotettiin vaihtelevan 0,55 ja 1,15 prosentin välillä vuosina 2021–2027¹⁹. Todelliset korot kuitenkin nousivat merkittävästi²⁰, mikä oli vaikuttanut kielteisesti EU:n rahoituksen marginaalikustannuksiin. Rahoituskustannukset olivat suurimmillaan 3,63 prosenttia vuonna 2023, kun ne vuonna 2021 olivat olleet 0,15 prosenttia. Kustannukset alkoivat laskea vuoden 2024 alkupuoliskolla²¹.

Nykyisen monivuotisen rahoituskehysten korkomenot voivat näin ollen olla yhteensä 29–30,4 miljardia euroa, mikä on noin kaksinkertainen määrä komission alkuperäiseen 14,9 miljardin euron ennusteeseen verrattuna²². Vuonna 2024 Euroopan parlamentin tilaamassa katsauksessa²³ arvioitiin, että Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavaan tukeen liittyvien korkomaksujen kokonaismäärä voisi seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä (2028–2034) olla 70,9–73,8 miljardia euroa.

Sekä Next Generation EU -välineeseen liittyvän että sen ulkopuolisen EU:n lainanoton odotetaan kasvavan merkittävästi nykyisen monivuotisen rahoituskehysten loppuun asti, ja suurin osa takaisinmaksuista lykkääntyy tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin. Tulevien monivuotisten rahoituskehysten kestävyden turvaamiseksi on otettava huomioon lainanottoon liittyvistä velvoitteista aiheutuva kasvava rasite, riittävien takuiden saatavuus ja tarve varmistaa riittävät resurssit EU:n ohjelmien täytäntöönpanoa varten. Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavaa tukea koskevan lainan takaisinmaksuaikataulu saattaa vaikuttaa tulevien monivuotisten rahoituskehysten kokonaismaksuun määrärahoihin, tämän kuitenkin vaikuttamatta tulevien monivuotisten rahoituskehysten kokoon.

¹⁶ Päätös (EU, Euratom) 2020/2053, 5 artikla.

¹⁷ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja.

¹⁸ Statement of estimates of the Commission for the financial year 2024 (osa Financial Programming 2025–2027, s. 9).

¹⁹ Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun katsaus *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027*, s. 7.

²⁰ Euroopan keskuspankin verkkosivusto: Key ECB interest rates.

²¹ COM(2025) 70.

²² Euroopan komission ennakoarviot varainhoitovuodelle 2024, vuosien 2025–2027 rahoitussuunnitelmaa koskeva osa, s. 9.

²³ Bruegel, Management of debt liabilities in the EU budget under the post-2027 MFF.

EU:n talousarviosta on annettu edelleen tukea Ukrainalle Venäjän sitä vastaan käymän hyökkäyssodan aikana

Komission mukaan vuoden 2024 loppuun mennessä EU ja sen jäsenvaltiot olivat mobilisoineet Ukrainan ja sen kansan tukemiseen yli 130 miljardia euroa Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alkamisesta lähtien.

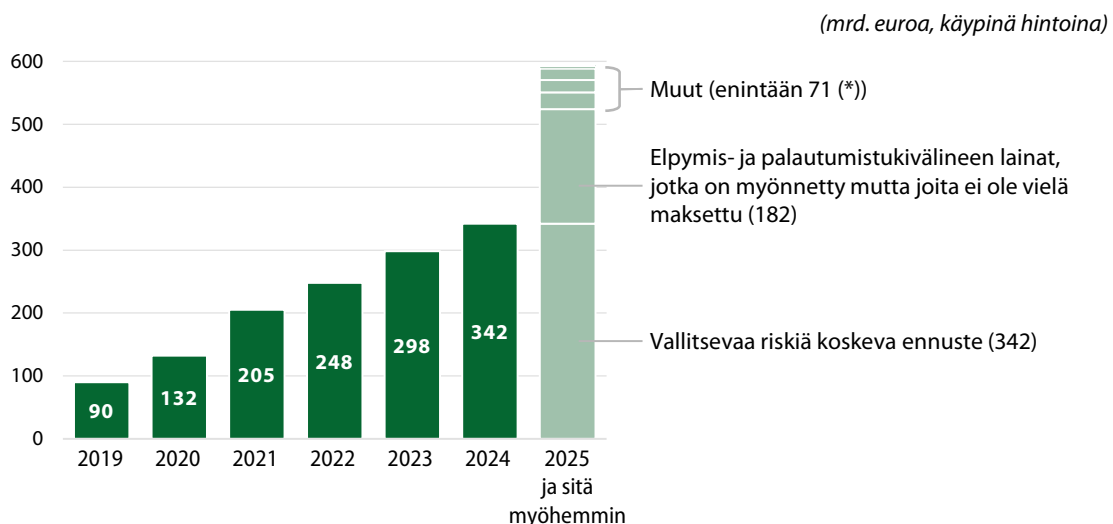
Ukrainalle myönnettyt (jäljellä olevat tai vielä maksettavat) lainat olivat vuoden 2024 lopussa enimmillään 80,1 miljardia euroa, josta 42,1 miljardia euroa oli nostettu.

EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien määrä kasvaa edelleen

EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien määrä oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 342 miljardia euroa. Luku oli 14,8 prosenttia suurempi kuin vuoden 2023 lopussa, jolloin se oli 298,0 miljardia euroa.

EU:n talousarvioon kohdistuvien riskien ennustetaan kasvavan edelleen, jopa 567 miljardiin euroon vuoteen 2027 mennessä. Ks. [kaavio 12](#).

Kaavio 12 – EU:n talousarvioon aiemmin kohdistuneet ja ennakoitut vastuut

(*) Muut (enintään 71)

- Talousarviotakuut allekirjoitetuille mutta vielä maksamattomille toimille (enintään 27)
- Ukrainan tukiväline (enintään 19,9)
- Ukrainan lainayhteistyömekanismi (enintään 18,1)
- Länsi-Balkanin rahoitusväline (enintään 4)
- Moldovan tukiväline (enintään 1,5)
- Makrotaloudellinen rahoitusapu Jordanielle (enintään 0,5)

Huom. Vuoden 2025 ja sitä seuraavien vuosien osalta ei ole otettu huomioon vuosina 2025–2027 erääntyvien lainojen takaisinmaksua.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimien EU:n vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Suositukset

Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio

- o varmistaa, että Next Generation EU -välineen takaisinmaksussa otetaan huomioon EU:n ohjelmien täytäntöönpano. Komission olisi suunniteltava ja pantava täytäntöön asianmukaiset takaisinmaksuaikataulut Next Generation EU -välineen ei-takaisinmaksettavaa tukea varten otettaville lainoille, niin että se voi ottaa huomioon nykyisten ja tulevien EU:n ohjelmien täytäntöönpanon.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 2. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

EU:n talousarviosta rahoitetun toiminnan tuloksellisuus

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tänä vuonna tuloksellisuutta koskevassa luvussa käsitellään seuraavia aiheita:

- Osa 1 – tuloksellisuutta koskevien vuoden 2024 erityiskertomusten tulokset ja keskeiset viestit sekä asiaan liittyvät tiedot komissiolta ja budjetti- ja lainsäädäntöviranomaisilta (Euroopan parlamentti ja neuvosto)
- Osa 2 – analyysi siitä, miten komissio raportoi tuloksellisuuteen liittyvistä tiedoista vuoden 2023 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen 1 ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” osalta
- Osa 3 – EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2021 kertomuksessa annettujen suositusten täytäntöönpano.

Tarkastushavainnot

Osa 1 – Tuloksellisuuden tarkastusten tulokset: keskeiset viestit

Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa tutkitaan, miten hyvin moitteettoman varainhoidon periaatteita²⁴ on sovellettu EU:n talousarvion toteuttamisessa. Niissä käsitellään keskeisiä tuloksellisuus- ja vaatimustenmukaisuustavoitteita. Tilintarkastustuomioistuin julkaisi vuonna 2024 yhteensä 28 erityiskertomusta, joissa käsiteltiin monia haasteita, joita EU:lla on eri menoaloilla ja toimintapolitiikkojen eri aloilla.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö koski seuraavia keskeisiä aloja, jotka ovat prioriteetteja sen vuosien 2021–2025 strategiassa: EU:n toimet kriisin jälkeisen elpymisen vauhdittamiseksi; EU:n taloudellisen kilpailukyvyn parantaminen kaikkien kansalaisten hyödyksi; EU:n kyky selviytyä turvallisuuteensa kohdistuvista uhkista sekä vapauteen, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvien eurooppalaisten arvojen kunnioittaminen; ilmastonmuutos, ympäristö ja luonnonvarat; finanssipolitiikka ja julkinen talous unionissa.

Kaaviossa 13 esitetään yleiskatsaus kaikista vuonna 2024 julkaistuista erityiskertomuksista strategisten osa-alueiden mukaan.

²⁴ Unionin yleiseen talousarvioon sovellettava varainhoitoasetus, 33 artikla, syyskuu 2024.

Kaavio 13 – Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa käsitellyt strategiset osa-alueet vuonna 2024

 EU:n toimet kriisin jälkeisen elpymisen vauhdittamiseksi	▪ Erityiskertomus 12/2024: EU:n toimet covid-19-pandemian torjumiseksi ▪ Erityiskertomus 13/2024: Elpymis- ja palautumistukivälineen varojen käyttö ▪ Erityiskertomus 25/2024: Terveystieteiden digitalisaatio
 Kilpailukyky	▪ Erityiskertomus 04/2024: Liikenneturvallisuus EU:ssa ▪ Erityiskertomus 08/2024: EU:n tekoälytavoitteet ▪ Erityiskertomus 10/2024: Ammattipätevyyden tunnustaminen EU:ssa ▪ Erityiskertomus 11/2024: Uusiutuvaa vetyä koskeva EU:n teollisuuspolitiikka ▪ Erityiskertomus 21/2024: Valtiontuki kriisien aikana ▪ Erityiskertomus 23/2024: Elintarvikkeiden merkinnät EU:ssa
 Palautumiskyky ja eurooppalaiset arvot	▪ Erityiskertomus 02/2024: Euroopan ulkosuhdehallinto koordinoijana ▪ Erityiskertomus 03/2024: Oikeusvaltioperiaate EU:ssa ▪ Erityiskertomus 05/2024: EU:n avoimuusrekisteri ▪ Erityiskertomus 06/2024: Turkin-pakolaisavun koordinoituvuus ▪ Erityiskertomus 17/2024: EU:n Afrikka-hätärahasto ▪ Erityiskertomus 18/2024: EU:n taloudellinen tuki tarkastukseen valittujen kumppanimaiden terveydenhuoltojärjestelmille ▪ Erityiskertomus 26/2024: Kolmansien maiden kansalaisten kotouttaminen EU:ssa ▪ Erityiskertomus 28/2024: EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon valvonta
 Ilmastonmuutos, ympäristö ja luonnonvarat	▪ Erityiskertomus 01/2024: Henkilöautojen hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ▪ Erityiskertomus 09/2024: Kaasun toimitusvarmuus EU:ssa ▪ Erityiskertomus 14/2024: Vihreä siirtymä ▪ Erityiskertomus 15/2024: Ilmastonmuutokseen sopeutuminen EU:ssa ▪ Erityiskertomus 19/2024: Luonnonmukainen maatalous EU:ssa ▪ Erityiskertomus 20/2024: Yhteisen maatalouspolitiikan suunnitelmat
 Finanssipolitiikka ja julkinen talous	▪ Erityiskertomus 07/2024: Sääntöjenvastaisiin EU-menoihin sovellettavat komission takaisinperintäjärjestelmät ▪ Erityiskertomus 16/2024: Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvat EU:n tulot ▪ Erityiskertomus 22/2024: EU:n talousarviosta maksettu kaksinkertainen rahoitus ▪ Erityiskertomus 24/2024: EU:n virkamieskunta ▪ Erityiskertomus 27/2024: Haitallisten verojärjestelmien ja yhteisöveron kiertämisen torjunta

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Osa 2 – Monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeeseen 1 ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” kuuluvien ohjelmien tuloksellisuus

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi seuraavaa:

- Komission tuloraportointikehys oli vakaa, ja komission vuoden 2023 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan esittämät viittaukset monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeen 1 tuloksellisuuteen olivat annettujen ohjeiden mukaisia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi raportoiduissa tiedoissa pieniä epäjohtamukaisuuksia.
- Kummankin kauden osalta tuloksellisuusselvityksissä raportoidut tulosindikaattorit perustuivat kaiken kaikkiaan SMART-periaatteeseen (eli ne olivat erityisiä, mitattavia, saavutettavissa olevia ja aikasidonnaisia). Indikaattoreita parannettiin vuosina 2021–2027, jotta ne ottaisivat paremmin huomioon kaikki ohjelmien tuloksellisuuteen liittyvät näkökohdat panoksista vaikutuksiin. Verkkojen Eurooppa -ohjelmaan ei kuitenkaan edelleenkään sisälly tulos- tai vaikutusindikaattoreita. Joissakin tapauksissa indikaattoreita oli vaikea tulkitella.
- Tulosindikaattoreiden perustana olevien tietojen jäljitettävyydessä oli puutteita erityisesti Horisontti 2020 -puiteohjelman osalta. Tämä heikentää merkittävästi niiden luotettavuutta. Vaikka komissio paransi tapaa, jolla tällaiset tiedot tarkastettiin Horisontti Eurooppa -puiteohjelman osalta, tilintarkastustuomioistuin havaitsi edelleen epäjohtamukaisuuksia perustana olevissa tiedoissa.
- EU:n avaruusohjelman raportoidut tulosindikaattorit eivät edustaneet täysin ohjelman käyttäjien näkemyksiä, ja tilintarkastustuomioistuin on aiemmin suositellut, että komissio käyttäisi asianmukaisia tulosindikaattoreita.
- Komissio raportoi tuloksellisuusselvityksissä edistymisestä keskeisten tulosindikaattoreiden saavuttamisessa. Tilintarkastustuomioistuin oli eri mieltä edistymisestä 19 prosentissa otokseen valittuihin tuloksellisuusselvityksiin sisältyneistä indikaattoreista. Useimpien kohdalla tilintarkastustuomioistuin katsoi, että tulosten saavuttamisessa ei edistytty yhtä hyvin kuin komissio oli arvioinut. InvestEU-ohjelman osalta tuloksellisuusselvityksissä esitetyistä indikaattoreista 50 prosentilla ei ollut tavoitetta, mikä rajoittaa mahdollisuutta arvioida edistymistä ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa.
- Sekä Horisontti 2020 -puiteohjelmassa että kauden 2014–2020 Verkkojen Eurooppa -välineen ohjelmissa, jotka ovat lähellä päätökseen saamista, alle puolet tulosindikaattoreista osoittaa, että tuloksia on saavutettu tai niiden saavuttaminen etenee suunnitellusti.
- Kauden 2021–2027 ohjelmien ja niiden indikaattoreiden osalta, joista tietoja on saatavilla, edistyminen Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa, Verkkojen Eurooppa -välineessä ja EU:n avaruusohjelmassa on suunnitellun mukaista tai kohtalaista. InvestEU-ohjelmassa useimmilla indikaattoreilla ei ollut tavoitteita, joten niitä ei voida käyttää edistymisen arviointiin.

Suosituks

Komission olisi

- parannettava edelleen jäljitettävyyttä keskeisiä tulosindikaattoreita koskevan raportoinnin perustana olevien tietojen osalta
- parannettava indikaattorien seurantaa
- parannettava keskeisiä tulosindikaattoreita koskevaa arviointia.

Osa 3 – EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa kertomuksessa annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta – tilanne vuoden 2021 lopussa

Tässä osassa annetaan tietoja EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa varainhoitovuoden 2021 kertomuksessa esitettyjen suositusten täytäntöönpanon seurannasta.

Kaksi kuudesta alasuosituksesta oli määrä panna täytäntöön tänä vuonna. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että komissio oli pannut toisen suosituksen täytäntöön kokonaan ja toisen suurimmaksi osaksi. Jäljellä olevien neljän alasuosituksen tavoiteajankohdat liittyivät vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehysten valmisteluun, joka oli edelleen kesken tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan. Näistä alasuosituksista kolmessa tilintarkastustuomioistuin pystyi arvioimaan edistymistä täytäntöönpanossa ja havaitsi, että suositukset on jo pantu täytäntöön suurimmaksi osaksi.

Komissio katsoo, että uusi SUMMA-kirjanpitojärjestelmä tarjoaa paremmat tekniset keinot seurata horisontaalisiin painopisteisiin liittyviä menoja. Seuraavaa monivuotista rahoituskehystä silmällä pitäen ja ennen tällaisten menojen jäljittämisen laajentamista komissio aikoo arvioida mahdollisen uuden tietotekniikan kehittämisen merkityksellisyyttä sekä kustannuksia ja hyötyjä. Tällä hetkellä ja asianomaisia ohjelmia koskevien oikeudellisten vaatimusten mukaisesti kirjanpitojärjestelmässä jäljitetään ja raportoidaan automaattisesti ainoastaan ilmastomenoista. Muiden horisontaalisten painopisteiden, kuten biologisen monimuotoisuuden, digitalisaation ja sukupuolten tasa-arvon osalta komissio hyödyntää manuaalisesti syötettyä tietoa, mikä on aikaa vievä ja virhealtis prosessi.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 3. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Tulot

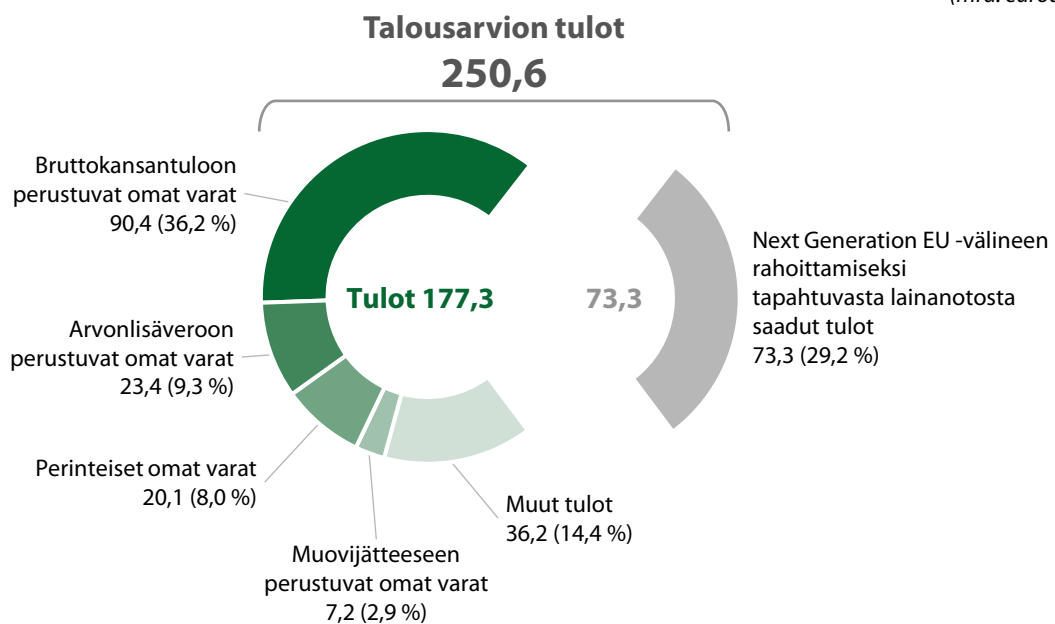
Yhteensä: 250,6 miljardia euroa

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus katsoi EU:n talousarvion tulopuolen, jolla rahoitetaan EU:n menot. Tilintarkastustuomioistuin tutki tiettyjä keskeisiä omien varojen hallinnointiin liittyviä valvontajärjestelmiä sekä tulotapahtumista poimitun otoksen.

Kaavio 14 – Tulot – Jakautuminen vuonna 2024*

(mrd. euroa)

* 250,6 miljardin euron kokonaismäärä kuvastaa talousarvion toteuttamista koskevissa vuoden 2024 kertomuksissa ilmoitettuja EU:n tuloja; kyseiset kertomukset perustuvat mukautettuihin maksuperusteisen kirjanpidon sääntöihin. Varainhoitovuoden 2024 tuloslaskelmassa esitetty 175,8 miljardin euron määrä lasketaan suoriteperusteisen kirjanpidon pohjalta. Next Generation EU -välineen rahoittamiseksi tapahtuvasta lainanotosta saatavat tulot sisällytetään talousarvion toteuttamista koskeviin selvityksiin tuloina asetuksen 2020/2094 mukaisesti, mutta niitä ei kirjanpitosääntöjen mukaisesti sisällytetä tuloslaskelmaan tuloina.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Jäsenvaltioilta saatavat bruttokansantuloperusteiset (BKTL-perusteiset) omat varat muodostivat 36 prosenttia EU:n tuloista vuonna 2024, kun taas **arvonlisäveroon (alv)** perustuvien omien varojen osuus oli yhdeksän prosenttia. Nämä rahoitusosuudet lasketaan jäsenvaltioiden toimittamien makrotaloustilastojen ja arvioiden perusteella. **Perinteiset omat varat** muodostavat kahdeksan prosenttia EU:n tuloista. Ne koostuvat tuontitullimaksuista, joita jäsenvaltiot keräävät EU:n puolesta.

EU:n tuloista kolme prosenttia on **kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvia omia varoja**. Kyseinen varainlähde lasketaan soveltamalla yhdenmukaista verokantaa kussakin jäsenvaltiossa syntyvän kierrättämättömän muovipakkausjätteen painoon.

Next Generation EU -välineestä voidaan antaa jäsenvaltioille rahoitustukea, jota niiden ei tarvitse maksaa takaisin. Määrät, jotka on otettu lainaksi välinettä varten, muodostavat 29 prosenttia EU:n tuloista. Muita merkittäviä lähteitä ovat EU:n sopimuksiin ja ohjelmiin liittyvät rahoitusosuudet ja palautukset, joiden osuus EU:n tuloista on 11 prosenttia. Niihin lukeutuvat jäsenvaltioilta takaisin perityt määrät koheesion, palautumiskyvyn ja arvojen, sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden aloilla sekä EU:n ulkopuolisten maiden rahoitusosuudet EU:n ohjelmiin ja toimiin.

Tarkastushavainnot

Toimien sääntöjenmukaisuus

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
250,6 miljardia euroa	Ei olennaisia virheitä vuonna 2024

Sisäisen valvonnan järjestelmien eri osien tarkastus

Tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että tulojen virhetaso ei ollut olennainen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tuloihin liittyvät järjestelmät olivat yleisesti ottaen vaikuttavia. Jotkin osatekijät, jotka liittyivät alv-varaumien ja perinteisten omien varojen osalta avoinna olevien kohtien hallinnointia koskeviin valvontajärjestelmiin, olivat kuitenkin osittain vaikuttavia. Lisäksi BKTL-varauksia koskevien tietojen toimittaminen ja muoviin perustuvia omia varoja koskevien tietojen ilmoittaminen sekä jotkin perinteisten omien varojen keskeisten sisäisten valvontamenettelyjen osatekijät, joita tilintarkastustuomioistuin arvioi kolmessa jäsenvaltiossa, olivat osittain vaikuttavia.

Tilintarkastustuomioistuin pani merkille, että jäljellä olevien alv-varaumien ja perinteisten omien varojen avoinna olevien kohtien määrä väheni merkittävästi. Osa niistä on kuitenkin ollut ratkaisematta yli viiden vuoden ajan.

Vaikka komissio saattoi päätökseen vuosien 2020–2024 BKTL-tarkastussyklin suunnitelmien mukaisesti, tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että jotkin jäsenvaltiot eivät toimittaneet tarvittavia tietoja jäljellä olevista varaumista ajoissa.

Tilintarkastustuomioistuin pani merkille, että jotkin jäsenvaltiot toimittavat muovin osalta tietoja, jotka on koottu vain yhden menetelmän perusteella. Monet niistä, jotka tuottavat kahdella menetelmällä laskettuja tietoja, eivät tasapainota tuloksia. Tämä on vastoin EU:n sääntöjä. Komissio tarkastaa parhaillaan tietoja, ja esitetyt varaukset koskevat erityisesti kyseistä kahta tiedonkeruumenetelmää.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita perinteisten omien varojen hallinnoinnissa sekä kirjanpidossa tarkastuskäynnin kohteena olleissa kolmessa jäsenvaltiossa. Komissio havaitsee monessa jäsenvaltiossa edelleen samanlaisia puutteita ja raportoi niistä.

Muut asiat

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että tulliuudistuksen täytäntöönpanon oikea-aikaisuuteen kohdistui riskejä ja että komission ensimmäisessä arviointikertomuksessa alv-perusteisten omien varojen uudistuksesta ei arvioitu uudistuksen vaikutusta jäsenvaltioiden rahoitusosuuksiin. Nämä kysymykset eivät vaikuta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuntoon tulojen sääntöjenmukaisuuden osalta, sillä ne eivät suoraan liity tilien perustana oleviin tapahtumiin.

Tilintarkastustuomioistuimen aiemmin havaitsemat puutteet jatkuvat siihen asti, kunnes tulliuudistus on hyväksytty ja pantu täytäntöön. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että hankkeen laajuudesta ja monimutkaisuudesta huolimatta komissio ei ollut laatinut suunnitelmaa uudistuksen täytäntöönpanon valmistelemiseksi.

Suosituksat

Komission olisi tehostettava toimiaan tulliuudistuksen oikea-aikaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi, kun uudistus on hyväksytty, laatimalla suunnitelma, jossa esitetään yksityiskohtaiset aikataulut ja jaetaan vastuualueet edistymisen seuraamiseksi seuraavilla osa-alueilla:

- EU:n tulliviranomaisen perustaminen ja alkuvaiheen toiminta, kunnes EU:n tulliviranomaisella on toiminnalliset valmiudet toteuttaa omaa talousarviotaan
- EU:n tullidatakeskuksen kehittäminen, täytäntöönpano ja ylläpito.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 4. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

Yhteensä: 25,9 miljardia euroa (13,5 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Monivuotisen rahoituskehysten otsakkeessa 1 ”Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous” rahoitetaan monenlaisia ohjelmia. Niillä pyritään rahoittamaan hankkeita, joilla edistetään muun muassa tutkimusta ja innovointia, liikenne-, energia- ja digitaalialan infrastruktuurien kehittämistä EU:ssa, viestintäalaa, digitaalista siirtymää ja sisämarkkinoita sekä avaruuspolitiikkaa.

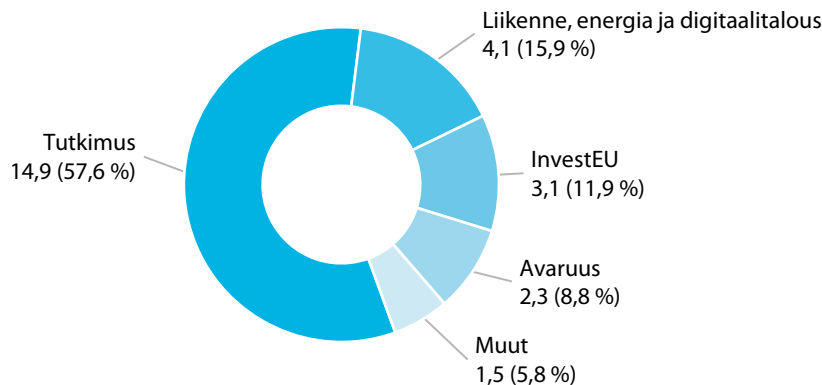
Tärkeimmät tutkimuksen ja innovoinnin ohjelmat ovat kaudella 2014–2020 toteutettu Horisontti 2020 -puiteohjelma sekä sen seuraaja Horisontti Eurooppa -puiteohjelma kaudella 2021–2027. Viimeksi mainitun osuus tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista tutkimustapahtumista oli vuonna 2024 noin kaksi kolmasosaa.

Monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta 1 rahoitetaan myös infrastruktuurihankkeita, kuten Verkkojen Eurooppa -välinettä ja InvestEU-rahastoa. Lisäksi otsakkeen rahoitus kattaa avaruusohjelmat, kuten Galileon (EU:n maailmanlaajuinen satelliittinavigointijärjestelmä), EGNOS-järjestelmän (Euroopan geostationaarinen navigointilisäjärjestelmä) ja Copernicus-ohjelman (Euroopan maanseurantaohjelma).

Kaavio 15 – Maksut

(mrd. euroa)

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Vuonna 2024 tällä alalla tarkastettu määrä oli 19 miljardia euroa. Komissio hallinnoi suurinta osaa tämän otsakkeen ohjelmien menoista suoraan. Ohjelmia voidaan tällöin hallinnoida myös toimeenpanovirastojen kautta. Muut monivuotisen rahoituskehysten otsakkeeseen 1 kuuluvat talousarvion osat toteutetaan yhteisyrityksissä ja erillisvirastoissa. Horisontti-puiteohjelmiin ja Verkkojen Eurooppa -välineeseen liittyvät tutkimusalan menot muodostuvat suurimmaksi osaksi hankkeisiin osallistuville julkisille tai yksityisille edunsaajille myönnettävistä avustuksista. Komissio maksaa aluksi edunsaajille ennakkomaksuja avustussopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä. Kun avustuksilla korvataan todellisia kustannuksia, mikä on tutkimusalan yleisin rahoitusmuoto, edunsaajat ilmoittavat tosiasialliset kustannuksensa, ja ne korvataan vastaavasti. Kun myönnetään kertakorvauksena maksettavia avustuksia, edunsaajille maksetaan ennalta määritelty kertakorvaus riippumatta kustakin valmistuneesta tehtäväkokonaisuudesta tosiasiallisesti aiheutuneista kustannuksista. Tuki maksetaan siis tehtäväkokonaisuuksien valmistuttua.

Avaruusohjelmia hallinnoivat yleensä välillisesti erityiset täytäntöönpanoelimet (kuten Euroopan avaruusjärjestö ja EU:n avaruusohjelmavirasto), joille suoritetaan maksuja niiden ohjelmista aiheutuneiden tosiasiallisten menojen perusteella. InvestEU-ohjelman rahoitusvälineitä (eli lainoja, takauksia ja pääomasijoituksia) toteuttavat pääasiassa Euroopan investointipankki tai Euroopan investointirahasto, jotka puolestaan käyttävät rahoituksen välittäjiä.

Tarkastushavainnot

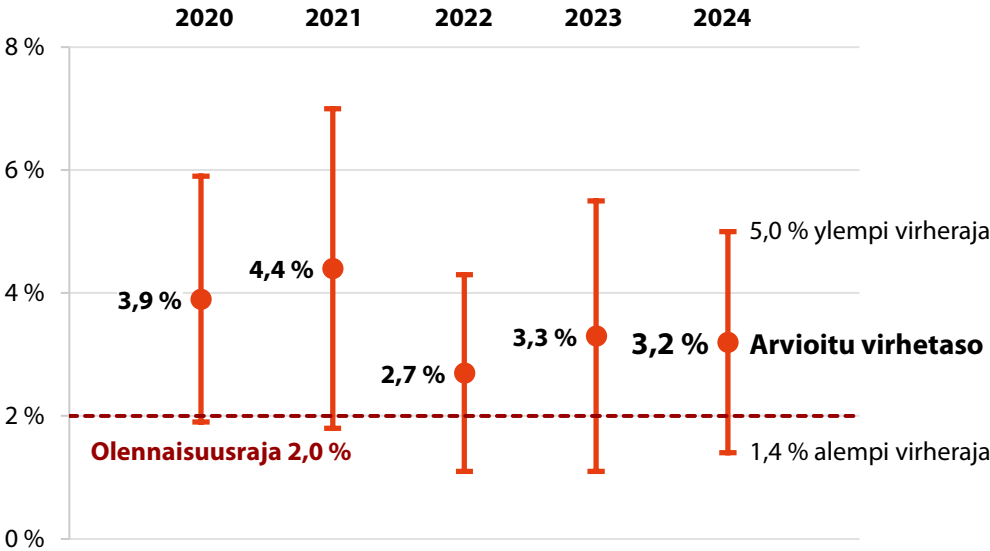
Toimien sääntöjenmukaisuus

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
19 miljardia euroa	Kyllä	3,2 prosenttia (2023: 3,3 prosenttia)

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että virhetaso sisämarkkinoiden, innovoinnin ja digitaalitalouden alalla on kokonaisuutena katsoen olennainen. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 127 tapahtumaa vuodelta 2024. Näistä 32:ssä (25 prosentissa) havaittiin virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi näiden tulosten ja EU:n virastojen, yhteisyritysten ja Euroopan teknologiainstituutin toteuttamissa toimissa havaittujen lisävirheiden perusteella virhetasoksi 3,2 prosenttia (ks. [kaavio 16](#)).

Kaavio 16 – Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevien virheiden arvioitu vaikutus

Arvioitu virhetaso

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tutkimus on edelleen suuririskinen meno-ohjelma. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä 26 tapahtumassa (26 prosentissa) tarkastetuista 99 tutkimusalan tapahtumasta, jotka olivat osa edustavaa otosta. Suuri osa niistä koskee henkilöstökuluja. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa ei havaittu Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman välillä merkittäviä eroja menojen sääntöjenmukaisuuden osalta, vaikka Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä tehtiin yksinkertaistuksia edunsaajien kuluraportoinnin helpottamiseksi. Muiden ohjelmien ja toimien osalta tilintarkastustuomioistuimien havaitsi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä kahdessa otokseen poimituista 28 tapahtumasta (molemmat tapahtumat liittyivät Verkkojen Eurooppa -hankkeisiin).

Yksinkertaistaminen kertakorvaukseen perustuvan rahoituksen avulla

Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa komissio voi myös antaa rahoitustukea tutkimushankkeille kertakorvauksina maksettavien avustusten muodossa, jos tämä vaihtoehto on määritelty työohjelmissa tai ehdotuspyynnöissä. Kertakorvauksena maksettava rahoitus on varainhoitoasetuksen 125 artiklassa säädetty yksinkertaistettu kustannusvaihtoehto, joka edellyttää yksityiskohtaisten kustannusarvioiden esittämistä etukäteen kunkin kustannusluokan ja tehtäväkokonaisuuden osalta. Ennen avustussopimuksen allekirjoittamista komission palkkaamat asiantuntijat arvioivat kustannusarvioita suhteessa ehdotettuihin toimiin varmistaakseen, että ne ovat asianmukaisia ja kohtuullisia. Tämän jälkeen komissio maksaa avustuksen määrän edellyttäen, että asiantuntijoiden arvioimat työkokonaisuudet ”toteutetaan asianmukaisesti”.

Vuoteen 2027 mennessä komissio aikoo panna täytäntöön vähintään 50 prosenttia (ehdotuspyyntöihin osoitetusta) Horisontti Eurooppa -puiteohjelman rahoitustuesta kertakorvauksena. Tällaista rahoitusta on kuitenkin tähän mennessä myönnetty vain vähän, sillä sen osuus kaikista vuonna 2024 allekirjoitetuista avustussopimuksista on vain noin 15 prosenttia. Näin ollen tilintarkastustuomioistuimien tarkasti tänä vuonna vain yhden kertakorvaukseen perustuvan tapahtuman ja raportoi talousarvioehdotuksessa esitettävää laitekulujen arviota koskevasta havainnosta, jota ei voida ilmaista kvantitatiivisesti. Tilintarkastustuomioistuimien odottaakin, että kertakorvauksiin perustuva rahoitus näkyy tulevana vuosina vähitellen paremmin sen poimimissa otoksissa.

Selvitys siitä, miten komissio on hallinnoinut kolmansille osapuolille tutkimusallalla annettavaa rahoitustukea

Tutkimusohjelmissa kolmansille osapuolille annettavalla rahoitustuella tuetaan yleensä pienempiä hankkeita ja yhteisöjä. Komissio tekee yhdessä toimeenpanovirastojen kanssa avustussopimuksia yhden tai useamman täytäntöönpanoelimenä toimivan edunsaajan kanssa myöntämällä avustuksia kolmansille osapuolille. Enimmäismäärä, jonka kolmas osapuoli voi saada tämältyypisestä rahoituksesta, on 60 000 euroa. Tilintarkastustuomioistuimien tutki monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen 1 osalta poimituihin otoksiin sisältyneet 11 tapahtumaa vuosilta 2023 ja 2024.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset osoittivat, että näistä 11 tapauksesta yhdeksässä 60 000 euron raja-arvo ylittyi, ilman että työohjelmassa tai ehdotuspyynnöissä olisi esitetty asianmukaisia perusteita poikkeukselle. Kuvattu menettelytapa ei ole oikeudellisten vaatimusten mukainen. Kyseessä olevista 11 tapauksesta vain kolmessa täyttyivät kaikki EU:n avustussopimuksissa edellytetyt velvoitteet, jotka sisältyivät edunsaajien ja kolmansien osapuolten välisiin sopimuksiin. Kahdessa muussa tapauksessa osa vaatimuksista otettiin mukaan, mutta lopuissa kuudessa tapauksessa kaikki nämä velvoitteet oli jätetty pois sopimusehdoista.

Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi lisäksi, että edunsaajien, jotka komissio on valtuuttanut hallinnoimaan kolmansille osapuolille annettavaa rahoitustukea, ei tarvitse osoittaa valvontatoimiensa vaikuttavuutta EU:n menojen sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi. Tilintarkastustuomioistuimien katsoo, että tämä aiheuttaa erityisen riskin varainhoidon moitteettomuudelle ja EU:n taloudellisten etujen suojaamiselle.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti komission vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa 2024 olleet tiedot, jotka koskivat arviota riskistä maksamishetkellä monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 1 osalta (1,6 prosenttia). Tämä prosenttiosuus on arvioituun virhetasoon sovellettavan vaihteluvälin alhaisemmassa päässä, ja se on jäänyt useimpina vuosina olennaisuusrajan alapuolelle.

Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman jälkitarkastusmenettelyt käynnistettiin vuoden 2024 jälkipuoliskolla, ja siksi näiden ohjelmien osalta ei ole vielä saatavilla havaittua virhetasoa. Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto ja ERCEA-toimeenpanovirasto ovat näin ollen käyttäneet arvioituna virhetasona tavoitettaan, joka on näiden ohjelmien jäännösvirhetason osalta enintään kaksi prosenttia. Tilintarkastustuomioistuin katsoo myös, että vuotuisissa toimintakertomuksissa annettiin asianmukainen arvio varainhoidosta monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 1 menojen perustana olevien tapahtumien sääntöjenmukaisuuden osalta.

Suosituksat

Komission olisi

- arvioitava kertakorvauksina maksettavien avustusten täytäntöönpanoa, jotta voidaan tehdä johtopäätöksiä kertakorvauksina maksettavan rahoituksen tulevaa käyttöä silmällä pitäen
- parannettava kolmansille osapuolille osoitettavan rahoitustuen hallinnointia.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 5. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Koheesio, palautumiskyky ja arvot

Yhteensä: 61,4 miljardia euroa (32,1 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

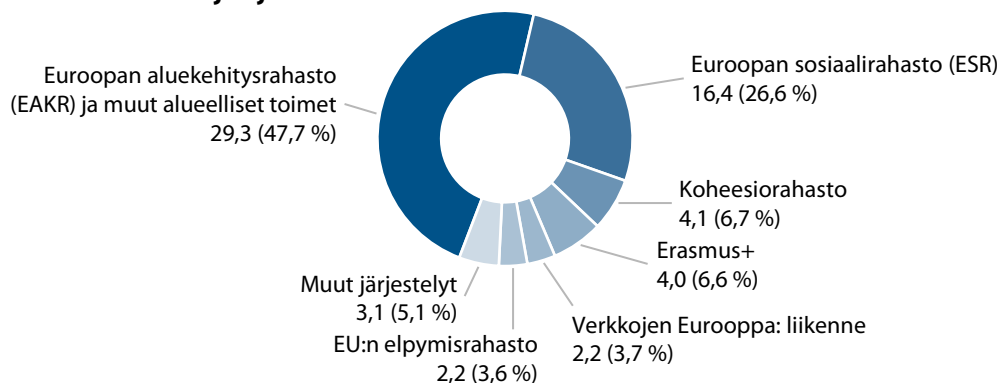
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tämän otsakkeen varojen käyttö keskittyy EU:n eri jäsenvaltioiden ja eri alueiden välisten kehityserojen vähentämiseen (alaotsake 2 a) sekä toimiin, joilla tuetaan ja suojellaan EU:n arvoja, mikä lisää EU:n kykyä palautua nykyisistä ja tulevista haasteista (alaotsake 2 b). **Kaaviossa 17** esitetään yhteenveto otsakkeeseen liittyvistä keskeisistä toimista ja menoista vuodelta 2024.

Kaavio 17 – Maksut

(mrd. euroa)

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen tämän monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeen osalta tarkastama perusjoukko koostui menoista, jotka sisältyvät komission vuonna 2024 hyväksymään tilinpäätökseen. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustapana on tarkastaa tapahtumia, joiden osalta jäsenvaltioiden olisi lainsäädännön mukaan jo pitänyt toteuttaa kaikki relevantit toimenpiteet itse havaitsemiensa virheiden korjaamiseksi.

Koheesiopolitiikan rahastoja, Euroopan aluekehitysrahastoa/koheesiorahastoa (EAKR/koheesiorahasto) ja Euroopan sosiaalirahastoa (ESR) hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Monivuotisen rahoituskehiksen otsake 2 pitää sisällään myös ohjelmista tai toimista myönnettävän EU:n rahoituksen. Ohjelmia ja toimia hallinnoivat komission pääosastot (PO) (mahdollisesti EU:n toimeenpanovirastojen kautta) joko suoraan taikka välillisesti kumppaniorganisaatioiden tai muiden viranomaisten (esimerkiksi Erasmus+-ohjelmaa -kansallisten toimistojen) tuella²⁵.

²⁵ Seuraavien pääosastojen ja toimeenpanovirastojen menot sisältyvät vuoden 2024 tarkastuksen perusjoukkoon: PO COMM, PO DIGIT, PO EMPL, PO REGIO, Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA), Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto (HADEA) sekä Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA).

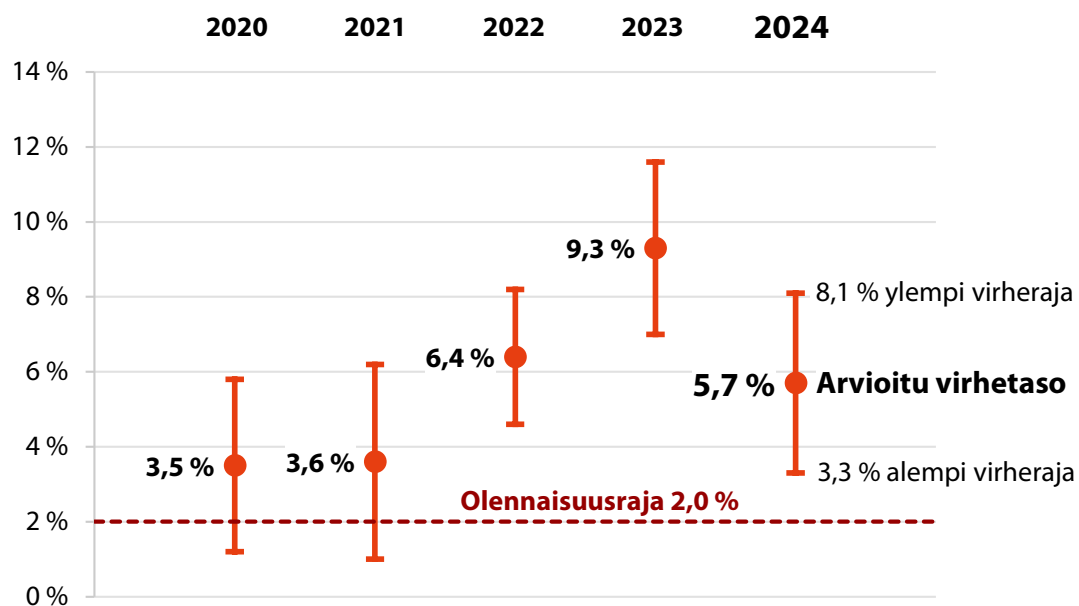
Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
55,2 miljardia euroa	Kyllä	5,7 prosenttia (2023: 9,3 prosenttia)

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeen 2 virhetaso ylitti vuonna 2024 jälleen kahden prosentin olennaisuusrajan ja oli 5,7 prosenttia. Arvio perustuu 223 tapahtuman tarkastukseen, jossa tilintarkastustuomioistuin havaitsi ja kvantifioi 44 virhettä (49 virhettä 238 tapahtuman otoksessa vuonna 2023), joita tarkastusviranomaiset eivät olleet havainneet tai havaittuaan korjanneet riittävästi. Tilintarkastustuomioistuimen arvio sisältää myös tarkastusviranomaisten havainnot; tarkastusviranomaiset raportoivat 47 virheestä (52:sta vuonna 2023) samoissa tapahtumissa. Tilintarkastustuomioistuin otti arviossaan huomioon ohjelmaviranomaisten tekemät oikaisut (yhteensä 248,5 miljoonan euron arvosta).

Kaavio 18 – Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevien virheiden arvioitu vaikutus

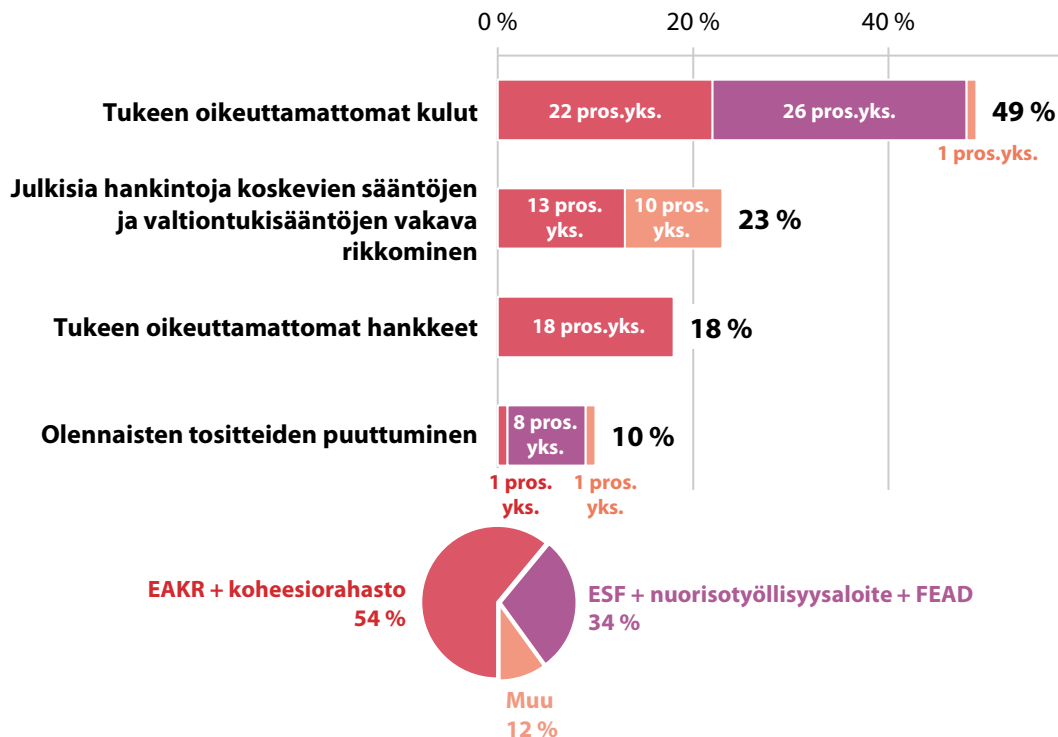
Arvioitu virhetaso

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kaaviossa 19 esitetään niiden kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevan 44 virheen vaikutus kokonaisvirhetasoon, jotka tilintarkastustuomioistuin havaitsi niiden virheiden lisäksi, jotka tarkastusviranomaiset olivat havainneet tai joita tarkastusviranomaiset eivät olleet korjanneet riittävästi samoissa tapahtumissa.

Kaavio 19 – Tilintarkastustuomioistuimen havaitsemien virheiden vaikutus kokonaisvirhetasoon

pros. yks.: prosenttiyksikköä

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Yhteistyöhön perustuva hallinnointi

Tukeen oikeuttamattomat kulut ovat tarkastusviranomaisten useimmin havaitsema virhetyyppi. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi 24 tapausta, joissa tarkastusviranomaiset eivät olleet havainneet tukeen oikeuttamattomia kuluja, vaikka ne olivat tarkastaneet kyseiset tapahtumat. Pääasiallisia syitä siihen, etteivät kulut oikeuttaneet tukeen, olivat rahoitussopimuksen tukikelpoisuussääntöjen noudattamatta jättäminen ja kustannuslaskelmien virheet.

Tilintarkastustuomioistuimen otoksessa oli 12 tapahtumaa, jotka koskivat koronapandemian vuoksi hankittuja rokotteita ja lääkkeitä. Osana näitä tapahtumia koskevaa tarkastustyötä tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös hankintamenettelyt, jotka komissio toteutti jäsenvaltioiden puolesta hankintasopimusten tekemiseksi. Tarkastajat havaitsivat useita ongelmia, joihin kuului muun muassa se, että neuvotteluja tavarantoimittajien kanssa ei ollut dokumentoitu riittävällä tavalla sopimusehtojen (esimerkiksi hinnan ja rokoteannosten lukumäärän) osalta. Menetelmiensä²⁶ mukaisesti tilintarkastustuomioistuin ei kvantifioinut näitä sääntöjenvastaisuuksia. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että Euroopan unionin yleinen tuomioistuin muistutti 14. toukokuuta 2025 antamassaan tuomiossa²⁷, joka koski oikeutta tutustua tiettyihin covid-19-rokotteiden hankintaan liittyviin asiakirjoihin, avoimuuden vaatimuksesta, joka velvoittaa toimielimet laatimaan ja säilyttämään toimintaansa koskevat asiakirjat tavalla, joka ei ole mielivaltaisen ja joka on ennakoitavissa. Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komissio ei ollut täyttänyt hyvää hallintoa koskevia velvoitteitaan.

²⁶ Euroopan tilintarkastustuomioistuimen luokittelu, joka koskee julkisiin hankintoihin liittyvien virheiden kvantifiointia.

²⁷ Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 14 päivänä toukokuuta 2025, *Stevi ja The New York Times v. Commission*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483, etenkin kohdat 59 ja 85.

Tarkastajat havaitsivat kolme täysin **tukeen oikeuttamatonta hanketta**, kaksi Unkarissa ja yhden Tšekissä. Lisäksi tarkastajat havaitsivat yhden osittain tukeen oikeuttamattoman hankkeen Portugalissa. Näille hankkeille myönnettiin tukea, vaikka ne eivät täyttäneet asianomaisten ehdotuspyyntöjen kriteereitä.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi 15 tarkastamassaan menettelyssä tapauksia, joissa EU:n tai kansallisia **julkista hankintaa** koskevia sääntöjä ei ollut noudatettu Tšekissä, Saksassa, Kreikassa, Ranskassa, Puolassa, Portugalissa, Romaniassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Lisäksi se havaitsi komission tasolla tapauksia, joissa oli jätetty noudattamatta julkisia hankintoja koskevia sääntöjä covid-19-rokotteiden ja -lääkkeiden osalta. Tilintarkastustuomioistuin kvantifioi kolme tapausta, joista yhdessä edunsaaja ei ollut toteuttanut markkinakartoitusta. Tilintarkastustuomioistuin ei kvantifioinut 12 tapausta 15 tapauksesta, sillä tilintarkastustuomioistuimen menetelmien mukaan näillä tapauksilla ei ollut suoraa vaikutusta suoritettuun maksuun.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tänä vuonna neljä hanketta, joissa rikottiin EU:n **valtiontukisääntöjä**: kaksi hanketta Saksassa, yhden Puolassa ja yhden Alankomaissa. Toisessa Saksan tapauksista myönnetty tuki ylitti sallitun tuki-intensiteetin.

Edunsaajien ja ohjelmaviranomaisten on ylläpidettävä riittävä kirjausketju. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että todentavat tiedot tai asiakirja-aineisto eivät olleet saatavilla kahdeksassa tarkastetussa tapahtumassa. Tilintarkastustuomioistuin kvantifioi näistä virheistä kuusi, koska ohjelmaviranomaiset tai edunsaajat eivät pystyneet toimittamaan **olennaisia asiakirjoja**, jotka olisivat osoittaneet tukikelpoisuusehtojen täyttymisen. Yhdessä kuudesta Alankomaiden tapauksesta neuvontapalvelujen tarjoamista ei näytetty toteen.

Rahoitusvälineet

Rahoitusvälineet ovat takaisin maksettava tukimuoto. Tarkastamissaan kahdeksassa tapahtumassa, jotka käsittivät 83 lopullista tuensaajaa ja kaksi hallinnointipalkkiota, tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuusi lopullista tuensaajaa, jotka saivat tukea, vaikka ne joko investoivat tukeen oikeuttamattomaan talouden alaan tai ne eivät täyttäneet tukikelpoisuusperusteita (neljä tapausta Saksassa, yksi Kreikassa ja yksi Unkarissa).

Komission suoraan tai välillisesti hallinnoimat tapahtumat

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi ja kvantifioi neljä virhettä, jotka koskivat komission Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanoviraston (CINEA), Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) sekä EIP:n kautta suoraan tukemia hankkeita. Yhdessä komission (EACEA) osarahoittamassa hankkeessa ilmoitetut henkilöstökulut olivat avustussopimuksen vastaisia. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi tukeen oikeuttamattomia kuluja (liian suurina ilmoitettuja henkilöstökuluja) Erasmus+ -ohjelmasta rahoitetussa toimesta Kreikassa ja Portugalissa. Suoran ja välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvat kvantitatiivisesti määritetyt tapaukset vaikuttivat tilintarkastustuomioistuimen arvioimaan virhetasoon yhteensä noin 0,7 prosenttiyksikön verran.

Moitteeton varainhoito

EU:n talousarvio on pantava täytäntöön lainmukaisesti ja sääntöjenmukaisesti sekä soveltaen moitteetonta varainhoitoa, joka käsittää taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteet. Yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa²⁸ edellytetään, että jäsenvaltiot noudattavat näitä periaatteita pannessaan koheesiopolitiikan rahastoja täytäntöön. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa tuli esiin kuusi tapausta, joissa näitä periaatteita ei ollut noudatettu: yksi tapaus Tšekissä, kolme tapausta Italiassa ja kaksi Puolassa. Kahdessa tapauksessa, jotka koskivat EAKR:n hankkeita Italiassa, hintakriteerin vähäinen painotus julkisissa hankintamenettelyissä tekee epätodennäköiseksi sen, että rahalle saatiin vastinetta.

Tilintarkastustuomioistuimen arvio tarkastusviranomaisten työstä

Tilintarkastustuomioistuin arvioi 22 tarkastusviranomaisen työtä 15 jäsenvaltiossa sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tarkastusviranomaisia oli kaikkiaan 119. Otos koostui 30 varmennuspaketista, jotka kuuluivat tarkastusviranomaisten vastuualueeseen. Yhtä tapausta lukuun ottamatta tarkastusviranomaiset olivat ilmoittaneet komissiolle jäännösvirhetasoksi kaksi prosenttia tai vähemmän. Kun otetaan huomioon komission havaitsemat virheet ja tilintarkastustuomioistuimen omat tarkastushavainnot, tilintarkastustuomioistuimen tämän vuoden otosta koskeva työ osoittaa, että jäännösvirhetaso oli yli kaksi prosenttia 16:ssa kaikkiaan 30 tarkastetusta varmennuspaketista. Tarkastusviranomaiset olisivat voineet ja niiden olisi pitänyt havaita omien tarkastustensa avulla virheet, jotka tilintarkastustuomioistuin havaitsi. Tämä vähentää sitä, missä määrin komissio voi luottaa tarkastusviranomaisten työn tuloksiin.

Vuodesta 2017 lähtien tilintarkastustuomioistuin on luokitellut virheet kvantitatiivisesti ilmaistavissa oleviksi 69:ssä varmennuspaketissa kaikkiaan 110 paketista, jotka se on tarkastanut vähintään kerran. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että sellaisten varmennuspakettien osuus, joiden jäännösvirhetaso on yli kaksi prosenttia, ei ollut laskenut alle 39 prosenttiin menoista tilintarkastustuomioistuimen otoksissa. Tämä osoittaa, että tarkastusviranomaisten työssä on edelleen puutteita, joihin ei kiinnitetä riittävästi huomiota komission varmennustyössä.

Komission varmennustyö ja raportointi vuotuisissa toimintakertomuksissa

REGIO-pääosasto totesi vuotuisessa toimintakertomuksessaan, että kokonaisuutena katsoen EAKR:n/koheesiorahaston kohdalla sääntöjenvastaisten menojen määrä on vuoden 2024 hyväksytyissä tileissä edelleen olennainen huolimatta jäsenvaltioissa jo sovellettujen valvontamenettelyiden ja oikaisujen tuloksista. EMPL-pääosasto esitti saman johtopäätöksen ESR:n/nuorisotyöllisyysaloitteen ja FEADin osalta.

Kuten tilintarkastustuomioistuimen [yleiskatsauksessa](#) koheesiomenojen varmennuskehiksestä tuodaan esiin, tilintarkastustuomioistuin katsoo, että komissio aliarvioi raporttoimansa virhetason, vaikka se onkin samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen yleisestä johtopäätöksestä, jonka mukaan koheesiomenojen virhetaso on olennainen.

Tänä vuonna tilintarkastustuomioistuin havaitsi viranomaisten tarkastustyön suunnittelussa ja valmistelussa puutteita, esimerkiksi puutteita otantamenetelmissä ja puutteellisia tarkistuslistoja. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi Unkarissa erään kiinteämääräisen oikaisun kohteena olleen toimenpideohjelman yhteydessä tapauksen, jossa tarkastusviranomainen ei tälläkään kertaa varmistanut kulujen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta, kun se sovelsi komission kanssa sovittua oikaisua.

²⁸ Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus, 125 artikla.

Suositukset

Komission olisi

- o varmistettava, että tarkastusviranomaiset vahvistavat valvonta- ja havaitsemisvalmiuksiaan, todentamalla, että ne a) suunnittelevat otannan asianmukaisesti, b) antavat vahvistuksen, että tukikelpoisuuskriteerien täyttyminen on osoitettu ja c) säilyttävät asianmukaiset asiakirjat kirjausketjun tueksi
- o varmistettava, kun (toimenpide)ohjelmissa on havaittu järjestelmällisiä puutteita ja sovellettavaksi on määrätty kiinteämääräinen oikaisu, että jäsenvaltion viranomaiset eivät käytä hyväkseen kiinteämääräiseen oikaisuun perustuvaa mekanismia väistääkseen velvollisuuttaan tarkastaa menojen tukikelpoisuus ennen niiden ilmoittamista komissiolle ja että ne suorittavat tarvittavat yksittäiset takaisinperinnät.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 6. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Luonnonvarat

Yhteensä: 64,4 miljardia euroa (33,7 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tässä luvussa esitetään monivuotisen rahoituskehyksen (MRK) otsakkeeseen 3 ”Luonnonvarat ja ympäristö” liittyvät havainnot. [Kaaviossa 20](#) esitetään yhteenveto otsakkeeseen liittyvistä keskeisistä toimista ja menoista vuodelta 2024.

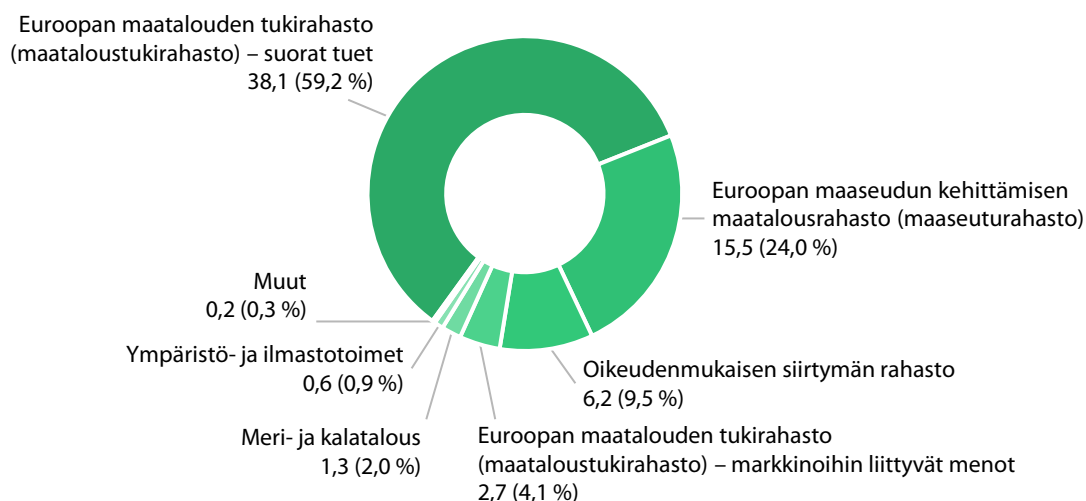
Kaavio 20 – Maksut

Luonnonvarat ja ympäristö
64,4 miljardia euroa (33,7 % EU:n talousarvion menoista)

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen

(mrd. euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Vuonna 2024 suurin osa (87,2 prosenttia) MRK-otsakkeen 3 EU-menoista kuului yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) alaan. YMP:llä on kolme yleistä tavoitetta kaudelle 2023–2027²⁹:

- o edistetään älykästä, kilpailukykyistä, muutoskestävää ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan pitkän aikavälin elintarvikevaraus
- o tuetaan ja vahvistetaan ympäristönsuojelua, biologinen monimuotoisuus mukaan luettuna, sekä ilmastotoimia
- o lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.

²⁹ Asetus (EU) 2021/2115 jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmien) tukemista koskevista säännöistä, 5 artikla.

Monivuotisen rahoituskehysten otsakkeeseen 3 sisältyy myös oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), joka perustettiin kaudeksi 2021–2027 tukemaan alueita ja ihmisiä, joihin ilmastoneutraaliuteen siirtyminen vaikuttaa (9,7 prosenttia maksuista kuului tähän otsakkeeseen). Lähes kaikki JTF-rahaston maksut vuonna 2024 olivat kirjanpidollisesti selvittämättömiä ennakkomaksuja, joita tilintarkastustuomioistuin ei sisällytä tarkastettavaan perusjoukkoon.

Tämä monivuotisen rahoituskehysten otsake kattaa myös meri- ja kalastuspolitiikkaa koskevat EU:n menot, joita rahoitetaan meri- ja kalastusasioiden pääosaston (PO MARE) vastuualueeseen kuuluvasta Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR), sekä ympäristö- ja ilmastotoimien Life-ohjelman, joka kuuluu ympäristöasioiden pääosaston (PO ENV), ilmastotoimien pääosaston (PO CLIMA) ja energian pääosaston (PO ENER) vastuualueisiin.

Tarkastushavainnot

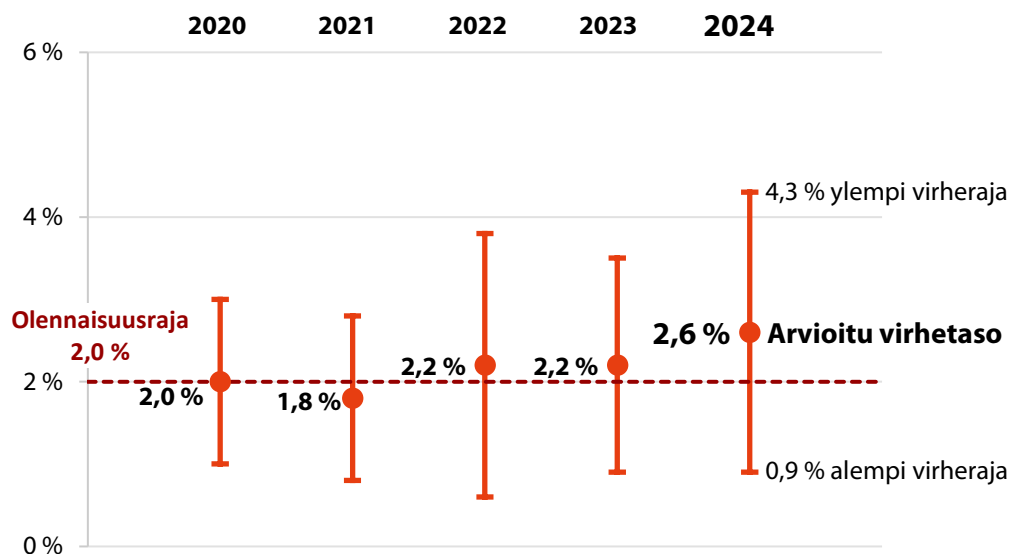
Tapahtumatarkastusten tulokset

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?	Arvioitu todennäköisin virhetaso
64,4 miljardia euroa	Kyllä	2,6 prosenttia (2023: 2,2 prosenttia)

Tarkastetuista 228 tapahtumasta 39 (17 prosenttia) sisälsi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kvantifioimiensa 22 virheen perusteella, että virhetaso on 2,6 prosenttia. Ks. [kaavio 21](#).

Kaavio 21 – Tapahtumatarkastusten tulokset

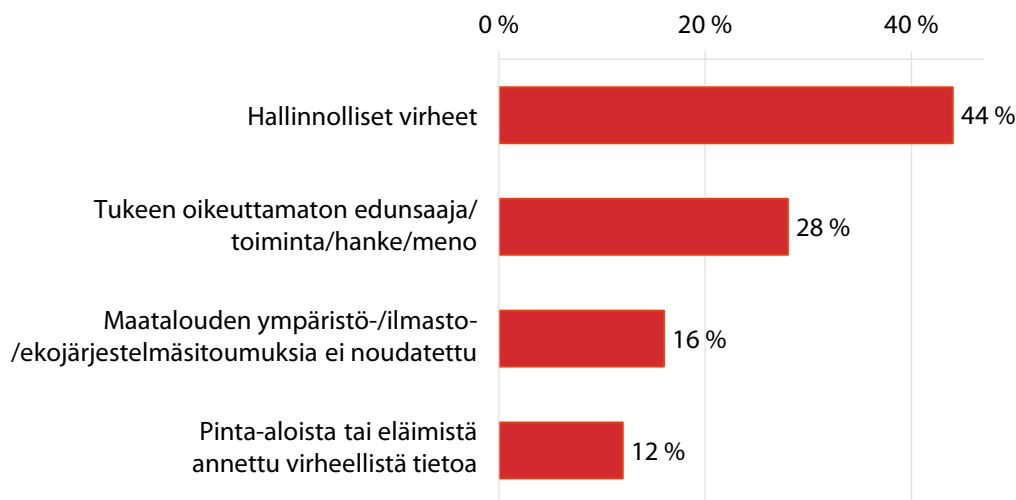
Arvioitu virhetaso

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kaaviossa 22 esitetään erityyppisten virheiden vaikutus vuoden 2024 arvioituun virhetasoon.

Kaavio 22 – Arvioitu virhetaso liittyy pitkälti hallinnollisiin virheisiin

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuim.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen tuloksista ilmenee, että (ekojärjestelmiä lukuun ottamatta) virhetaso ei ollut olennainen kyseessä olevan monivuotisen rahoituskehiksen otsakkeen suorissa tuissa, jotka muodostavat otsakkeen menoista 46 prosenttia. Virhetaso oli sen sijaan kokonaisuutena katsoen olennainen muilla menoaloilla, jotka muodostavat 54 prosenttia otsakkeen menoista (ekojärjestelmät, maaseudun kehittäminen, markkinatoimenpiteet, meri- ja kalastusasiat, ympäristö ja ilmastotoimet).

Suorat tuet

Tarkastetuissa 65:ssä suoriin tukiin liittyvässä tapahtumassa (lukuun ottamatta ekojärjestelmiä) tilintarkastustuomioistuin havaitsi kolme kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä: kahdessa tapauksessa pinta-ala tai eläinten määrä oli ilmoitettu liian suuriksi kestävyysperusteisen perustulotuen yhteydessä ja yhdessä tapauksessa oli suoritettu aiheettomasti tukimaksu syrjäisimpien alueiden POSEI-ohjelmassa³⁰.

Tarkastetuissa 35:ssä ekojärjestelmiin liittyvässä tapahtumassa tilintarkastustuomioistuin havaitsi kahdeksan kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä. Näistä viisi ilmeni lopullisen edunsaajan tasolla: kaksi oli tapauksia, joissa pinta-ala oli ilmoitettu liian suureksi, ja kaksi tapauksia, joissa ei ollut noudatettu ekojärjestelmän sitoumusta tai oli sovellettu sääntöjä virheellisesti; lisäksi oli yksi tapaus, jossa edunsaaja ei ollut oikeutettu tukeen. Virheistä kolme ilmeni hallintoviranomaisen tasolla. Ne kaikki johtuivat puutteellisesta oikeudellisesta kehiksestä tai sääntöjen virheellisestä soveltamisesta. Tämä osoittaa, miten monimutkaisia ekojärjestelmät yleisesti olivat ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna.

³⁰ Syrjäisestä sijainnista ja saaristoasemasta johtuvia erityisiä valinnaisia toimenpiteitä koskeva ohjelma (POSEI). Asetus (EU) N:o 228/2013 unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä.

Maaseudun kehittäminen, markkinatoimenpiteet ja muut toimintapolitiikat

Seuraavassa luettelossa esitetään tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat tapahtumat ja kvantifioimat virheet:

- Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamista 41:stä pinta alaan tai eläimiin liittyvästä maaseudun kehittämistoimenpiteiden tapahtumasta kahdessa ilmeni kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevia virheitä: toisessa virheessä oli kyse tukikelpoisen alan ilmoittamisesta liian suurena ja toisessa eläinten hyvinvointia koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisestä sikatilalla.
- Tilintarkastustuomioistuin tarkasti 63 maaseudun kehittämismaksua, jotka oli suoritettu investointihankkeille. Tilintarkastustuomioistuin kvantifioi virheitä kuudessa maksussa. Virheet johtuivat siitä, että edunsaajat olivat ilmoittaneet menoja tai toimia, jotka eivät täyttäneet tukikelpoisuusedellytyksiä. Yhdessä tapauksessa virhe johtui siitä, että viljelijä ei täyttänyt edellytyksiä tuen saamiselle ei-tuotannolliseen investointiin.
- Tilintarkastustuomioistuin tutki 14 markkinatoimenpiteisiin liittyvää tapahtumaa ja kvantifioi virheitä kahdessa tapauksessa.
- Meri- ja kalastus- sekä ympäristö- ja ilmastotoimien alalla tilintarkastustuomioistuin tarkasti kymmenen tapahtumaa ja havaitsi eräässä yhteistyöhön perustuvan hallinnon alaan kuuluvassa EMKR:ään liittyvässä tapahtumassa yhden kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevan virheen.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

AGRI-pääosasto laski vuoden 2024 osalta, että arvioitu riskinalainen määrä maksamishetkellä oli noin 2,8 prosenttia YMP:n strategiasuunnitelmien ulkopuolisista 12,5 miljardin euron menoista – muun muassa noin 5,9 prosenttia suorien tukien osalta, 2,8 prosenttia maaseudun kehittämisen osalta ja markkinatoimenpiteiden kohdalla 2,0 prosenttia 2,1 miljardista eurosta. Suoria tukia koskeva luku ei ole verrattavissa aiempien vuosien vastaavaan lukuun, koska se liittyy suurelta osin syrjäisimmille alueille POSEI-ohjelman kautta myönnettyyn tukeen, jonka osuus suorasta tuesta oli vain noin 1,2 prosenttia (0,5 miljardia euroa).

Vuoden 2024 osalta AGRI-pääosasto yhdisti tulosperusteisten ja sääntöjen noudattamiseen perustuvien maksujen osalta saadun tuloksen ja arvioi, että 77 prosenttia YMP:n menoista oli vähäriskisiä, kymmenessä prosentissa riski oli keskisuuri ja 13 prosenttia oli suuririskisiä. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että AGRI-pääosasto arvioi vuoden 2024 toimintakertomuksessa, että YMP:n vähäriskisten menojen osuus vuonna 2023 oli 69 prosenttia, ja arvioitu riskinalainen määrä maksamishetkellä oli puolestaan 1,9 prosenttia kokonaistasolla.

Komission vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus

Komissio ei enää esitä vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessaan arviota luonnonvarojen alaa koskevasta riskistä maksamishetkellä, koska AGRI-, MARE-, ENV- ja CLIMA-pääosastojen vaatimustenmukaisuuskehitykset kattavat vain 23 prosenttia otsakkeesta.

Uusia tuloksellisuuden raportointijärjestelmiä koskeva arviointi

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kyselytutkimuksensa perusteella, että maksajavirastojen tuloksellisuusraportointijärjestelmät olivat edelleen kehitteillä vuonna 2024. Vaikka 18 maksajavirastoa oli automatisoinut tulosindikaattoreiden tuottamisen, kaksi virastoa ilmoitti käyttävänsä manuaalista tai osittain automatisoitua toimintatapaa tuottaessaan joitakin keskeisiä tuotosindikaattoreita vuoden 2024 tuloksellisuuskertomuksiaan varten. Edelleen meneillään olevan kehittämisen vuoksi vuotuisten tuloksellisuuskertomusten tuottamiseen tarkoitettuja päivitettyjä tietoteknisiä järjestelmiä ei ollut vielä täysin testattu sen tarkastamiseksi, ovatko ne kansainvälisten tietoturvastandardien (ISO 27001) mukaisia.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen tulokset viittaavat siihen, että suurin osa vuotuisesta tuloksellisuusraportoinnista on otettu käyttöön suunnitellulla tavalla. Tilintarkastustuomioistuin ei havainnut raportoituihin tietoihin liittyviä ongelmia. Kun on kyse tuloksellisuusraportointijärjestelmien perustamisesta ja suunnittelusta, maksajavirastojen ja koordinoitielinten kohdalla sovellettuihin hyväksymisperusteisiin kuuluu tietotekniikkajärjestelmien asianmukainen käyttöönotto. Tämä käsittää myös niiden soveltamisalaan kuuluvat tulosraportointijärjestelmät. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietoturvan hallintajärjestelmillä on asianmukainen sertifiointi ja että järjestelmät toimivat asianmukaisesti.

Suosituks

Komission olisi annettava jäsenvaltioille tukea vähemmän monimutkaisten ekojärjestelmien suunnittelussa tavoitetasoa vaarantamatta; tuen olisi perustuttava tietämyksen vaihtoon ja kauden 2023–2027 alkuperäisten järjestelmien täytäntöönpanon pohjalta hankittuun tietämykseen ja asiantuntemukseen.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 7. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Muuttoliike ja rajaturvallisuus, Turvallisuus ja puolustus

Yhteensä: 5,5 miljardia euroa (2,9 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

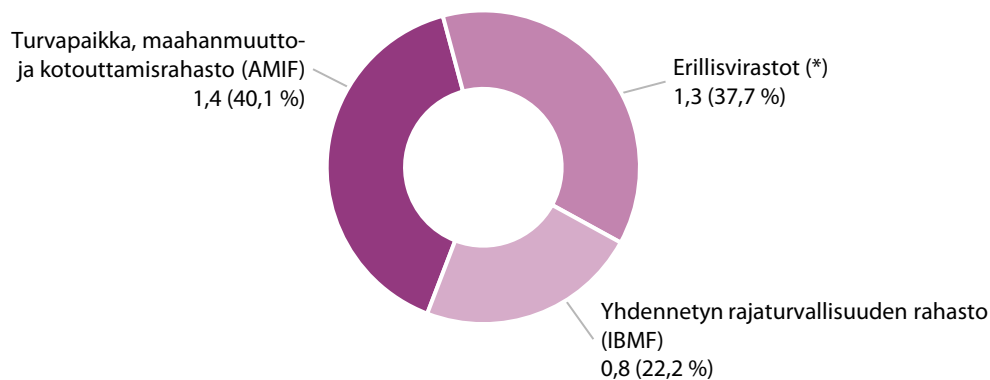
Tässä luvussa esitetään monivuotisen rahoituskehysten (MRK) otsakkeeseen 4 ”Muuttoliike ja rajaturvallisuus” ja otsakkeeseen 5 ”Turvallisuus ja puolustus” liittyvät havainnot. [Kaaviossa 23](#) ja [kaaviossa 24](#) esitetään yhteenveto näihin otsakkeisiin liittyvistä keskeisistä toimista ja menoista vuodelta 2024.

Muuttoliike ja rajaturvallisuus

Kaavio 23 – Maksut – Muuttoliike ja rajaturvallisuus

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen

(mrd. euroa)

(*) Tilintarkastustuomioistuin raportoi erillisvirastoille suoritetuista maksuista EU:n virastoja koskevassa vuosikertomuksessaan.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

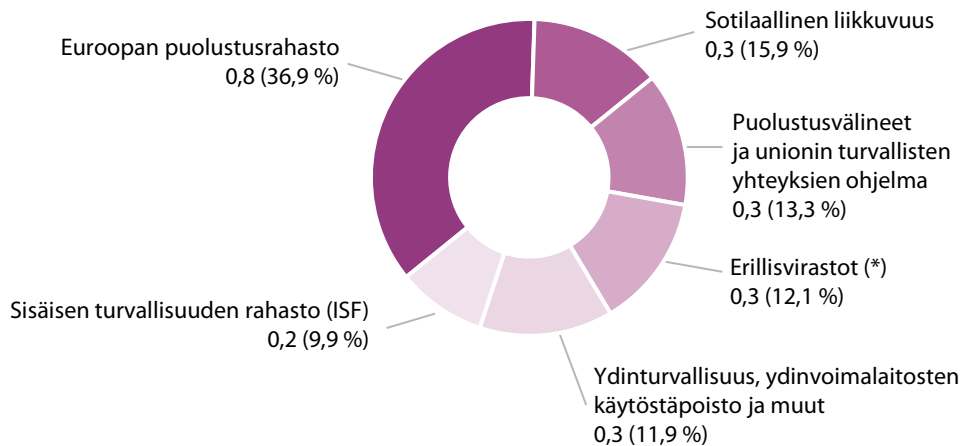
Huomattava osa tämän otsakkeen menoista vuonna 2024 koski edelleen kauden 2014–2020 monivuotisesta rahoituskehyksestä jäljellä olevien hankkeiden ja ohjelmien loppuun saattamista. Nämä hankkeet ja ohjelmat liittyivät turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) ja sisäisen turvallisuuden rahastoon kuuluvan ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen (ISF-BV) päättämiseen. Nämä rahastot käyvät parhaillaan läpi päättämisprosessia, ja ne on kauden 2021–2027 MRK:ssa korvattu uudella AMIF-rahastolla ja yhdenntyn rajaturvallisuuden rahastoon kuuluvalla rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä (BMVI).

Toinen merkittävä MRK-otsakkeen 4 menoala on rahoitus erillisvirastoille ([Euroopan raja- ja merivartiostovirasto](#) (Frontex), [Euroopan unionin turvapaikkavirasto](#) (EUAA) ja [vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto](#) (eu-LISA)).

Kaavio 24 – Maksut – Turvallisuus ja puolustus

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen rahastoittain/menoaloittain

(mrd. euroa)

(*) Tilintarkastustuomioistuin raportoi erillisvirastoille suoritetuista maksuista EU:n virastoja koskevassa vuosikertomuksessaan.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Turvallisuuden osa-alueeseen sisältyy rahoitus sisäisen turvallisuuden rahastosta (ISF) kauden 2021–2027 osalta ja sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyön rahoitusvälineestä (ISF-P) rahoitettujen hankkeiden ja ohjelmien loppuun saattaminen kauden 2014–2020 osalta. Turvallisuuden osa-alueeseen sisältyy myös rahoitus, jolla tuetaan ydinvoimalaitosten käytöstä poistamista Bulgariassa, Liettuassa ja Slovakiassa. Lisäksi siihen sisältyy rahoitus EU:n erillisvirastoille turvallisuuden alalla. Puolustuksen osa-alue sisältää Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman (EDIDP) ja Euroopan puolustusrahaston, joilla tuetaan yhteistoiminnallisia puolustushankkeita kaikissa tutkimus- ja kehitysvaiheissa ja joita hallinnoi komission puolustusteollisuuden ja avaruusasioiden pääosasto (PO DEFIS). Tästä osa-alueesta tuetaan myös sotilaallista liikkuvuutta Verkkojen Eurooppa -välineeseen varatuilla määrärahoilla, jotka on tarkoitettu Euroopan laajuisen liikenneverkon osien mukauttamiseen sekä siviili- että sotilaskäyttöön. Euroopan puolustusrahastosta rahoitetaan lisäksi erityishankkeita, jotka liittyvät sotilaalliseen liikkuvuuteen.

Yhteistyössä hallinnoitavien ohjelmien täytäntöönpano

Suurinta osaa kauden 2014–2020 AMIF- ja ISF-rahastojen varoista ja kauden 2021–2027 AMIF-, BMVI- ja ISF-varoista hallinnoivat yhteistyössä jäsenvaltiot (tai neljä Schengenin säännöstöön osallistuvaa maata) ja komission muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto (PO HOME). Tässä järjestelyssä jäsenvaltiot panevat täytäntöön monivuotisia ohjelmia, jotka komissio on hyväksynyt. Kokonaistasolla tarkasteltuna jäsenvaltiot ovat nopeuttaneet kauden 2014–2020 ohjelmien täytäntöönpanoa vuodesta 2020 lähtien. Huomattava osa rahoituksesta oli kuitenkin vielä tarkastettava ja hyväksyttävä (12 prosenttia AMIF-rahaston ja 16 prosenttia ISF-rahaston osalta).

Tarkastushavainnot

Toimien sääntöjenmukaisuus

Tarkastetuista 23 tapahtumasta kahdeksaan liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuimien kvantifioi näiden joukosta kolme virhettä, joilla oli taloudellista vaikutusta EU:n talousarviosta maksettuihin määriin. Näissä virheissä oli kyse täytäntöönpanokauden ulkopuolella aiheutuneista menoista tai siitä, että rahoitusta ei käytetty aiottuun tarkoitukseen, olennaisia todentavia asiakirjoja puuttui tai ilmeni muun tyyppisiä tukeen oikeuttamattomia menoja.

Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi lisäksi seitsemän tapausta, joissa ei ollut noudatettu oikeudellisia ja varainhoitoa koskevia säännöksiä; näillä tapauksilla ei kuitenkaan ollut taloudellista vaikutusta EU:n talousarvioon. Tapaukset liittyivät esimerkiksi puutteisiin avustusten myöntämismenettelyissä ja julkisissa hankintamenettelyissä, hankkeiden seurantaan sekä siihen, että EU:n rahoitusta ei ollut käytetty kokonaisuudessaan aiottuun tarkoitukseen.

Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi lisäksi otoksessaan kaksi tapahtumaa, jotka eivät olleet moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisia, vaikka näissä tapahtumissa ei ilmennytäkään sääntöjenmukaisuuteen liittyviä virheitä. Näissä tapauksissa oli kyse EU:n rahoittamien laitteiden riittämättömästä suojaamisesta ja aiheutuneet kustannukset ylittävistä arvonnalisäveron palauttamisesta julkisille elimille vastoin komission ohjeita.

Osa kansainvälisistä järjestöistä rajoitti tilintarkastustuomioistuimen tarkastajien pääsyä asiakirjoihin antamalla heille vain tilapäisen sähköisen katseluoikeuden (pelkän katselun mahdollistavan näkymän) sen sijaan, että ne olisivat toimittaneet asiakirjat tarkastajille. Tämä vaikeutti tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen suunnittelua, toteuttamista ja laadunvalvontaa. Tarkastustyön jälkeen ja ennen tarkastuksen päättämistä kaikki kansainväliset järjestöt yhtä lukuun ottamatta sallivat lopulta pyydettyjen asiakirjojen lataamisen, mutta vain vapaaehtoisuuden pohjalta osana pilottihanketta. Tilintarkastustuomioistuimien katsoo siksi, että tätä ongelmaa ei ole tosiasiallisesti ratkaistu.

Sisäisen valvonnan järjestelmien eri osien tarkastus

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastamat viisi tarkastusviranomaisia olivat kehittäneet ja ottaneet käyttöön yksityiskohtaiset ja riittävän laadukkaat menettelyt, joiden avulla ne kykenivät raportoimaan työstään vuotuisessa tarkastuskertomuksessa. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi kuitenkin, että Suomen tarkastusviranomainen ei suorittanut lainkaan toimien tarkastuksia AMIF-rahaston tilinpäätöksessä ilmoitettujen menojen osalta. Komissio oli tästä tietoinen, mutta se hyväksyi silti tarkastusviranomaisen lausunnon ja maksoi loppumaksun ilman kuulemismenettelyä. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi myös, että Ruotsin tarkastusviranomainen ei tehnyt järjestelmätarkastuksia tarkastuksen kohteena olleen rahoituskauden osalta. Vaikka molemmat tarkastusviranomaiset antoivat vakiomuotoiset tarkastuslausunnot, näiden lausuntojen tiettyjen osien tueksi ei tehty riittävää tarkastustyötä. Tämä saattaa rajoittaa annetun varmuuden tasoa.

Tilintarkastustuomioistuimien poimi edellä mainittujen viiden tarkastusviranomaisen osalta 14 tarkastukseen liittyvät aineistot. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi, että yleisesti ottaen tarkastusviranomaisilla oli käytössä yksityiskohtaiset tarkastusohjelmat ja tarkistuslistat johtopäätöstensä tueksi. Tilintarkastustuomioistuimien havaitsi kuitenkin joitakin puutteita.

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti varainhoitovuodelta 2024 HOME-pääosaston vuotuisen toimintakertomuksen.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että HOME-pääosaston arviot kokonaisriskistä maksamishetkellä ja päättämishetkellä oli laskettu ja niistä oli raportoitu sisäisten menetelmien mukaisesti. HOME-pääosasto arvioi, että riskinalainen kokonaismäärä maksamishetkellä oli 44,6 miljoonaa euroa (1,3 prosenttia) vuoden 2024 menojen kokonaismäärästä (3 507,5 miljoonaa euroa). Lisäksi pääosasto arvioi, että sen tulevista oikaisuista (3,6 miljoonaa euroa) johtuen riskinalainen kokonaismäärä päättämishetkellä oli 41,0 miljoonaa euroa.

Suosituks

Komission olisi

- o toteutettava lisätoimia sen varmistamiseksi, että kansainväliset järjestöt antavat täysimääräisen pääsyn asiakirjoihin
- o annettava jäsenvaltiolle lisää ohjeita sovellettavista ehdotuspyyntöjä koskevista säännöistä
- o kohdennettava tarkastusviranomaisten työssä ilmenneisiin puutteisiin seurantaa.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 8. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu).

Naapurialueet ja muu maailma

Yhteensä: 15,4 miljardia euroa (8,0 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tämä menoala käsittää useita rahoitusvälineitä, etenkin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen (NDICI – Globaali Eurooppa)³¹, humanitaarisen avun määrärahat sekä liittymistä valmistelevan tukivälineen.

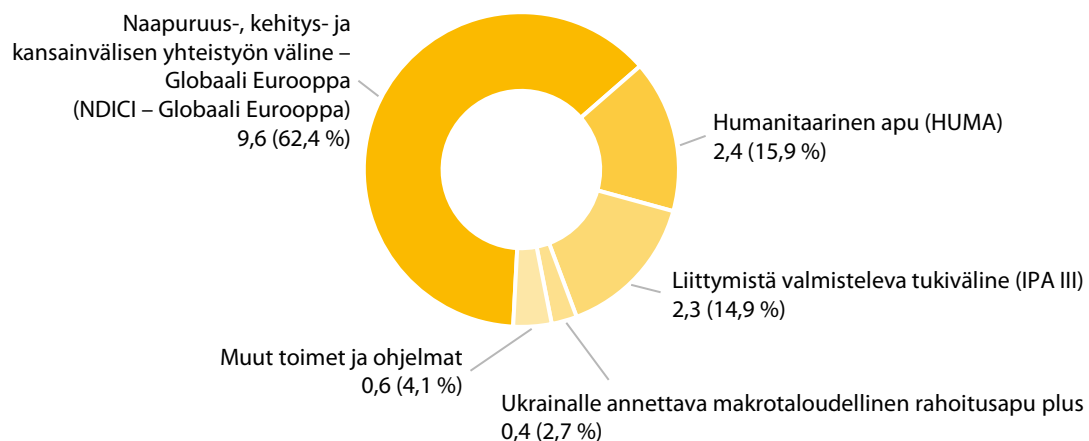
Kaavio 25 – Maksujen jakautuminen

Naapurialueet ja muu maailma
15,4 miljardia euroa (8,0 % EU:n talousarvion menoista)

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen

(mrd. euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

NDICI – Globaali Eurooppa -välineen yleisenä tavoitteena on puolustaa ja edistää EU:n arvoja, periaatteita ja keskeisiä etuja maailmanlaajuisesti sekä auttaa edistämään monenvälisyyttä ja vahvempia kumppanuuksia EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. NDICI – Globaali Eurooppa -välineeseen on monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 yhteydessä koottu 11 aiempaa välinettä, mukaan lukien Euroopan naapuruusväline ja Euroopan kehitysrachastot (viimeksi mainitut ovat olleet aiemmin EU:n talousarvion ulkopuolella).

EU antaa myös tarpeisiin perustuvaa humanitaarista apua ihmisen aiheuttamien katastrofien ja luonnononnettomuuksien uhreille keskittyen erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin.

³¹ Asetus (EU) 2021/947 naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta.

Liittymistä valmistelevan tukivälineen yleisenä tavoitteena on tukea edunsaajamaita siten, että nämä toteuttaisivat uudistuksia, joita EU:n arvojen noudattaminen edellyttää jäsenyyttä hakevissa maissa ja jotka edistävät näiden maiden vakautta, turvallisuutta ja vaurautta.

Tärkeimmät pääosastot ja yksiköt, jotka toteuttivat EU:n ulkoisia toimia vuonna 2024, olivat naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (PO NEAR), kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (PO INTPA), Euroopan pelastuspalveluasioiden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto (PO ECHO) ja ulkopoliittikan välineiden hallinto (FPI). NEAR-pääosasto on jaettu 1. helmikuuta 2025 alkaen kahdeksi erilliseksi pääosastoksi. Nämä ovat laajentumisasioiden ja itäisten naapurialueiden pääosasto (PO ENEST) sekä Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden asioiden pääosasto (PO MENA).

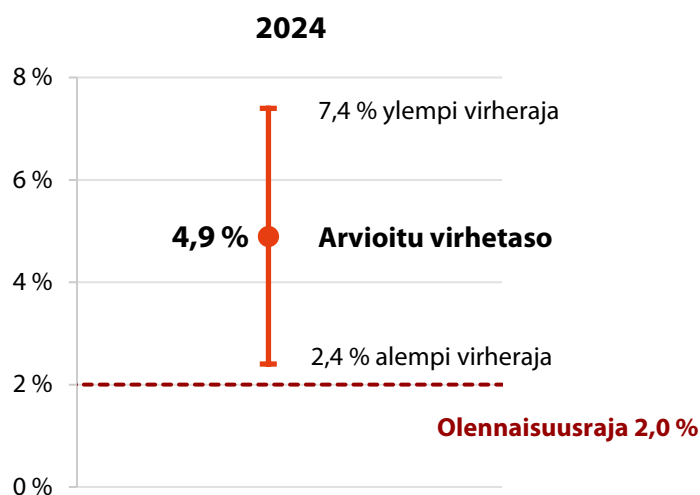
Otsakkeen ”Naapurialueet ja muu maailma” maksut olivat 15,4 miljardia euroa vuonna 2024 (ennakko-, väli- ja loppumaksut). Maksut suoritettiin useiden välineiden kautta ja käyttäen monenlaisia tukimuotoja. Tällaisia ovat esimerkiksi rakennusurakka-, tavarahankinta- ja palveluhankintasopimukset, avustukset, erityislainat, lainatakuut ja taloudellinen apu, budjettituki ja muut talousarviosta EU:n ulkopuolisille maille maksettavat kohdennetut tuet. Tähän otsakkeeseen kuuluvien maksujen kokonaismäärä kasvoi vuosien 2023 ja 2024 välillä 15,2 miljardista eurosta 15,4 miljardiin euroon.

Tarkastushavainnot

Toisin kuin aiempina vuosina, tilintarkastustuomioistuin esittää vuodelta 2024 erityisarvion tilien perustana olevien toimien sääntöjenmukaisuudesta MRK:n otsakkeen 6 ”Naapurialueet ja muu maailma” osalta. Tarkastuksen kohteena oli 137 tapahtumaa, joista 56 tapahtumassa (eli 40,9 prosentissa) esiintyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kvantifioimiensa 42 virheen perusteella, että virhetaso on 4,9 prosenttia.

Kaavio 26 – Tapahtumatarkastusten tulokset

Arvioitu virhetaso

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Eri virhetyyppien vaikutus arvioituun virhetasoon esitetään seuraavassa kaaviossa:

Kaavio 27 – Erityyppisten virheiden vaikutus arvioituun virhetasoon

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi erityyppisiä virheitä, jotka vaikuttivat useisiin tapahtumiin ja jotka ovat toistuneet useiden tarkastusvuosien aikana. Pääasialliset virhetyypit olivat seuraavat:

- EU:lta veloitettujen välillisten kustannusten porrastaminen (eli täytäntöönpanevien alihankkijaorganisaatioiden välilliset kustannukset ilmoitetaan osana tuensaajan välittömiä kustannuksia tuensaajan jo veloittamien välillisten kustannusten lisäksi); tilintarkastustuomioistuin antoi täytäntöönpanon porrastettua rakennetta koskevan suosituksen kumppanimaiden terveydenhuoltojärjestelmiä koskevassa erityiskertomuksessa³²
- tukeen oikeuttamattomien henkilöstömenojen, kuten varausten ja välillisten kustannusten, sisällyttäminen mukaan
- virheellisten valuuttakurssien soveltaminen
- julkisia hankintoja koskevien sääntöjen rikkominen
- aiheutuneina kustannuksina ilmoitettujen ennakkomaksujen selvittäminen.

³² Erityiskertomus 18/24 ”EU:n taloudellinen tuki tarkastukseen valittujen kumppanimaiden terveydenhuoltojärjestelmille – Tukitoimet laajojen strategisten tavoitteiden mukaisia, mutta koordinointi- ja kestävyysongelmat vievät niiltä tehoa”, suositus 4.

Aiempien vuosien tapaan suuri osa tilintarkastustuomioistuimen havaitsemista virheistä koski sopimuksia, joita pilariarvioidut organisaatiot (kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset ja valtion virastot) panivat täytäntöön välillisen hallinnon puitteissa. Tällaisten sopimusten osalta komissio hyväksyi menot rahoituskertomuksen ja johdon vahvistuslausuman perusteella. Johdon vahvistuslausuma on pilariarvioinnin läpikäyneen organisaation oma vakuutus siitä, että toimitetut taloudelliset tiedot ovat täydelliset ja paikkansapitävät ja ne on esitetty asianmukaisesti ja sopimuksessa määrättyjen velvoitteiden mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuimen kvantifioimista 42 virheestä 26 liittyi tällaisiin sopimuksiin. Sopimuksiin liittyvien virheiden osuus arvioidusta virhetasosta oli 3,1 prosenttiyksikköä.

Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä kymmenessä tapauksessa komissiolla oli virheen estämiseen tai havaitsemiseen ja korjaamiseen tarvittavat tiedot ennen menon hyväksymistä. Jos komissio olisi hyödyntänyt asianmukaisesti kaiken käytettävissään olevan tiedon, arvioitu virhetaso olisi ollut 1,4 prosenttiyksikköä alhaisempi.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lisäksi 34 tapausta, joissa ei ollut noudatettu oikeudellisia ja varainhoitoa koskevia säännöksiä (mutta näillä tapauksilla ei ollut välitöntä taloudellista vaikutusta EU:n talousarvioon).

Vuotuiset toimintakertomukset ja muut hallintojärjestelyt

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti ECHO-pääosaston toimintakertomuksen varainhoitovuodelta 2024. Tilintarkastustuomioistuin keskittyi arvioimaan, oliko ECHO-pääosasto esittänyt säännönmukaisuutta koskevat tiedot vuotuisessa toimintakertomuksessaan komission ohjeiden mukaisesti sekä soveltanut johdonmukaisesti menettelytapaa, jolla arvioidaan tulevia rahoitusoikaisuja ja takaisinperintätoimia. ECHO-pääosasto arvioi, että varainhoitovuonna 2024 hyväksytyistä kokonaismenoista (3 605 miljoonaa euroa) oli maksuajankohtana riskinalaisena kaikkiaan 15,56 miljoonaa euroa (0,43 prosenttia). ECHO-pääosasto arvioi, että sen tarkastusten perusteella tulevina vuosina tehtävien rahoitusoikaisujen määrä olisi 3,5 miljoonaa euroa (0,1 prosenttia asianomaisista kokonaismenoista). ECHO-pääosaston pääjohtaja ilmoitti pääosaston taloudellisen riskin jäävän alle kahden prosentin olennaisuusrajan hyväksyttyjen menojen kokonaismäärästä.

INTPA-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomusta koskevaa tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyötä käsitellään yksityiskohtaisesti yhdeksättä, kymmenennettä ja yhdennettätoista Euroopan kehitysrahastoa (EKR) koskevassa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti komission vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa 2024 olleet tiedot, jotka koskivat arviota riskistä maksamishetkellä otsakkeeseen ”Naapurialueet ja muu maailma” kuuluvilla toimintalohkoilla. Komissio laski tämän MRK:n otsakkeen riskitasoksi maksamishetkellä 0,8 prosenttia. Tämä prosenttiosuus on tilintarkastustuomioistuimen määrittämän luottamusvälin sekä olennaisuusrajan alapuolella.

Tilintarkastustuomioistuimen hankkima ja tässä luvussa esiin tuoma tarkastusevidenssi osoittaa kokonaisuutena katsoen, että menojen virhetaso oli otsakkeessa ”Naapurialueet ja muu maailma” olennainen. Tilintarkastustuomioistuimen tapahtumatarkastukset osoittavat, että tämän monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeen arvioitu kokonaisvirhetaso on 4,9 prosenttia.

Suositukset

Komission olisi

- o varmistettava, että edunsaajat noudattavat välillisiä kustannuksia koskevia sopimusperusteisia rajoituksia
- o varmistettava, että varaukset määritellään sopimusehdoissa ja ohjeissa selkeästi sekä johdonmukaisesti
- o yksinkertaistettava ja standardoitava avustussopimukseen sisältyviä valuutan muuntamista koskevia sääntöjä.

*Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 9. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

EU:n yleinen hallinto

Yhteensä: 13,3 miljardia euroa (6,9 prosenttia EU:n talousarvion menoista)

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tässä luvussa esitetään monivuotisen rahoituskehiksen (MRK) otsakkeeseen 7 ”EU:n yleinen hallinto” liittyvät havainnot. [Kaaviossa 28](#) esitetään yhteenveto otsakkeeseen liittyvistä EU:n toimielinten ja elinten menoista vuonna 2024.

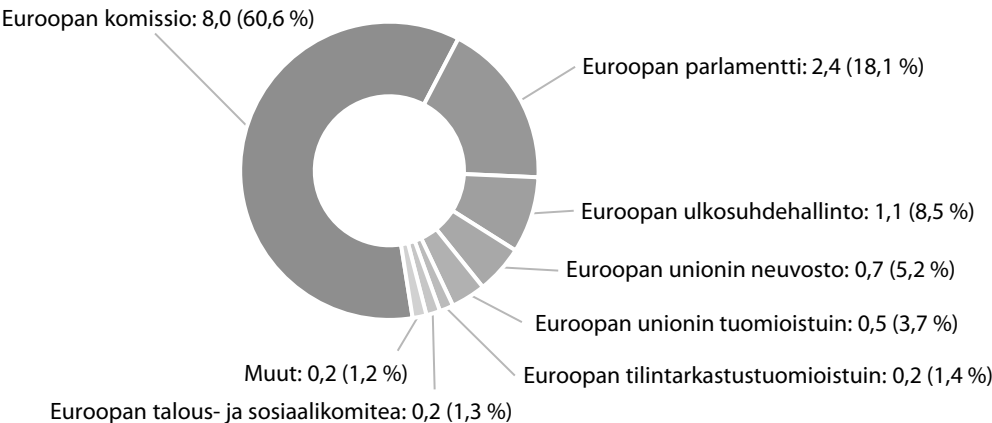
Kaavio 28 – Maksut

EU:n yleinen hallinto
13,3 miljardia euroa (6,9 % EU:n talousarvion menoista)

(mrd. euroa)

Vuoden 2024 maksujen jakautuminen toimielimittäin

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Euroopan unionin vuoden 2024 konsolidoidun tilinpäätöksen tietojen perusteella.

Hallintomenoja ovat muun muassa henkilöstömenot ja eläkemenot. Niiden osuus hallintomenojen kokonaismäärästä oli vuonna 2024 noin 69 prosenttia. Lisäksi hallintomenoja ovat kiinteistöihin, laitteisiin, energiaan, viestintään ja tietotekniikkaan liittyvät menot. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset ovat jo useamman vuoden ajan osoittaneet, että hallintomenoissa riski on yleisesti ottaen alhainen.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
13,3 miljardia euroa	Ei olennaisia virheitä (tilanne oli sama vuonna 2023)

Tarkastetuista 70 tapahtumasta 16:een (23 prosenttiin) liittyi virheitä. Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset koskevat Euroopan parlamenttia, Euroopan komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa.

Tilintarkastustuomioistuin ei havainnut merkittäviä ongelmia Euroopan unionin neuvoston, Euroopan unionin tuomioistuimen, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan alueiden komitean, Euroopan oikeusasiamiehen eikä Euroopan tietosuojavaltuutetun kohdalla. Tilintarkastustuomioistuimen ulkoinen tarkastaja ei ilmoittanut merkittävistä ongelmista.

Euroopan parlamentti

Vuonna 2024 tilintarkastustuomioistuin testasi 15 tapahtumaa. Kuten tilintarkastustuomioistuin on aiemmin raportoinut, viimeksi vuoden 2023 vuosikertomuksessaan, Euroopan parlamentin puhemiehistön hyväksymät poliittisten ryhmien määrärahojen hallinnointia koskevat sisäiset säännöt³³ eivät olleet täysin varainhoitoasetuksen mukaisia. Tämä johtuu siitä, että säännöt sallivat arvoltaan suurten hankintasopimusten tapauksessa neuvottelumenettelyjen käytön avointen tai rajoitettujen menettelyjen sijaan, mikä rajoittaa kilpailua.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti otoksensa yhteydessä yhden poliittisen ryhmän, joka oli tehnyt kolme arvoltaan suurta sopimusta. Kahdessa näistä tapauksista poliittinen ryhmä ei myöskään ollut täysin noudattanut Euroopan parlamentin sääntöjä, sillä kyseisissä tapauksissa ei pyritty saamaan tarpeeksi tarjoajia. Yhdessä tapauksessa poliittinen ryhmä jatkoi puitesopimusta 18 kuukaudella korkeammilla yksikköhinnoilla. Tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan tämä mukautus rajoitti kilpailua. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi poliittisen ryhmän ilmoittamissa menoissa lisävirheitä, jotka liittyivät ilmoitettuun arvonlisäveroon sekä siihen, että henkilöstön matkojen yhteydessä käytettiin kiinteämääristä korvausta, joka oli arvioitu todellisia kuluja suuremmaksi. Tilintarkastustuomioistuin raportoi samoista ongelmista [vuoden 2022 vuosikertomuksessaan](#).

Varainhoitoasetuksessa säädetään, että EU:n talousarviosta voidaan rahoittaa Euroopan tason poliittisia puolueita, koska ne myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten poliittisen tahdon ilmaisemiseen. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tukikelpoisten kulujen määrittämiseen sovellettava oikeusperusta on tulkinnanvarainen. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti yhden tällaisen tapahtuman, jossa Euroopan parlamentti oli jo perinyt takaisin tukeen oikeuttamattoman menon, jonka poliittinen puolue oli alun perin ilmoittanut korvattavaksi.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastamiensa 13 muun tapahtuman joukossa puutteita kahdessa Euroopan parlamentin johdolla toteutetussa hankintamenettelyssä. Toisessa näistä tapauksista oli kyse siitä, että tietotekniikkasopimus oli tehty ilman riittäviä perusteluja poikkeustapauksena kuudeksi vuodeksi, vaikka tällaisten sopimusten pituus on varainhoitoasetuksessa yleensä rajattu neljään vuoteen asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta.

Euroopan komissio

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastamiensa 25 maksun joukossa kahdeksan virhettä, jotka eivät olleet ilmaistaavissa kvantitatiivisesti. Näistä virheistä neljä liittyi palkkojen tai eläkkeiden maksamiseen. Kolmessa tapauksessa eläketiedostoista puuttui tuore eläkkeellä olevan henkilön kumppanin elossaolotodistus, joka tarvitaan, kun halutaan osoittaa, että oikeus etuuksien nauttimiseen jatkuu. Komissio kehittää parhaillaan uutta järjestelmää tukioikeuksien tarkastusten parantamiseksi.

Yhden tietotekniikkapalveluja koskevan tapahtuman osalta komissio ei ollut vahvistanut hankinta-asiakirjoissa selkeästi päivätäkseen määrittämiseen liittyviä koulutus- ja sertifiointivaatimuksia.

³³ Talousarvion momenttia 400 koskevat säännöt, sellaisena kuin ne ovat viimeksi muutettuina 15 päivänä heinäkuuta 2024.

Yksi tapahtuma käsitti 85 miljoonan euron maksun, jonka komissio oli suorittanut Brysselissä myymiensä rakennusten käyttöoikeuden jatkumisesta. Tämä oli ensimmäinen erä huhtikuussa 2024 allekirjoitetun sopimuksen kolmesta vuotuisesta erästä; sopimus kattoi 23 rakennuksen myynnin 900 miljoonalla eurolla ja oikeuden käyttää 17:ää rakennusta vuoteen 2029 saakka. Myynnin ja käyttöoikeuksien osalta tehtiin sopimukset komission järjestämän tarjousmenettelyn jälkeen. Menettelyssä saatiin vai yksi tarjous, jonka teki belgialainen valtion omistama yritys, joka oli toimittanut alustavan tarjouksen ennen kuin komissio käynnisti tarjousmenettelyn. Tarjousmenettelyssä oli edellytyksenä, että tarjoajat esittävät 80 miljoonan euron pankkitakauksen, joka on voimassa kuusi kuukautta ja jolla varmistetaan sitoutuminen sopimukseen, käyttöoikeusjärjestely mukaan lukien. Ainoa tarjoaja toimitti omissa nimissään takauksen, joka oli voimassa vain kaksi kuukautta. Komissio hyväksyi takauksen ja teki sopimuksen kahden kuukauden voimassaoloajan kuluessa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että takaus ei ollut tarjousmenettelyn alkuperäisten vaatimusten mukainen. Tilintarkastustuomioistuin panee myös merkille, että komission arviointikomitea ei ollut riittävän riippumaton, koska komitean kaikki jäsenet toimivat toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän alaisuudessa.

Euroopan ulkosuhdehallinto

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi tarkastamissaan 15 maksussa kaksi kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevaa virhettä. Yhdessä virheessä oli kyse merkittävästä sopimuksen muuttamisesta ilman pätevää hankintamenettelyä ja ilman jälkikäteen toteutettavia tiedotustoimenpiteitä. Toinen virhe koski virheellisen valuuttakurssin käyttöä vuokramaksun kirjaamisessa.

Suosituks

Euroopan komission olisi

- o tehostettava valvontamenettelyitä ennen tietotekniikkapalvelujen hankintaa koskevien sopimusten tekemistä
- o vahvistettava arviointikomiteoiden riippumattomuutta sellaisten tapahtumien osalta, joissa myydään kiinteistö.

*Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 10. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

Elpymis- ja palautumistukiväline

Yhteensä: 59,9 miljardia euroa

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Elpymis- ja palautumistukiväline perustettiin [asetuksella \(EU\) 2021/241](#) (jäljempänä 'asetus'), joka tuli voimaan 19. helmikuuta 2021. Asetusta muutettiin helmikuussa 2023, mikä antoi jäsenvaltioille mahdollisuuden lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa ns. REPowerEU-luvun³⁴. Lisäksi asetusta muutettiin helmikuussa 2024³⁵ niin, että jäsenvaltiot saattoivat sisällyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa arvioituina kustannuksina Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP) perustamiseen tarkoitetun käteismaksun määrän. Elpymis- ja palautumistukivälineestä on tuettu uudistuksia ja investointeja jäsenvaltioissa siitä lähtien, kun koronapandemia alkoi helmikuussa 2020 (REPowerEU:n tapauksessa 1. helmikuuta 2022 lähtien), ja välineen toiminta jatkuu 31. joulukuuta 2026 asti.

Komissio soveltaa elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanoon suoraa hallinnointia, mikä tarkoittaa, että komissio on suoraan vastuussa välineen täytäntöönpanosta. Elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävien maksujen edellytyksenä on, että jäsenvaltiot saavuttavat tyydyttävästi välitavoitteet ja tavoitteet, jotka on asetettu niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien hyväksymisestä tehtyjen neuvoston täytäntöönpanopäätösten³⁶ liitteissä. Lisäksi vaatimuksena on, että tavoitteita tai välitavoitteita, jotka jäsenvaltio on aiemmin saavuttanut tyydyttävästi, ei ole myöhemmin kumottu eikä kaksinkertaista rahoitusta koskevaa periaatetta ole rikottu. [Asetuksessa](#) säädettyihin tukikelpoisuusehtoihin kuuluvat muun muassa tukikelpoisuuskauden ja "ei merkittävää haittaa" -periaatteen noudattaminen sekä se, ettei tuella korvata toistuvia kansallisia talousarviomenoja (asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta)³⁷. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että varat käytetään sovellettavien unionin ja kansallisten säädösten mukaisesti erityisesti siltä osin kuin on kyse petosten, lahjonnan ja eturistiriitojen ehkäisemisestä, havaitsemisesta ja korjaamisesta.

Vuoden 2024 loppuun mennessä komissio oli suorittanut 65 avustusmaksua (yhden vuonna 2021, 13 vuonna 2022, 23 vuonna 2023 ja 28 vuonna 2024). Näiden maksujen määrä oli yhteensä 178,5 miljardia euroa. Toisin sanoen komissio oli maksanut vasta 50 prosenttia käytettävissä olevasta kokonaismäärästä, kun elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanokauden päättymiseen joulukuussa 2026 oli enää kaksi vuotta. Jäsenvaltioiden lopullisille tuensaajille³⁸ maksamista kokonaismäärästä ei ole saatavilla tietoja.

Elpymis- ja palautumistukivälineen menot olivat 59,9 miljardia euroa vuonna 2024. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus kattoi kaikki 28 avustusmaksua, joiden yhteisarvo oli 53,5 miljardia euroa, ja yhteensä 6,4 miljardin euron ennakkomaksujen kirjanpidollisen selvittämisen. Tarkastus ei kata lopullisille tuensaajille aiheutuneiden menojen sääntöjenmukaisuutta eikä elpymis- ja palautumistukivälineen lainoja koskevaa osuutta.

³⁴ [Asetus \(EU\) 2023/435](#).

³⁵ [Asetus \(EU\) 2024/795](#).

³⁶ [Asetus \(EU\) 2021/241](#), 24 artiklan 2 kohta.

³⁷ Ks. edellä mainittu [asetus](#), 5 ja 9 artikla, 17 artiklan 2 kohta sekä 24 artiklan 3 kohta.

³⁸ [Erityiskertomus 13/2024](#) "Elpymis- ja palautumistukivälineen varojen käyttö: Toimenpiteiden loppuun saattamiseen ja siten myös elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden saavuttamiseen liittyvä edelleen viivästys ja riski", kohdat 53–54.

Tarkastushavainnot

Tarkastettu määrä	Onko virhetaso olennainen?
59,9 miljardia euroa	2024: Tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat seikat ovat kokonaisvaikutukseltaan olennaisia mutta eivät laajalle ulottuvia

Elpymis- ja palautumistukivälineellä on oma varainkäyttömallinsa, ja lisäksi maksujen keskeyttämistä koskevilla komission menetelmissä³⁹ sovelletaan useita harkinnanvaraisia kriteereitä, jotka saattavat johtaa erilaisiin tulkintoihin. Tämän vuoksi tilintarkastustuomioistuin ei esitä virhetasoa, joka olisi verrattavissa muiden EU:n menoalojen virhetasoihin.

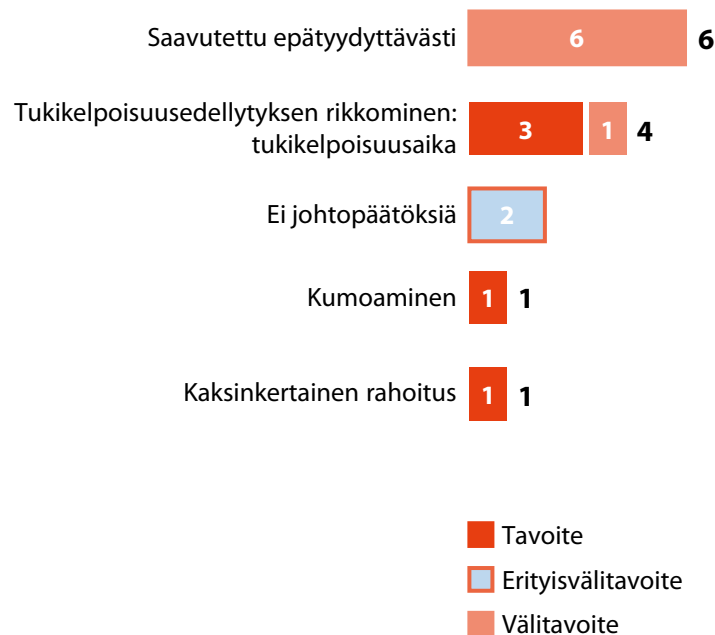
Tiettyjä välitavoitteita/tavoitteita ei ole saavutettu tyydyttävästi

Asetuksessa ei säädetä, millaisin kriteerein sanaa ”tydyttävästi” olisi tulkittava välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen yhteydessä. Arvioidessaan saavuttamista komissio hyväksyy hyvin vähäiset poikkeamat sisällössä, muodossa, ajoituksessa ja määrissä⁴⁰. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että laadullisten kriteerien osalta arvioinnissa on paljon harkinnanvaraisuutta, mikä voi johtaa moniin erilaisiin tulkintoihin siitä, onko välitavoitteet ja tavoitteet saavutettu tyydyttävästi. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa havaittiin, että viiteen maksuun liittyi yhteensä kuusi välitavoitetta ja tavoitetta, joita ei ollut saavutettu tyydyttävästi. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kaikkia välitavoitteen tai tavoitteen edellyttämiä osatekijöitä ei ollut saavutettu ja että näiden puuttuvien tekijöiden osuus oli hyvin vähäistä hyväksyttävää poikkeamaa suurempi. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että määrällisten havaintojen taloudellinen kokonaisvaikutus on kasvussa.

³⁹ COM(2023) 99 final: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Elpymis- ja palautumistukiväline: ensimmäiset kaksi vuotta – Ainutlaatuinen väline EU:n vihreän ja digitaalisen muutoksen ytimessä, liite 2.

⁴⁰ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, liite I.

Kaavio 29 – Maksu- ja tukikelpoisuusehtoihin liittyvät havainnot tyypeittäin

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Puolalle suoritettu ensimmäinen elpymis- ja palautumistukivälineen maksu sisälsi kaksi välitavoitetta, joiden tarkoituksena oli lujittaa tuomioistuinten riippumattomuutta ja puolueettomuutta uudistamalla tuomareihin sovellettavaa kurinpitäjärjestelmää oikeussuojan parantamiseksi.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tuomareiden nimittämiseen liittyi vakavia puutteita. Euroopan unionin tuomioistuimessa on kuitenkin kesken asia C-517/24, joka suoraan koskee tähän aiheeseen liittyvää ennakkoratkaisupyyntöä, ja näin ollen tilintarkastustuomioistuin ei tässä vaiheessa tee johtopäätöksiä näiden kahden välitavoitteen tyydyttävästä saavuttamisesta. Kyseisten välitavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen oli ennakkoehto sille, että elpymis- ja palautumistukivälineestä voitiin suorittaa maksuja Puolalle.

Kaksinkertainen rahoitus

[Asetuksessa](#) käytetään kaksinkertaisen rahoituksen perinteistä kustannusperusteista määritelmää⁴¹, vaikka elpymis- ja palautumistukivälineen maksuilla ei korvata aiheutuneita tukikelpoisia kustannuksia vaan pikemminkin palkitaan välitavoitteiden tai tavoitteiden tyydyttävä saavuttaminen⁴². Elpymis- ja palautumistukivälineen kohdalla kaksinkertaista rahoitusta voi ilmetä, mikäli samat välitavoitteeseen tai tavoitteeseen liittyvät kustannukset rahoitetaan kahteen kertaan ja/tai kun samat tuotokset/tulokset ilmoitetaan ja, siten myös rahoitetaan, kahdesti. Samaa suoritetta ei voida rahoittaa EU:n talousarviosta kahdesti, vaikka jokin asianomaisista rahoitusvälineistä ei olisikaan kustannusperusteinen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi Kroatiassa yhden kaksinkertaisen rahoituksen tapauksen.

⁴¹ [Asetus](#), 9 artikla.

⁴² [Erityiskertomus 22/2024](#): ”EU:n talousarviosta maksettu kaksinkertainen rahoitus: Valvontajärjestelmistä puuttuu olennaisia tekijöitä, joilla voitaisiin lieventää elpymis- ja palautumistukivälineen kustannuksiin perustumattoman rahoitusmallin lisääntyneitä riskejä”, kohta 101.

Kumoaminen

Asetuksessa säädetään, että aiemmin saavutettuihin välitavoitteisiin ja tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä ja toimia ei saa kumota⁴³. Jäsenvaltioiden on vahvistettava maksupyyntöihin liittämissään johdon vahvistuslausumissa, että kumoamista ei ole tapahtunut. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi Kreikassa yhden kumoutuneen tavoitteen, joka koski 50:n mielenterveysalan hoitolaitoksen perustamista ja täysimääräistä toimintaa.

Osa toimenpiteistä oli alkanut ennen tukikelpoisuuskautta

Asetuksessa säädetään, että elpymis- ja palautumistukivälineestä voidaan rahoittaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka on aloitettu 1. helmikuuta 2020 alkaen⁴⁴, mutta siinä ei säädetä lisäkriteereistä sen määrittämiseksi, mikä katsotaan toimenpiteen alkamisajankohdaksi. Komissio antoi lokakuussa 2024 ohjeet⁴⁵, joissa selvennettiin, että komissio tulkitsee toimenpiteen aloittamiseksi sen, että toteuttaminen käynnistyy ja kulut konkretisoituvat paikan päällä. Kuten tilintarkastustuomioistuin on aiemmin todennut⁴⁶ toimenpiteen aloituspäiväksi olisi katsottava ensimmäisen (oikeudellisen) sitoumuksen (esim. sopimuksen, tilauksen tai rahoituspäätöksen) päivämäärä. Siitä alkaa toimenpiteeseen liittyvä ensimmäinen toiminta. Tällaisessa sopimuksessa tai rahoituspäätöksessä asetetaan asiaa koskeva velvoite ja käynnistetään taloudellinen ja tuottava toiminta toimeksisaajan ja alihankkijan tasolla, mistä seuraa myöhemmin maksuja.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että hankkeet, jotka liittyivät yhteen välitavoitteeseen ja kolmeen tavoitteeseen kahden maksun osalta, oli aloitettu ennen helmikuuta 2020. Näitä hankkeita ei olisi siksi pitänyt rahoittaa elpymis- ja palautumistukivälineestä.

Jäsenvaltiot eivät pane useimpia kriittisiin ja erittäin tärkeisiin havaintoihin liittyviä avoinna olevia komission tarkastussuosituksia ripeästi täytäntöön

Vuodesta 2021 lähtien komissio on antanut 20 lopullista tarkastuskertomusta, jotka liittyvät välitavoitteisiin ja tavoitteisiin, ja näissä kertomuksissa on annettu 15 jäsenvaltiolle kaikkiaan 591 suositusta. Komissio katsoi, että 30. huhtikuuta 2025 suosituksista 417 (71 prosenttia) oli pantu täytäntöön ja loput 174 (29 prosenttia) oli avoinna. Komissio luokittelee havaintonsa kriittisiksi, erittäin tärkeiksi, tärkeiksi tai suotaviksi. Kriittiset tai erittäin tärkeät havainnot voivat johtaa varaamaan komission vuotuisessa toimintakertomuksessa, jos jäsenvaltiot eivät ole vielä hyväksyneet tai hylänneet niitä taikka eivät ole ryhtyneet toimiin niiden perusteella. Nämä kriittiset tai erittäin tärkeät havainnot voivat myös merkitä rahoitussopimuksen velvoitteiden vakavaa rikkomista ja johtaa kiinteämääräiseen oikaisuun⁴⁷.

Suurimmassa osassa (64 prosentissa) niistä 136 suosituksesta, jotka liittyivät edelleen avoinna oleviin kriittisiin ja erittäin tärkeisiin havaintoihin, komission tarkastuskertomuksessa asetettu täytäntöönpanon määräaika oli umpeutunut.

⁴³ Asetus, 24 artiklan 3 kohta.

⁴⁴ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, 17 artiklan 2 kohta.

⁴⁵ COM(2024) 474 final: Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanosta, liite II.

⁴⁶ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023, kohta 11.22.

⁴⁷ Rahoitussopimus, liite I.

Jäsenvaltioiden järjestelmät eivät ole riittävän vaikuttavia

Joidenkin jäsenvaltioiden järjestelmissä on puutteita julkisten hankintojen ja valtiontukien noudattamisen varmistamisessa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös puutteita viiden jäsenvaltion maksupyyntöissä (johdon vahvistuslausuma).

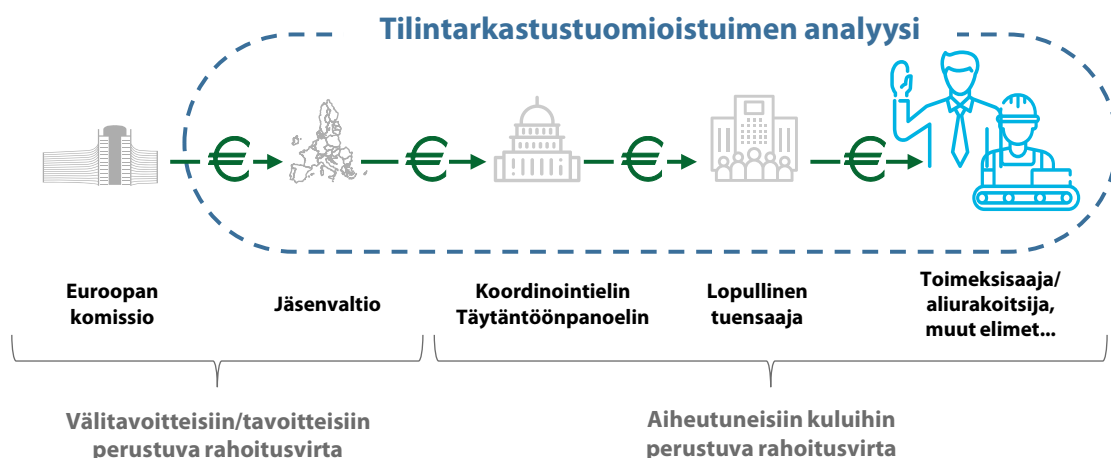
Komissiolla on käytettävissään rajalliset tiedot havaituista petoksista

Yksi petosriskiä koskeva keskeinen indikaattori on epäiltyjen petosten laajuus. Ainoat julkaistut EU:n tason tiedot havaittujen elpymis- ja palautumistukivälineeseen kohdistuneiden petosten suuruusluokasta ovat peräisin Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) vuoden 2024 vuosikertomuksesta. EPPO käsitteli vuoden 2024 lopussa 311:tä vireillä olevaa Next Generation EU -välineeseen liittyvää tapausta. Neljää lukuun ottamatta kaikki nämä tapaukset koskivat elpymis- ja palautumistukivälinettä, ja niiden osuus kaikista menoihin liittyviä petoksia koskevista käynnissä olevista tutkimuksista oli noin 17 prosenttia. EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvien vahinkojen arvioidaan olevan 2,8 miljardia euroa eli 30 prosenttia (2023: 25 prosenttia) kaikista EU:n menoihin kohdistuvien petosten arvioiduista kokonaisvahingoista⁴⁸. Tämä on ristiriidassa jäsenvaltioiden maksupyyntöjen mukana vuonna 2024 toimittamissa johdon vahvistuslausumissa ilmoittamien tapausten vähäisen määrän (viisi tapausta) kanssa.

Elpymis- ja palautumistukivälineen varojen jäljitettävyyttä ei ole systemaattista kaikissa jäsenvaltioissa

Tilintarkastustuomioistuin arvioi viiden jäsenvaltion (Saksa, Kreikka, Espanja, Ranska ja Italia) kansallisia järjestelmiä selvittääkseen, pystyivätkö ne jäljittämään elpymis- ja palautumistukivälineen varat kansallisesta talousarviosta lopullisiin tuensaajiin ja siitä eteenpäin (esim. toimeksisaajiin ja alihankkijoihin) sekä toimittamaan tietoja lopullisille tuensaajille aiheutuneista kuluista. Tilintarkastustuomioistuimen keräämät tiedot osoittavat, että lopullisille tuensaajille aiheutuneet kulut olivat vuoden 2024 loppuun mennessä Italiassa 49 prosenttia ja Kreikassa 39 prosenttia kokonaismäärästä, jotka oli suunniteltu kyseisten maiden kansallisissa talousarvioissa elpymis- ja palautumistukivälineen uudistuksia ja investointeja varten. Italian tapauksessa tämä on 76 prosenttia ja Kreikan osalta 82 prosenttia komissiolta saadusta kokonaismäärästä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kahdella jäsenvaltiolla (Espanja ja Ranska) oli käytössä järjestelmät, joiden avulla ei voitu varmistaa tietojen järjestelmällistä keräämistä elpymis- ja palautumistukivälineen varojen lopullisille tuensaajille aiheutuneista menoista. Yksi jäsenvaltio (Saksa) puolestaan toimitti nämä tiedot tilintarkastustuomioistuimen pyynnöstä viidestä elpymis- ja palautumistukivälineen toimenpiteestä.

Kaavio 30 – Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusvirta

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

⁴⁸ EPPOn vuosikertomus 2024.

Tilintarkastustuomioistuin tutki, mitä menetelmiä jäsenvaltiot käyttivät sadan suurimman lopullisen tuensaajan luettelon julkaisemiseen ja havaitsi, että julkaistuissa tiedoissa oli merkittäviä eroja.

Vuotuiset toimintakertomukset ja vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus

Aiempien vuosien tapaan komissio ei arvioi vuoden 2024 toimintakertomuksessaan kvantitatiivisesti määritettävissä olevaa riskinalaista määrää maksamishetkellä siksi, että mielekkään virhetason määrittäminen on mahdotonta. Komissio määrittää sen sijaan riskitason (matala, keskitasoa tai korkea) kunkin elpymis- ja palautumistukivälineen maksun laillisuudelle ja sääntöjenmukaisuudelle lähinnä alustavien arvioidensa ja jälkitarkastusten sekä hyväksymiensä tilintarkastustuomioistuimen tarkastustulosten perusteella. Vähimmäistason ylittävien elpymis- ja palautumistukivälineen maksujen korkean riskitason osalta pitäisi esittää varauma. Komissio arvioi, että kaikkien vuoden 2024 maksujen riskitaso oli matala. Tämä näkemys ei kuitenkaan ole yhdenmukainen tilintarkastustuomioistuimen omien havaintojen kanssa.

Suosituks

Komission olisi

- laajennettava alustavien arviointien yhteydessä tehtyjen tarkastusten kattavuutta
- puututtava komission tarkastussuosituksen täytäntöönpanon viivästyksiin jäsenvaltioissa

*Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 11. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksissa vuonna 2021 annettujen suositusten täytäntöönpanon seuranta

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa joka vuosi, missä määrin tarkastuskohteet ovat ryhtyneet toimenpiteisiin sen suositusten perusteella. Seuranta toimitetaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun suositukset on annettu. Suositusten täytäntöönpanon seuranta on tarkastusrytmin tärkeä osa. Seurannan avulla saadaan palautetta siitä, ovatko tarkastuskohteet toteuttaneet tilintarkastustuomioistuimen suosittelemat toimet ja onko sen esiin tuomat ongelmat ratkaistu. Seuranta on tärkeää myös siksi, että sen avulla tilintarkastustuomioistuin pystyy suunnittelemaan tulevaa tarkastustyötään ja pysyy selvillä riskeistä.

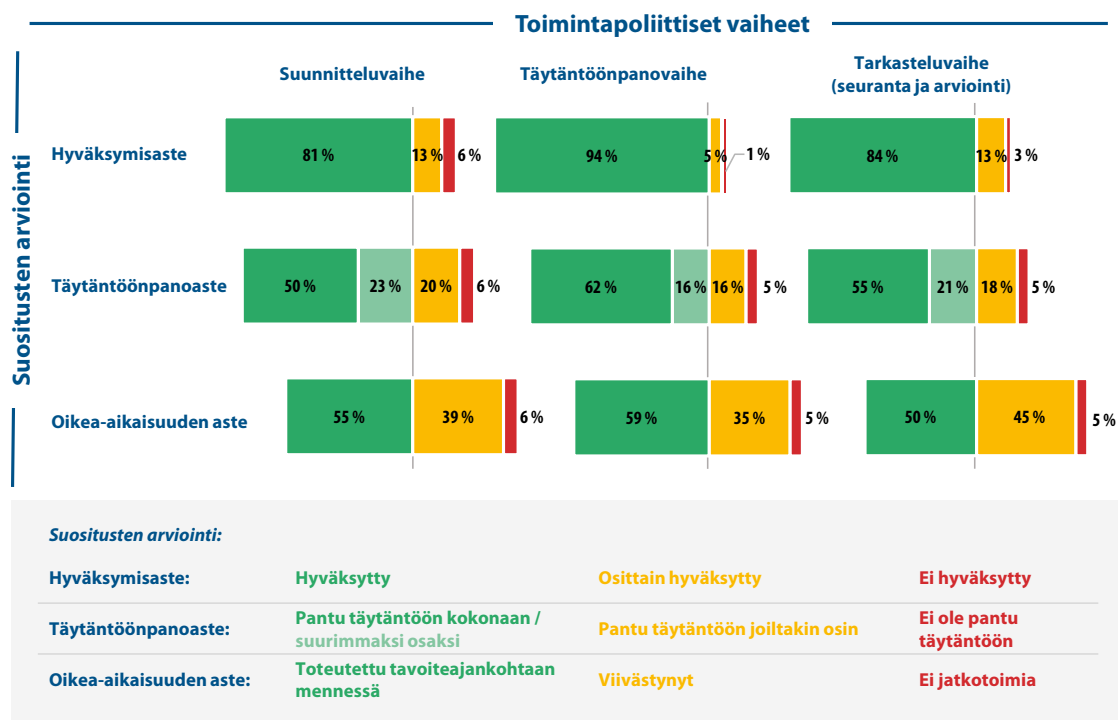
Tänä vuonna tilintarkastustuomioistuin analysoi suosituksia kaikista 27 erityiskertomuksesta, jotka se julkaisi vuonna 2021. Seuranta kohdistettiin kaikkiaan 245 suositukseen. Näistä 194 oli osoitettu Euroopan komissiolle. Loput 51 suositusta osoitettiin Euroopan keskuspankille (EKP), Euroopan ulkosuhdehallinnolle (EUH), Euroopan pankkiviranomaiselle (EPV), Euroopan raja- ja merivartiostolle (Frontex), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastolle (Europol) ja yhteiselle kriisiratkaisuneuvostolle (SRB). Kuten aiemminkin, pelkästään jäsenvaltioille osoitetut suositukset jäivät seurannan ulkopuolelle.

Tarkastushavainnot

Tilintarkastustuomioistuimen analyysi osoittaa, että niiden vuoden 2021 erityiskertomuksissa esitettyjen suositusten osuus, jotka tarkastuskohteet hyväksyivät kokonaan tai osittain, kasvoi tänä vuonna 98 prosenttiin viime vuoden 93 prosentista (ks. [kaavio 31](#)). Kokonaan tai suurimmaksi osaksi täytäntöönpanojen suositusten osuus kasvoi tänä vuonna 76 prosenttiin viime vuoden 68 prosentista. Ajallaan täytäntöönpanojen suositusten osuus kasvoi 52 prosentista 56 prosenttiin. Ajallaan täytäntöönpanojen suositusten osuus ei ole vielä palannut koronapandemiaa edeltäneelle tasolle (vähintään 60 prosenttia).

Tilintarkastustuomioistuin analysoi, onko toimintapoliittisen syklin eri vaiheiden (suunnittelu-, täytäntöönpano- ja tarkasteluvaihe) välillä eroja. Analyysi osoitti, että hyväksymisen, täytäntöönpanon ja oikea-aikaisuuden asteet ovat korkeimpia toimintapolitiikkojen tai ohjelmien täytäntöönpanovaiheeseen liittyvien suositusten kohdalla.

Kaavio 31 – Hyväksymisen, täytäntöönpanon ja oikea-aikaisuuden aste toimintapoliittisen syklin vaiheen mukaan

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Tilintarkastustuomioistuin teki seuraavat havainnot:

- Euroopan komissio on pannut 77 prosenttia sille osoitetuista suosituksista täytäntöön joko kokonaan tai suurimmaksi osaksi.
- Muut tarkastuskohteet ovat panneet 75 prosenttia niille osoitetuista suosituksista täytäntöön joko kokonaan tai suurimmaksi osaksi.
- Toimintapoliittisten vaiheiden osalta 28 prosenttia vuoden 2021 erityiskertomuksissa annetuista tilintarkastustuomioistuimen huomautuksista koski suunnitteluvaihetta, 56 prosenttia täytäntöönpanovaihetta ja 17 prosenttia tarkasteluvaihetta.

Haluatko tietää lisää? Vuoden 2024 vuosikertomuksen 12. luvun koko teksti on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).

Euroopan kehitysrahastot

Yhteensä: 1,35 miljardia euroa

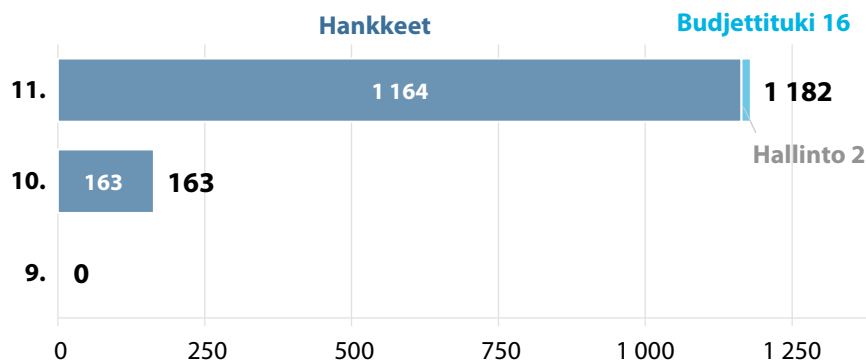
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus

Euroopan kehitysrahastot otettiin käyttöön vuonna 1959. Kyseessä oli tärkein rahoitusväline, jonka kautta Euroopan unioni (EU) rahoitti vuoden 2020 loppuun asti kehitysyhteistyötä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden kanssa (AKT-maat) sekä merentakaisen maiden ja alueiden (MMA) kanssa. Euroopan kehitysrahastojen ensisijaisena tavoitteena on köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen, mikä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 208 artiklassa määritetyn kehitysyhteistyöpolitiikan päätavoitteen mukaista. Yhdestoista (ja viimeinen) EKR kattaa vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyn (MRK).

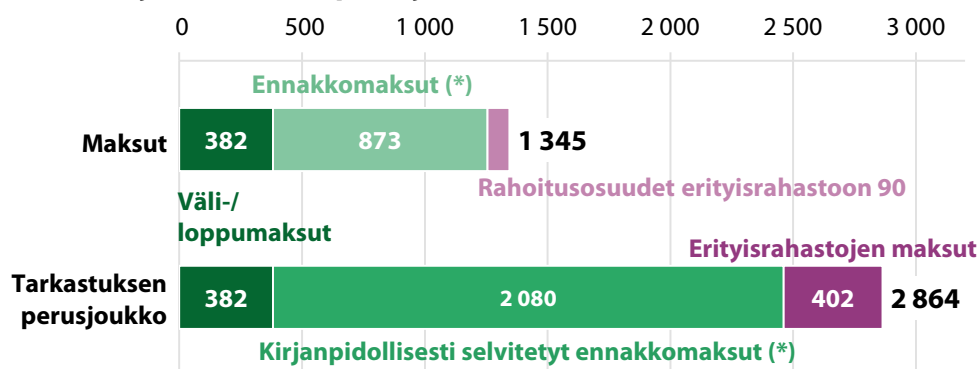
Kaavio 32 – Euroopan kehitysrahastot: vuoden 2024 taloudellinen yleiskatsaus

(milj. euroa)

EKR:n maksut budjettikohdittain ja tyypeittäin

EKR:n maksut ja tarkastettu perusjoukko

* Tilien perustana olevia toimia koskevan yhdenmukaistetun määritelmän mukaisesti.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n varainhoitovuoden 2024 tilinpäätöksen perusteella.

Kauden 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehityksessä kehitysyhteistyö AKT-maiden kanssa on sisällytetty NDICI – Globaali Eurooppa -välineeseen (naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa) osana EU:n yleistä talousarviota. Kehitysyhteistyö merentakaisten maiden ja alueiden kanssa on puolestaan sisällytetty päätökseen merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta. Yhdeksättä, kymmenettä ja yhdettätoista EKR:a ei kuitenkaan ole sisällytetty EU:n yleiseen talousarvioon, vaan ne pannaan edelleen täytäntöön ja niistä raportoidaan erikseen niiden päättämiseen asti.

Tässä kertomuksessa käsiteltävät menot liittyvät tukeen, jota annetaan 76 maassa monin eri tavoin. Näitä tapoja ovat muun muassa rakennusurakat-, tavarahankinta- ja palvelusopimukset, avustukset, budjettituki, työsuunnitelmat sekä pilariarvioinnin piiriin kuuluvien tahojen (kuten kansainvälisten järjestöjen) kanssa tehdyt valtuutusopimukset.

EKR:jen hallinnoinnista vastaa lähes kokonaan komission kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto (INTPA). Vähäistä osuutta (viittä prosenttia) kehitysrahastojen vuoden 2024 menoista hallinnoi Euroopan naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (NEAR). NEAR-pääosasto jaettiin 1. helmikuuta 2025 alkaen kahdeksi erilliseksi pääosastoksi. Nämä ovat laajentumisasioiden ja itäisten naapurialueiden pääosasto (PO ENEST) sekä Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden asioiden pääosasto (PO MENA).

Tarkastushavainnot

Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että tilinpäätös ei sisältänyt olennaisia virheellisyyksiä.

Tulotapahtumien virhetaso ei ole olennainen.

EKR:jen maksutapahtumien virhetaso oli olennainen. Tilintarkastustuomioistuin arvioi tapahtumatarkastustensa perusteella, että virhetaso on 6,5 prosenttia.

Tarkastuslausuman perustana olevat tiedot

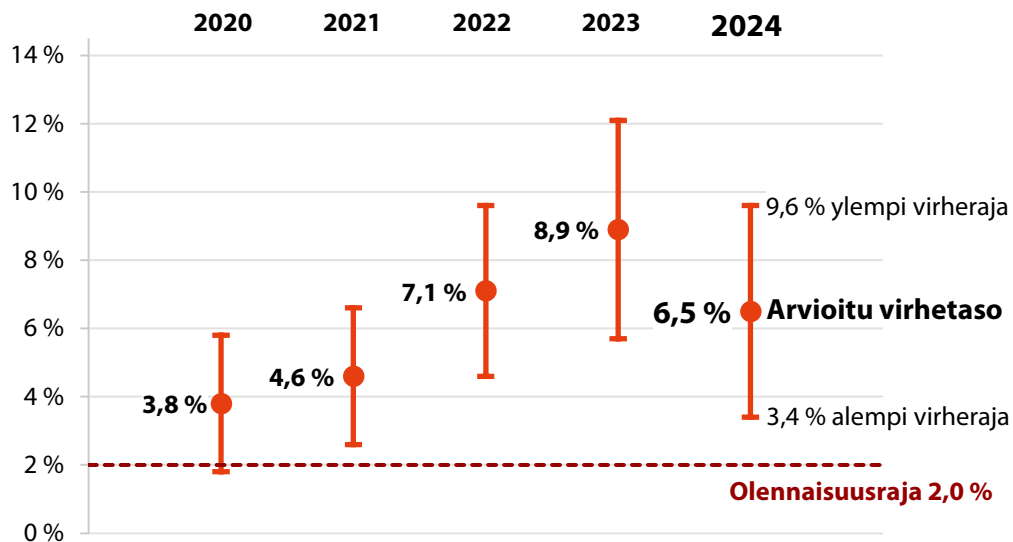
Tilintarkastustuomioistuin tarkasti toimien sääntöjenmukaisuuden tutkimalla 85 tapahtuman otoksen, joka oli edustava kaiken tyyppisten Euroopan kehitysrahastojen maksujen osalta. Otokseen sisältyi 16 tapahtumaa, jotka liittyivät Afrikka-hätärahastoon ja yksi tapahtuma, joka liittyi Bêkou-erityisrahastoon. Lisäksi siihen sisältyi 54 tapahtumaa, jotka 14 EU:n edustustoa⁴⁹ oli hyväksynyt, ja 14 tapahtumaa, jotka komission päätoimipaikka oli hyväksynyt. Kun tilintarkastustuomioistuin havaitsi tapahtumissa virheitä, se analysoi niiden taustalla olevia syitä mahdollisten puutteiden yksilöimiseksi. Paikalla tarkastettujen tapahtumien osalta tehtiin lisäksi tuloksellisuusarviointeja silloin, kun se oli mahdollista ja hyödyllistä.

Tarkastuksen kohteena oli 85 tapahtumaa, joista 34 tapahtumassa (40,0 prosentissa) oli virheitä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kvantifioimiensa 27 virheen perusteella, että virhetaso on 6,5 prosenttia (ks. [kaavio 33](#)).

⁴⁹ Burundi, Kongon demokraattinen tasavalta, Guinea-Bissau, Kenia, Malawi, Mauritania, Mauritius, Mosambik, Namibia, Nigeria, Sierra Leone, Togo, Uganda, Sambia.

Kaavio 33 – Tapahtumatarkastusten tulokset

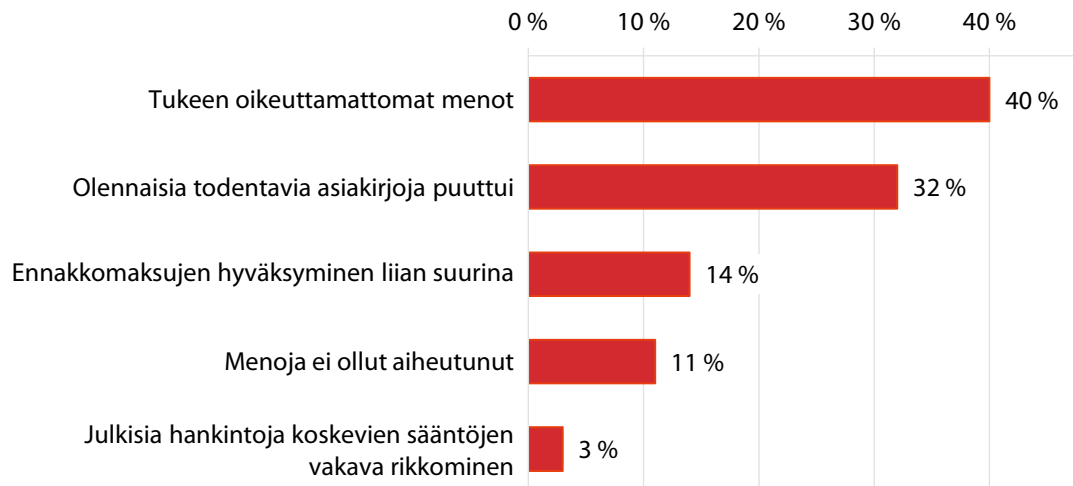
Arvioitu virhetaso

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kaaviossa 34 esitetään erityyppisten virheiden vaikutus vuoden 2024 arvioituun virhetasoon.

Kaavio 34 – Erityyppisten virheiden vaikutus arvioituun virhetasoon

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä 13 tapauksessa komissiolla oli virheen estämiseen tai havaitsemiseen ja korjaamiseen tarvittavat tiedot ennen menon hyväksymistä. Jos komissio olisi hyödyntänyt asianmukaisesti kaikkea käytettävissään olevaa tietoa, arvioitu virhetaso olisi ollut 2,2 prosenttiyksikköä alhaisempi.

Kansainvälisten kumppanuuksien pääosaston (INTPA) vuotuisen toimintakertomuksen 2024 arviointi

INTPA-pääosaston vuoden 2024 toimintakertomuksessa esitettyyn pääjohtajan tarkastuslausumaan ei sisällynyt varaumia. INTPA-pääosasto on supistanut varaumien laajuutta (eli niiden kattamaa osuutta menoista) merkittävästi, ensin 16 prosentista (vuonna 2017) yhteen prosenttiin (vuonna 2018) ja nollaan (vuodesta 2019 alkaen).

INTPA-pääosasto arvioi riskinalaisen kokonaismäärän olleen maksamishetkellä 89,7 miljoonaa euroa (1,1 prosenttia vuoden 2024 menoista) ja ohjelmien päättämishetkellä 78,6 miljoonaa euroa (0,97 prosenttia vuoden 2024 menoista). INTPA-pääosasto arvioi, että sen tulevana vuosina tekemien tarkistusten yhteydessä maksamishetken riskinalaisesta määrästä oikaistaan aikaisempien tietojen perusteella 11,1 miljoonaa euroa (12,4 prosenttia). Tätä määrää kutsutaan oikaisukapasiteetiksi. Komissio ilmoitti, että kyseisestä arvioidusta määrästä oli tosiasiallisesti peritty takaisin 5,0 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tilintarkastustuomioistuim testasi 60,9 prosenttia mainitusta oikaistusta määrästä (3,1 miljoonaa euroa) ja havaitsi, että 0,2:ta miljoonaa euroa ei olisi pitänyt ilmoittaa toteutetuksi oikaisukapasiteetiksi.

Jäännösvirhetason selvitys varainhoitovuodelta 2024

INTPA-pääosasto teetti vuonna 2024 kolmannentoista jäännösvirhetasoa koskevan selvityksensä ulkopuolisella toimeksisaajalla. Selvityksen tarkoituksena on arvioida INTPA-pääosaston koko vastuualan osalta niiden virheiden määrä, joita ei ollut havaittu pääosaston hallinnon tarkastusten yhteydessä. Näin voitiin tehdä johtopäätöksiä kyseisten tarkastusten vaikuttavuudesta.

Komissio päätti vuonna 2024 tarkistaa jäännösvirhetasoon soveltamiaan menetelmiä vuodesta 2025 alkaen. Muutosten tarkoituksena on muun muassa määritellä arvoltaan suurten erien käsittely aiempaa selkeämmin sekä rajata mahdollisuutta turvautua pelkästään hallinnon tarkastuksiin ja muiden tarkastajien työhön. Joitakin puutteita on kuitenkin edelleen olemassa.

Hankkeiden saavutusten arviointi tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskäyntien aikana

Tilintarkastustuomioistuim arvioi osana tarkastuskäyntejään myös sellaisten hankkeiden saavutuksia, jotka olivat joko päättyneet tai päättymässä pian. Tilintarkastustuomioistuim keskittyi arvioinnissaan muun muassa tuotos- ja tulosindikaattoreihin sekä hanketuloksiin. Tarkastuksissa saatiin vaihtelevia tuloksia. Eräissä tapauksissa rahoitusta oli käytetty vaikuttavasti hanketavoitteiden saavuttamiseen. Kuten aiempina vuosina⁵⁰, tarkastajat havaitsivat kuitenkin myös EU:n hankkeita, joissa ei ollut saavutettu kaikkia tavoitteita. Hankkeissa rakennetusta infrastruktuurista ei esimerkiksi aina huolehdittu hankkeen päättymisen jälkeen, mikä aiheutti vakavaa huolta niiden kestävydestä.

⁵⁰ Euroopan kehitysrähoitoja koskevat vuosikertomukset varainhoitovuosilta 2022 ja 2023.

Suositukset

Komission olisi

- o varmistettava näkyvyyttä koskevien sääntöjen noudattaminen
- o vahvistettava tarkastuksia, jotka liittyvät kertakorvauksiin tai muihin yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen avulla ilmoitettuihin kuluihin
- o ryhdyttävä toimiin hankkeiden kestävyysparantamiseksi.

*Haluatko tietää lisää? Tilintarkastustuomioistuimen vuodelta 2024 antama vuosikertomus, joka koskee yhdeksännestä, kymmenennestä ja yhdennestätoista Euroopan kehitysrahastosta rahoitettuja toimia, on kokonaisuudessaan saatavilla tilintarkastustuomioistuimen **verkkosivustolla** (eca.europa.eu).*

Taustatietoa

Euroopan tilintarkastustuomioistuिन ja sen toiminta

Euroopan tilintarkastustuomioistuिन on EU:n riippumaton ulkoinen tarkastaja. Tilintarkastustuomioistuिन sijaitsee Luxemburgissa. Siellä työskentelee noin 900 henkilöä, jotka edustavat kaikkia EU:n kansallisuuksia. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on kehittää osaltaan EU:n hallintoa ja varainhoitoa, edistää tilivelvollisuutta ja avoimuutta sekä toimia EU:n kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuskertomukset ja -lausunnot muodostavat olennaisen osan EU:n tilivelvollisuusketjua. Kertomusten ja lausuntojen avulla varmistetaan niiden tahojen tilivelvollisuus, jotka vastaavat EU:n toimintapolitiikkojen ja ohjelmien täytäntöönpanosta. Näitä tahoja ovat komissio, muut EU:n toimielimet ja elimet sekä jäsenvaltioiden viranomaiset. Tilintarkastustuomioistuिन varoittaa riskeistä, tuottaa varmuutta, tuo esiin puutteita ja hyviä käytäntöjä sekä opastaa EU:n päätöksentekijöitä ja lainsäätäjiä EU:n toimintapolitiikkojen ja ohjelmien hallinnoinnin parantamisessa. Työnsä kautta tilintarkastustuomioistuिन varmistaa, että EU:n kansalaiset tietävät, miten heidän rahojaan käytetään.

Tony MURPHY
Irlanti

Nikolaos MILIONIS
Kreikka

Klaus-Heiner LEHNE
Saksa

Iliana IVANOVA
Bulgaria

Bettina JAKOBSEN
Tanska

Jan GREGOR
Tšekin tasavalta

Mihails KOZLOVS
Latvia

Ildikó GÁLL-PELCZ
Unkari

Annemie TURTELBOOM
Belgia

Ivana MALETIĆ
Kroatia

François-Roger CAZALA
Ranska

Joëlle ELVINGER
Luxemburg

Helga BERGER
Itävalta

Marek OPIOŁA
Puola

Jorg Kristijan PETROVIČ
Slovenia

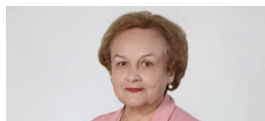
Stef BLOK
Alankomaat

George Marius HYZLER
Malta

Lefteris CHRISTOFOROU
Kypros

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Liettua

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Viro

Katarína KASZASOVÁ
Slovakia

João LEÃO
Portugali

Alejandro BLANCO FERNÁNDEZ
Espanja

Carlo Alberto MANFREDI SELVAGGI
Italia

Petri SARVAMAA
Suomi

Hans LINDBLAD
Ruotsi

Lucian ROMAȘCANU
Romania

Huom. Tilanne heinäkuussa 2025.

Tilintarkastustuomioistuimen julkaisut

Tilintarkastustuomioistuimen työhön perustuvia julkaisuja ovat

- o vuosikertomukset, joissa esitetään pääasiassa EU:n talousarviota ja Euroopan kehitysrahastoja koskevien tilintarkastusten ja säännönmukaisuuden tarkastusten tulokset, ja myös talousarviohallintoon ja tuloksellisuuteen liittyviä näkökohtia
- o erityiskertomukset, joissa esitetään tulokset eri toimintaloikoja tai menoaloja taikka talousarviota tai hallintoa koskevista tarkastuksista
- o erityisvuosikertomukset EU:n erillisvirastoista, hajautetuista elimistä ja yhteisyrityksistä
- o lausunnot uudesta tai päivitetystä lainsäädännöstä, jolla on huomattavaa vaikutusta varainhoitoon; lausuntoja annetaan muiden toimielinten pyynnöstä tai tilintarkastustuomioistuimen omasta aloitteesta
- o katsaukset, joissa esitetään kuvaus tai tietoa toimintapolitiikoista, järjestelmistä, välineistä tai tarkemmin kohdennetuista aiheista.

Yhteenveto tarkastuslausumaa koskevasta tarkastustavasta

Tarkastuslausumaan sisältyvät lausunnot perustuvat objektiiviseen evidenssiin, joka on saatu kansainvälisten tarkastusstandardien mukaisesti toimitettujen tarkastusten yhteydessä.

Vuosien 2021–2025 strategiansa mukaisesti tilintarkastustuomioistuin aikoo monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 aikana kehittää edelleen tarkastustapaansa ja hyödyntää saatavilla olevia tietoja. Tilintarkastustuomioistuin voi tällä tavoin jatkossakin tuottaa vahvaa varmuutta perussopimuksessa määrätyn tehtävänantonsa pohjalta ja noudattaen täysimääräisesti kansainvälisiä julkisen sektorin tarkastusstandardeja.

Tilien luotettavuus

Ovatko EU:n tilinpäätöksessä esitetyt tiedot täydellisiä ja oikeellisia?

Komission pääosastot vievät joka vuosi kirjanpitoon satojatuhansia kirjauksia. Kirjauksissa esitetään tietoja, jotka on saatu useista eri lähteistä (mm. jäsenvaltioilta). Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa, toimivatko kirjanpito prosessit asianmukaisesti ja ovatko niiden tuloksena saadut kirjanpito tiedot täydellisiä ja oikein kirjattuja ja onko ne esitetty asianmukaisesti EU:n tilinpäätöksessä.

- o Kirjanpitojärjestelmän arvioinnilla varmistetaan, että järjestelmä antaa hyvän perustan luotettavien tietojen tuottamiselle.
- o Arvioimalla keskeisiä kirjanpitomenettelyjä tilintarkastustuomioistuin varmistaa, että menettelyt toimivat asianmukaisesti.

- Kirjanpitolietojen analyttisill tarkastuksilla varmistetaan, ett tiedot on esitetty johdonmukaisesti ja ett ne vaikuttavat mielekkäiltä.
- Kirjauksista poimitun otoksen suoralla tarkastamisella varmistetaan, ett tilien perustana olevat toimet ovat olemassa ja ne on kirjattu oikein.
- Tilinpäätöksen tarkastamisella varmistetaan, ett taloudellinen tilanne esitetään tilinpäätöksessä oikein.

Toimien sääntöjenmukaisuus

Ovatko EU:n tilinpäätöksen perustana olevat tuloihin ja kuluiksi tunnistettuihin menoihin liittyvät maksutapahtumat sääntöjenmukaisia?

EU:n talousarviosta suoritetaan miljoonia maksuja edunsaajille sekä EU:ssa että muualla maailmassa. Suurinta osaa näistä menoista hallinnoivat jäsenvaltiot. Saadaksesen tarvittavan evidenssin tilintarkastustuomioistuin arvioi järjestelmät, joilla tuloja ja kuluiksi tunnistettuja menoja (loppumaksut ja kirjanpidollisesti selvitetty ennakkomaksut) hallinnoidaan ja tarkastetaan. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tutkii tapahtumien joukosta poimitun otoksen.

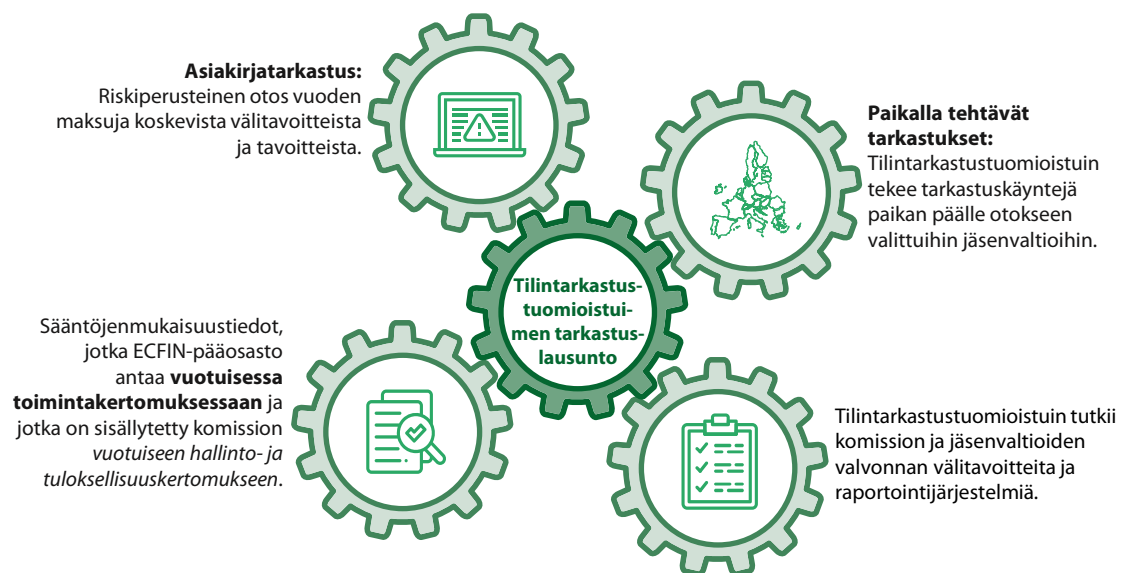
Jos relevantteja kansainvälisiä tarkastusstandardeja on noudatettu, tilintarkastustuomioistuin käy läpi EU:n talousarviota toteuttavien tahojen tekemiä tarkastuksia ja suorittaa niitä uudelleen. Tilintarkastustuomioistuin ottaa niin ollen kaikilta osin huomioon kyseisten tarkastusten perusteella toteutetut korjaavat toimenpiteet.

- Tuloja ja menoja koskevia järjestelmiä arvioidaan, jotta voidaan määrittää, miten vaikuttavia järjestelmät ovat tapahtumien sääntöjenmukaisuuden varmistamisessa.
- Tapahtumista poimitaan tilastollisia otoksia tarkastajien toimittamia yksityiskohtaisia tarkastuksia varten. Otokseen poimitut tapahtumat tarkastetaan yksityiskohtaisesti myös lopullisen tuensaajan (esimerkiksi viljelijän, tutkimuslaitoksen taikka julkisesti kilpailutettua urakkaa tai palvelua tarjoavan yrityksen) tiloissa, jotta saadaan evidenssiä siitä, että tilien perustana oleva tapahtuma on olemassa, se on asianmukaisesti kirjattu ja sen osalta on noudatettu maksujen suorittamista koskevia sääntöjä.
- Virheet analysoidaan ja luokitellaan sen mukaan, ovatko ne ilmaistavissa kvantitatiivisesti vai eivät. Tapahtumassa on kvantitatiivisesti ilmaistavissa oleva virhe, jos sääntöjen mukaan maksua ei olisi pitänyt hyväksyä. Kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevat virheet ekstrapoloidaan, jotta saadaan kunkin erityisarvion kohteena olevan alan arvioitu virhetaso. Arvioitua virhetasoa verrataan kahden prosentin olennaisuusrajaan, minkä jälkeen analysoidaan, ulottuvatko virheet laajalle.
- Tilintarkastustuomioistuimen lausunnoissa otetaan huomioon nämä arviot ja muut merkitykselliset tiedot, joita on esimerkiksi vuotuisissa toimintakertomuksissa ja muiden ulkoisten tarkastajien laatimissa kertomuksissa.
- Tilintarkastustuomioistuin keskustelee kaikista havainnoista sekä jäsenvaltioiden viranomaisten että komission kanssa; näin vahvistetaan, että havainnot pitävät paikkansa.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustapa ja -menetelmät elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuutta koskevan tarkastuslausuman osalta

- Tilintarkastustuomioistuin antaa erillisen lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen menojen sääntöjenmukaisuudesta osana EU:n talousarviota koskevaa tarkastuslausumaa. Tämä johtuu siitä, että tilintarkastustuomioistuin pitää elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanomallia toisenlaisena ja välinettä väliaikaisena. Tilintarkastustuomioistuimen tarkoituksena on antaa lausunnossaan kohtuullinen varmuus maksuista ja esittää tarkastuslausumassa yksityiskohtaisia tähän lausuntoon perustuvia tietoja (ks. [kaavio 35](#)).
- Suurin osa tilintarkastustuomioistuimen varmuudesta perustuu yksittäisten tapahtumien tarkastamiseen ja valvontajärjestelmien arviointiin. Tilintarkastustuomioistuimen varmuutta täydennetään tutkimalla vuotuisia toimintakertomuksia ja vuotuisia hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksia sekä komission sisäisen tarkastuksen kertomuksia.
- Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustyö tehdään kansainvälisten tilintarkastusstandardien mukaisesti ja sen avulla varmistetaan, että tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausunnot perustuvat riittävään ja asianmukaiseen tarkastusevidenssiin.

Kaavio 35 – Tarkastuslausunto

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Kaikki tuotokset julkaistaan tilintarkastustuomioistuimen sivustolla osoitteessa eca.europa.eu.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2025

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet pannaan täytäntöön avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevalla [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksellä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Yleissääntö siis on, että uudelleenkäyttö on sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja kaikista sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Tarvittavat lisäoikeudet on hankittava, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Seuraavien kuvien uudelleenkäyttö on sallittua, kun tekijänoikeuden haltija, lähde ja valokuvaajien nimet (jos ne on ilmoitettu) mainitaan:

s. 4: © Euroopan unioni, 2023. Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin / Sophie Margue.

s. 81: © Euroopan unioni, 2025. Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Rakennusten arkkitehdit: Paul Noël (1988) ja Jim Clemes (2003 ja 2013).

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta:

Kaavio 13 on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatuja kuvakkeita. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

s. 16: © InfiniteFlow, [stock.adobe.com](#).

s. 35: © Funtap, [stock.adobe.com](#).

s. 39: © K.Mongkol, [stock.adobe.com](#).

s. 45: © elgreko, [stock.adobe.com](#).

s. 50: © Worawut, [stock.adobe.com](#).

s. 54: © Maryna, [stock.adobe.com](#).

Kaavio 30 on suunniteltu käyttämällä [Flaticon.com](#) -kuvakkeita (kolmas, neljäs ja viides kuvake vasemmalta). © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

s. 75: © paryati, [stock.adobe.com](#).

Kaavio 35 on suunniteltu käyttämällä [Flaticon.com](#) -kuvakkeita (ylhäällä vasemmalla oleva ja kaksi alhaalla olevaa kuvaketta). © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään. Euroopan tilintarkastustuomioistuin muutti hammaspyöräkuvaketta, © Ramziia, [stock.adobe.com](#).

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

LAINAUKSET

Euroopan tilintarkastustuomioistuin, [Yhteenveto EU-tarkastuksesta 2024](#), Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025

PRINT	ISBN 978-92-849-5616-6	ISSN 2812-1805	doi:10.2865/3431676	QJ-01-25-046-FI-C
PDF	ISBN 978-92-849-5615-9	ISSN 2812-1791	doi:10.2865/7862525	QJ-01-25-046-FI-N
HTML	ISBN 978-92-849-5614-2	ISSN 2812-1791	doi:10.2865/1496505	QJ-01-25-046-FI-Q

Tietoa vuoden 2024 EU-tarkastusta koskevasta yhteenvedosta

Yhteenvedossa vuoden 2024 EU-tarkastuksesta luodaan katsaus tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksiin varainhoitovuodelta 2024 (EU:n yleistä talousarviota koskeva vuosikertomus ja Euroopan kehitysrahastoa koskeva vuosikertomus). Kertomuksissa esitetään tarkastuslausuma varainhoitovuoden tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös elpymis- ja palautumistukivälinettä, jonka menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta tilintarkastustuomioistuin antaa erillisen lausunnon. EU-tarkastusta koskevassa yhteenvedossa esitetään lisäksi tilintarkastustuomioistuimen keskeiset havainnot EU:n talousarvion ja Euroopan kehitysrahaston tulojen ja tärkeimpien menoalojen osalta. Yhteenvedo sisältää myös havainnot talousarvio- ja varainhallinnosta.

Kertomukset ovat saatavilla kokonaisuudessaan sivustolla eca.europa.eu.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on EU:n riippumaton ulkoinen tarkastaja. Tilintarkastustuomioistuin varoittaa riskeistä, tuottaa varmuutta, tuo esiin puutteita ja hyviä käytäntöjä sekä tarjoaa EU:n päätöksentekijöille ja lainsäätäjille opastusta siitä, kuinka hallinnoida EU:n politiikkoja ja ohjelmia paremmin. Työnsä kautta tilintarkastustuomioistuin varmistaa, että EU:n kansalaiset tietävät, miten heidän rahojaan käytetään.

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto